

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS/
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi SGO

Risiko- og vesentlighetsvurderinger

**Forvaltningsrevisjon
Eierskapskontroll**

Planperioden 2021-2024

Hasvik kommune

INNHALDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	6
1.1 Om risiko- og vesentlighetsvurderinger	6
1.2 Framgangsmåte og metode	9
1.3 Leserveiledning	12
2. VALG OM OMRÅDER.....	13
2.1 Kommunebarometeret.....	13
2.2 Områder som ikke omfattes av Kommunebarometeret.....	22
2.3 Forslag fra kontrollutvalg, folkevalgte, revisor eller andre, samt egen kunnskap og erfaring	22
2.4 Oppsummering	23
3. SEKTOROVERGRIPENDE OMRÅDER.....	25
3.1 Politisk og administrativ organisering og struktur	25
3.2 Styringssystemer og internkontroll	29
3.3 Digitalisering.....	32
3.4 Forberedelse og iverksetting av politiske vedtak	35
3.5 Arbeidsmiljø, HMS og sykefravær	37
3.6 Etikk	41
3.7 Avvik og varsling	43
3.8 Anskaffelser, innkjøp og kontraktsoppfølging	45
3.9 Informasjonssikkerhet og personvern	50
3.10 Åpenhet, innsyn og informasjon - offentlighet	54
3.11 Sikkerhet og beredskap	56
3.12 Klima, miljø og energi.....	60
3.13 Bemanning, rekruttering og kompetanse	63
3.14 Næringsarbeid	66
3.15 Oppsummering av risiko- og vesentlighetsvurderinger	70
4. HELSE OG OMSORG	71
4.1 Generelt	71
4.2 Helsetjenester i hjemmet – praktisk bistand	80
4.3 Institusjonsplass, herunder sykehjem med mer.....	86
4.4 Kommunens ansvar for pårørende	91
4.5 Psykisk helse og rus.....	93
4.6 NAV og sosiale tjenester.....	98
4.7 Oppsummering av risiko- og vesentlighetsvurderinger	102
5. OPPVEKST OG OPPLÆRING	103
5.1 Barnehage	103
5.2 Grunnskole	109
5.3 PP-tjenesten	114
5.4 Barneverntjenesten	118
5.5 Kultur	124
5.6 Oppsummering av risiko- og vesentlighetsvurderinger	129
6. TEKNISKE TJENESTER	130
6.1 Vann, avløp og renovasjon	130
6.2 Kommunale veier	136
6.3 Brann- og feievesen	140
6.4 Plan- og byggesak	143

6.5	Bygg- og eiendomsforvaltning	145
6.6	Oppsummering av risiko- og vesentlighetsvurderinger	151
7.	SELSKAPER OG EIERSTYRING	152
7.1	Overordnet rammeverk.....	152
7.2	Hasvik kommunes eierskap og eierstyring.....	152
7.3	Interkommunale selskaper (IKS)	153
7.4	Aksjeselskaper (AS)	159
7.5	Andre selskaper	160
7.6	Oppsummering av risiko- og vesentlighetsvurderinger	161

FORORD

Denne risiko- og vesentlighetsvurderingen er utarbeidet av KUSEK IKS på oppdrag for kontrollutvalget i Hasvik kommune. Dokumentet danner grunnlaget for henholdsvis plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll. Planene vedtas av kommunestyret etter innstilling fra kontrollutvalget.

30. november 2020

KUSEK IKS

Bård Larsson

Rådgiver/prosjektleder

Kate M. Larsen

Daglig leder

1. INNLEDNING

Kommunens kontrollutvalg skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.¹

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regelterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

I kommunelovens bestemmelser om egenkontroll framgår det at kontrollutvalget minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, skal utarbeide henholdsvis en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner, og en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres.

Plan for forvaltningsrevisjon skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Plan for eierskapskontroll skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap i selskaper.

Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingene er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Risiko- og vesentlighetsvurderingene er ment å fremskaffe relevant informasjon som gir kontrollutvalget mulighet til å utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, som har størst nytteeffekt.

Planene skal vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planene.

1.1 Om risiko- og vesentlighetsvurderinger

1.1.1 Teoretisk tilnærming

I samfunnet generelt har vi i de siste tiår sett et økende fokus på risiko og risikostyring, og dette har nedfelt seg i en mer systematisk tenking og tilnærming på området.² Ett sentralt eksempel på dette er COSO -rammeverkene som er utarbeidet med tanke på ledelse og styring i alle typer virksomheter, og som kan anvendes både i privat og offentlig sektor.³

¹ Kommuneloven § 23-2 første ledd.

² Norges kommunerevisorforbund (NKRF); Veileder i risiko- og vesentlighetsvurdering (desember 2019).

³ Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission - en frivillig organisasjon i privat sektor som har som formål å forbedre kvaliteten på finansiell rapportering gjennom fokus på etikk i forretningslivet, effektiv intern kontroll og corporate governance.

I 2004 la COSO fram et nytt rammeverk – Enterprise Risk Management (ERM) – Integrated Framework.

Risiko- og vesentlighetsvurderingene som vi gjør er inspirert av COSO-rammeverket. Elementene i de risiko- og vesentlighetsvurderingene som gjøres er følgende:

- Mål for kommunens virksomhet
- Risikofaktorer
- Risikovurderinger
- Vesentlighetsvurderinger

Mål for kommunens virksomhet

Risiko og vesentlighetsvurderingen tar utgangspunkt i følgende kilder:

- Gjeldende lover og forskrifter
- Kommunale plandokumenter
- Vedtak og forutsetninger i kommunestyret

Kommunen utfører en rekke lovpålagte oppgaver og tjenester. I de ulike lovene framgår de krav som stilles til tjenestene som kommunen skal yte. Kravene som lover og forskrifter setter til tjenestene som kommunen er pålagt å levere sine innbyggere, kan forstås som mål for den kommunale virksomhet. Det er også naturlig å legge til grunn målene som framkommer i de ulike kommunale plandokumenter og vedtak.

Risikofaktorer

Utgangspunktet for risikovurderingene er uønskede hendelser – risikofaktorer – som kan inntreffe og true måloppnåelsen i kommunen.

Risikofaktorer må sees opp mot hvert område som vurderes. Hvor detaljert en skal gå til verks innenfor hvert område, beror på hvilke ressurser som skal legges ned i risiko- og vesentlighetsvurderingen, og hvor «spisset» vurderingene skal være. Nytteverdien er at det blir mulig å identifisere mer konkrete områder i kommunens tjenester, - spesielt på systemområder kan områder fremstå som lite gjenkjennbart fra et brukerperspektiv.

Uønskede hendelser kan blant annet inntreffe med hensyn til følgende områder:

- Overholdelse av lover og bestemmelser
- Økonomi
- Produktivitet
- Måloppnåelse

Risikovurderinger

Risikovurderinger er sammensatt av tre ulike elementer:

- Vurdering av konsekvens
- Vurdering av sannsynlighet
- Risikoreduserende tiltak

I risikovurderingen vurderes betydningen av de mulige framtidige hendelsene og sannsynlighet for at de inntreffer ut fra **LAV, MIDDELS** og **HØY** risiko.

Vurdering av konsekvens

Med konsekvens menes den betydning det vil ha for kommunens måloppnåelse, dersom de ulike risikofaktorene inntreffer og som kan utgjøre en risiko for at kommunen ikke når sine mål.

Vurdering av sannsynlighet

Med dette menes sannsynlighet for at en risikofaktor kan inntreffe. Ved vurdering av sannsynlighet er det tatt utgangspunkt i tidligere hendelser og endringer i omgivelsene som kan ha påvirkning for sannsynligheten.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak er eventuelle tiltak som kommunens ledelse har iverksatt for å redusere muligheten for at måloppnåelse ikke inntreffer, og som reduserer virkningene dersom risikofaktorene likevel slår til. På et overordnet nivå er det kartlagt hvilke tiltak som er etablert i kommunen og vurdert i hvor stor grad disse har risikoreduserende effekt. Sett mot konsekvens av og sannsynlighet for at uønskede hendelser inntreffer.

Vesentlighetsvurderinger

I denne sammenheng er det en samlet vurdering av alvorsgraden som den enkelte faktor representerer i forhold til måloppnåelse. Virksomheten som drives i kommunen er omfattende og involverer mange ulike aktører med til dels ulike interesser i kommunens virksomhet. Aktører med ulikt ståsted kan ha svært ulik oppfatning av hva som er vesentlig. Det er vanskelig å måle ulike sektors vesentlighet opp mot hverandre. Over tid bør analysen dekke en tilstrekkelig bredde av kommunens virksomhet. Vesentlighet er derfor vurdert ut fra ulike perspektiv, sortert ut fra vektlagte perspektiver.

Fra brukerperspektiv, vurdert ut fra hva brukerne av kommunale tjenester anser som vesentlig.

Fra medarbeiderperspektiv, vurdert ut fra hva de ulike medarbeiderne innenfor et tjenesteområde anser som vesentlig.

Fra et samfunns- og miljøperspektiv, vurdert ut fra hva som er vesentlig ved kommunens virksomhet sett i forhold til samfunnet og miljøet, herunder omdømme.

Fra et økonomisk perspektiv, vurdert ut fra omfanget av tjenesteområdets driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter, samt forskjeller i forhold til sammenlignbare kommuner med mer.

Fra et organisatorisk perspektiv, vurdert ut ifra elementer som styring, kontroll, ledelse og rapportering.

Fra et politisk perspektiv, vurdert ut ifra ulike tjenesteområder som har størst vesentlighet sett fra de folkevalgtes perspektiv (oppfatning av vesentlighet kan variere mellom politiske grupperinger)

Oppsummering

I tabellen nedenfor vises eksempler på hvordan en oppsummering av risiko- og vesentlighetsvurdering kan gjøres.

Område/oppgave	Aktuell ja/nei	Konsekvens	Risiko-reducerende tiltak	Sannsynlighet	Vesentlighet
Byggesaksbehandling	nei	Middels	Ja	Lav	Middels
Barneverntjenesten	ja	Høy	Delvis	Høy	Høy
Spesialundervisning	Ja, kan være aktuell	Høy	Delvis	Middels	Middels
Pleie og omsorg	Ja, kan være aktuell	Middels	Nei	Høy	Middels
Sykefravær	nei	Middels	Ja	Lav	Lav

1.1.2 Rullering og evaluering

Det er viktig å få avklart hvor ofte plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll skal utarbeides, slik at vurderingenes tidshorisont er på plass. Kravet i kommuneloven er at dette skal gjennomføres minst én gang i valgperioden. Det er opp til kommunestyret å bestemme om vurderingene og planene skal utarbeides oftere.

Erfaringene har vist at det er en ressurskrevende prosess å utarbeide risiko- og vesentlighetsvurderinger. Det vil derfor trolig legge beslag på for store ressurser å gjennomføre slik vurdering årlig. En mer hensiktsmessig tilnærming er å foreta en gjennomgang av vurderingene og de vedtatte planene i forkant av oppstart av hver enkelt forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

For å sikre nødvendig fleksibilitet i forhold til behov som kan dukke opp, er det viktig at kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer i planene i løpet av planperiodene.

1.2 Framgangsmåte og metode

1.2.1 Valg av områder eller tema som skal undersøkes nærmere

Kommunene er pålagt mange oppgaver og må forholde seg til lover, regler og retningslinjer på svært mange områder. De skal også søke å utnytte ressursene på best mulig måte i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv. I og med at det er svært ressurskrevende å gå gjennom alle områder og tema som er relevante for en kommune har vi valgt å snevre inn tema/områder det skal gjøres en nærmere vurdering av.

Vi har satt følgende kriterier for valg av tema/områder det skal gjøres risiko- og vesentlighetsvurdering av:

1. Kommunebarometeret – områdene hvor karaktersettingen indikerer at tilstanden ikke er tilfredsstillende
2. Temaer/områder som ikke omfattes av Kommunebarometeret
3. Temaer/områder foreslått av kontrollutvalg, folkevalgte, revisor eller andre
4. Sekretariatets egen kunnskap/erfaring

Kommunebarometeret er en måling som publiseres av Kommunal Rapport hvert år. Her rangeres kommunene etter 151 nøkkeltall, på tvers av 12 ulike sektorer. Basert på det beregnede nøkkeltall – som i de fleste tilfeller er relatert til kvalitet eller kapasitet på kommunens tjenestetilbud – settes det en karakter på kommunens prestasjon. Karakteren viser hvordan kommunen ligger an i forhold til de andre kommunene. Karakteren 3,5 gis til kommuner med nøkkeltall som ligger på eller rundt landssnittet. Resten av kommunene fordeles over og under midtpunktet. De 5 prosent beste får karakteren 6, mens de 5 prosent dårligste får karakteren 1. Karakteren 1 er kvalitativt “dårligst” og 6 er “best”. Vi anser i denne sammenhengen en karakter lavere enn 3 som indikasjon på at kommunens prestasjon eller tilstand på området ikke er tilfredsstillende.

I og med at det på noen områder ikke er praktisk å tallfeste hvordan en kommune presterer er det ikke alle områder som inngår i Kommunebarometeret. De fleste av områdene dette gjelder er sektorovergripende. Disse temaene eller områdene har vi valgt å gjøre en nærmere risiko- og vesentlighetsvurdering av. Hvilke områder det er snakk om framgår av kapittel 2.2 nedenfor.

Vi har også valgt å gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av selskapene kommunen eier helt eller delvis – som det har kommet innspill på. Hvis kommunen har en delvis eierandel har vi bare sett nærmere på selskaper som er heleid av kommuner/fylkeskommuner fordi det ikke er innsynsrett i selskaper med privat eierskap.

Vårt valg av tema/områder er i tillegg basert på forslag eller innspill mottatt fra kontrollutvalg, folkevalgte, revisor eller andre, samt vår egen kunnskap eller erfaring om tema/områder det kan være knyttet risiko til generelt eller særskilt for Hasvik kommune.

1.2.2 Metode

Statistikk og diverse målinger

Offentlig statistikk er hentet fra offentlige tilgjengelige databaser som for eksempel KOSTRA, kommunebarometer, åpenhetsindeksen, effektivitetsanalysen, kommunetesten og KS sin statistikk om sykefravær.

Statistikk gir mulighet for å sammenligne tall som gjelder for Hasvik kommune med andre kommuner av tilsvarende størrelse og økonomiske rammebetingelser.

Dokumentanalyse

Dokumentene som er gjennomgått er i hovedsak informasjon fra Hasvik kommunes hjemmeside, herunder årsberetning, budsjett og handlingsprogram.

Intervju og innspill

Sekretariatet har intervjuet rådmannen i forbindelse med arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen, og fikk i den forbindelse innspill til områder å se nærmere på.

Kontrollutvalg

I prosessen har kontrollutvalget drøftet valg av områder/tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger som tas med i sekretariatets vurderinger.

Kommunens revisor

KUSEK IKS har i mars 2020 rettet en forespørsel til kommunens revisor, og invitert revisjonen til å gi innspill til områder hvor det anses å være størst behov for forvaltningsrevisjon/ eierskapskontroll. Revisjonen har signalisert at gjenstående forvaltningsrevisjoner i planperioden 2017-2020 bør inngå i en ny risiko- og vesentlighetsvurdering. Nåværende status på forvaltningsrevisjon for denne planperioden er følgende:

- Sykefravær og IA-avtalen – levert
- Rus og psykiatri – pågår
- Forvaltning av næringsfondet – ikke startet
- Spesialundervisning – ikke startet

Revisjonen har gitt beskjed om at de to siste forvaltningsrevisjonene ikke vil bli levert.

1.2.3 Datagrunnlag

I arbeidet med innhenting av informasjon har KUSEK IKS blant annet sett til følgende kilder:

- Årsrapporter
- Årsregnskap
- Årsbudsjett og økonomiplaner
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Fag- og temaplaner (for eksempel kompetanseplan)
- Kommunedelplaner
- Retningslinjer og reglement
- Protokoller fra møter i kommunestyret
- Drøfting i kontrollutvalg
- Intervju med/tilbakemelding fra rådmannen
- Offentlig statistikk
- Kommunebarometeret
- Tidligere gjennomførte revisjoner
- Tidligere gjennomførte eierskapskontroller
- Sekretariatets generelle kjennskap til kommunen og erfaring på områdene
- Saker i media
- Kommunens hjemmeside
- Relevant lovverk

1.3 Leserveiledning

Risiko- og vesentlighetsvurderingen tar utgangspunkt i kommunens virksomhet på et overordnet plan og tar for seg områder valgt etter kriteriene nevnt i kapittel 1.2.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er ment som et grunnlag for kontrollutvalget for å velge ut og prioritere forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. I kapittel 1 blir arbeidet med å utarbeide en risiko- og vesentlighetsvurdering beskrevet, samt beskrivelse av metodisk framgangsmåte.

I kapittel 2 gjør vi rede for vårt valg av tema/områder det skal gjøres risiko- og vesentlighetsvurdering av. Den konkrete vurderingen presenteres i kapittel 3 og utover.

Risikovurderingene danner grunnlag for forslag til forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Forslag til forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir presentert i plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll.

Prioritering og valg av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller skal kontrollutvalget gjøre i en egen sak. Kontrollutvalget står derfor fritt til å legge til og/eller ta vekk forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller i forhold til det som presenteres i dette dokumentet. Endelig prioritering blir fremstilt i henholdsvis plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll, som begge skal legges frem for kommunestyret til behandling.

2. VALG OM OMRÅDER

2.1 *Kommunebarometeret*

Som nevnt i kapittel 1.2 vil valget av områder det skal gjøres en risiko- og vesentlighetsvurdering av i første rekke basere seg på Kommunebarometeret. Slik vi ser det er det i denne sammenheng naturlig å gjøre en nærmere vurdering av områdene hvor kommunen i følge Kommunebarometeret presterer svakt. I de fleste tilfeller knytter prestasjonen seg til kvalitet eller kapasitet på kommunens tjenestetilbud, men det kan også dreie seg om overgripende forhold som økonomisk tilstand og utvikling. Vi anser i denne sammenhengen en karakter lavere enn 3 som indikasjon på at kommunens prestasjon er utilfredsstillende. Karakterer som er knyttet til mer generelle forhold i kommunen, og ikke nødvendigvis sier så mye om kvalitet eller kapasitet på kommunens tjenester, for eksempel andel innbyggere med sosialhjelp og kinobesøk per innbygger, har vi ikke tillagt mye vekt i vurderingen av om det er nødvendig å gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering.

For å gjøre det mulig å danne seg et helhetlig bilde av tilstanden vil vi presentere sektoren slik den er framstilt i Kommunebarometeret før vi tar stilling til om det skal gjøres en risiko- og vesentlighetsvurdering av sektoren eller spesifikke deler av den.⁴

⁴ I noen tilfeller har det ikke vært mulig å beregne nøkkeltall fordi det ikke er publisert tall av personvern hensyn eller fordi kommunen ikke har rapportert noen tall på området. På disse områdene er det ikke satt karakter.

2.1.1 Grunnskole

Tabell 1: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Grunnskole

	2015	2016	2017	2018	2019
GSK01 Snitt grunnskolepoeng, siste fire år			4.74	4.57	4.34
GSK02 Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år			4.33		
GSK03 Andel elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående innen fem år ²					1
GSK04 Andel elever på laveste mestringsnivå, 5. trinn, snitt siste fire år					
GSK05 Andel elever på laveste mestringsnivå, 8. trinn, snitt siste fire år					
GSK06 Andel elever på laveste mestringsnivå, 9. trinn, snitt siste fire år					
GSK07 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn	1.92	2.56	2.62	3.56	2.02
GSK08 Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn	1.26	3.9	4.45	6	1.98
GSK09 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 1.-7. trinn	1	6	2.95	1	3.07
GSK10 Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning, 8.-10. trinn	2.94	6	6	2.13	1
GSK11 Trivsel, 7. trinn, snitt siste fem år	2.06	2.59	1.61	2.12	3.32
GSK12 Trivsel, 10. trinn, snitt siste fem år	4.74	5.91	4.87	4.69	5.3
GSK13 Fysisk aktivitet, 5.-7. trinn	1.49	1	1	1	1
GSK14 Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år					4.23
GSK15 Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år					2.36
GSK16 Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år	1	1	1	1.11	1.38
GSK17 Andel elever som får leksehjelp, 1.-4. trinn	3.37	3.99	3.84	2.86	2.75
GSK18 Andel elever som får leksehjelp, 5.-7. trinn	3.72	4.75	4.47	5.45	4.78
GSK19 Andel elever som får leksehjelp, 8.-10. trinn	3.46	1	1	1	1.56

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer lavt på andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år, andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, andel lærere som oppfyller kravene til undervisning 8.-10. trinn, fysisk aktivitet 5.-7. trinn, andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn og andel elever som får leksehjelp på 1.-4. og 8.-10. trinn.

Vår vurdering

Hasvik kommune har lav score på mange nøkkeltall i grunnskolesektoren. Vi vil derfor gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av sektoren.

2.1.2 Pleie og omsorg

Tabell 2: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Pleie og omsorg

	2015	2016	2017	2018	2019
PO01 Andelen av ansatte (brukerrettete årsverk) som har fagutdanning	1	1	1	1	1
PO02 Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov	1.74	1.95	1.69	1	1
PO03 Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år	1.1	1.17	1.31	1	1
PO04 Andel av opphold på sykehjem som er korttidsopphold	2.79	3.5	2.97	4.12	3.86
PO05 Tid med lege på sykehjem	3.73	3.37	3.56	3.94	1.73
PO06 Tid med fysioterapeut på sykehjem	1.5	3.83	4.61	1.23	2.55
PO07 Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc	6	6	6	6	6
PO08 Andel personer med demens som har tilbud om dagaktivitet					
PO09 PO 09 Rehabilitering plasser mot innb 67 år og over	6	6	6	6	6
PO10 Hjemmesykepleie gjennomsnittlig antall timer i uka	1	1	1	1	1.42
PO11 Andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager		1			
PO12 Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innbyggere		3.84	2.75	1	1
PO13 Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år	1.07	1.43	2.35	2.11	2.79
PO14 Årsverk av ergoterapeut per 1000 innbyggere over 80 år					
PO15 Årsverk av geriatrik sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år					
PO16 Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon	4.08	4.46	5	4.98	4.96
PO17 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i arbeid og studier		2.93			
PO18 Andel som fullt ut får dekket opplevd behov for bistand til å delta i fritidsaktiviteter		1			
PO19 Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere	4.71	4.65	3.8	4.12	3.79

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer lavt på andel ansatte som har fagutdanning, andel beboere i institusjon med omfattende bistandsbehov, andel plasser i skjermet enhet, tid med lege på sykehjem, tid med fysioterapeut på sykehjem, antall timer hjemmesykepleie, antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter og antall trygghetsalarmer.

Vår vurdering

Hasvik kommune har svært lav score på mange nøkkeltall i pleie- og omsorgssektoren. Det tilsier at det bør gjøres en risiko- og vesentlighetsvurdering på området.

2.1.3 Barnevern

Tabell 3: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Barnevern

	2015	2016	2017	2018	2019
BV01 Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet	1	1	1	1	1
BV02 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder	1		1	4.94	6
BV03 Andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, 4-årsserie	1	1	1	1	2.62
BV04 Andel barn i institusjon og fosterhjem					
BV05 Andel barn i institusjon og fosterhjem, 4-årsserie					
BV06 Fagutdannet per 1000 barn	6	6	6	6	6
BV07 Antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (f244)	4.65	5.47	4.69	3.62	3.18
BV08 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan		6	2.67	2.09	1
BV09 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan		1.75	6	5.08	4.96
BV10 Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, snitt siste 4 år	1	6	3.85	2.99	1.93
BV11 Andel barn under omsorg som har tiltaksplan, snitt siste 4 år	1	1.84	3.43	3.61	3.77
BV12 Netto utgift forebygging per innbygger, 0-5 år	3.21	3.29	3.69	3.91	2.96
BV13 I hvor mange av de siste fire årene har kommunen oppgitt at den har hatt brukerundersøkelse i barnevernet? ⁵				1	1

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer lavt på andel barn i barnevernet, andel undersøkelser gjennomført innenfor 3 måneder, andel barn under omsorg som har omsorgsplan, utgifter til forebygging og brukerundersøkelser.

Vår vurdering

Tilstanden i barnevernssektoren i Hasvik kommune er variert. Svært lav score på flere nøkkeltall tilsier at det bør gjøres en risiko- og vesentlighetsvurdering.

2.1.4 Barnehage

Tabell 4: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Barnehage

	2015	2016	2017	2018	2019
BH01 Antall barn per årsverk, kommunale barnehager ¹³	4.54	5.83	4.03	3.32	4.08
BH02 Antall barn per årsverk, private barnehager ¹⁴	6	6	6	6	
BH03 Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen ¹⁵	1	1	1	1.69	1.44
BH04 Andel private barnehager som oppfyller pedagognormen ¹⁶	1	1	1	1	
BH05 Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning ¹⁷			2.4	2.05	1.4
BH06 Andel ansatte i private barnehager med pedagogisk utdanning ¹⁸		1	1	1	
BH07 Andel ansatte som er menn, alle barnehager	2.02	4.41	6	6	6
BH08 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år	5.05	2.3	3.16	2.76	5.12
BH09 Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste fire år	5.05	3.95	3.67	3.37	3.24
BH10 Antall barn per barnehage	6	6	6	6	6
BH11 Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager	5.33	6	6	4.74	5.71
BH12 Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager					
BH13 Andel 1-5-åringer med barnehageplass	1	1	2.34	5.1	1

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer lavt på andel barnehager som oppfyller pedagognormen, andel ansatte med pedagogisk utdanning og andel 1-5-åring med barnehageplass.

Vår vurdering

Hasvik scorer bra på de fleste nøkkeltall i barnehagesektoren, men svært lav score på noen sentrale nøkkeltall gjør at vi finner grunn til å gjennomføre en risiko- og vesentlighetsvurdering på området.

2.1.5 Helse

Tabell 5: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Helse

	2015	2016	2017	2018	2019
HE01 Andel legeårsverk per 10000 innbyggere	6	6	6	6	6
HE02 Andel av fastlegelistene som er åpne	6	6	6	6	6
HE03 Andel av fastlegelistene som mangler lege	6	6	6	6	6
HE04 Andel ledige listeplasser	5.04	5.27	5.29	6	6
HE05 Andel helsespør-årsverk per 10 000 innbyggere under fem år	4.28	1			
HE06 Årsverk av psykiatriske sykepleiere, per 10 000 innbyggere	1	1	5.75	1	1
HE07 Årsverk av jordmødre per 10 000 fødte	1	1			
HE08 Antall sykehusopphold per 1000 innbyggere	1.88	1.13	1.65	1	
HE09 Andel med fullført helseundersøkelse innen 1. skoleår	3.23	3.47	1.16	3.21	6
HE10 Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager	6	3.37	2.61		
HE11 Vaksine, 2-åring	1.88	1	1	1	1
HE12 Vaksine, 9-åring					
HE13 Legemiddelbruk	6	6	6	6	
HE14 Netto utgifter til forebygging per innbygger over 4 år				2.53	3.47

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik scorer lavt på årsverk av psykiatriske sykepleiere og vaksinerings av 2-åring.

Vår vurdering

Hasvik kommune scorer jevnt over bra på helse. Psykisk helse og rus er skilt ut som et eget område som det vil bli gjort en risiko- og vesentlighetsvurdering av, så vi ser ikke grunn til å gjøre en slik vurdering av sektoren som helhet.

2.1.6 Sosialtjenesten

Tabell 6: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Sosialtjenesten

	2015	2016	2017	2018	2019
SOS01 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 18-24 år	4.8	1	3.5	2.03	1
SOS02 Snitt stønadslengde i antall måneder for mottakere av sosialhjelp, 25-66 år	3.14	1.97	3.16	2.76	1.78
SOS03 Andel 18-24 på sosialhjelp, korrigert	1	1	2.67	3.28	2.46
SOS04 Andel 25-66 på sosialhjelp, korrigert	1	1	1	1	1
SOS05 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer	3.67	1	3.12	2.74	1.34
SOS06 Andel sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 10 måneder eller mer	4.64	3.54	2.94	2.9	1.8
SOS07 Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde	1	1	2.48	1	1
SOS08 Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp	1	1		1	1
SOS09 Årsverk til økonomisk rådgivning per 1000 langtidsmottakere av stønad	1.11	1	1.04	1.05	1
SOS10 Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget		1	1	1	
SOS11 Mottakere med individuell plan, målt mot mottakere som går mer enn 6 måneder på stønad ²⁶					

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at det er lav score på alle nøkkeltall i sosialtjenesten.

Vår vurdering

I og med at kommunen scorer gjennomgående lavt vil vi gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av sosialtjenesten.

2.1.7 Kultur

Tabell 7: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Kultur

	2015	2016	2017	2018	2019
KUL01 Besøk i folkebibliotek per innbygger	1.14	1	1	1	1
KUL02 Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket				1	1
KUL03 Utlån per innbygger	2.67	1	1	1	1
KUL04 Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge	2.91	2.87	3.46	3.35	2.68
KUL05 Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger	1	1	1	1	1
KUL06 Kinobesøk per innbygger			2.32	1.95	1.67
KUL07 Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning), per 1000 innbyggere	1.14	1.14	1.14	1.18	1.18
KUL08 Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole	2.91	1.82	1.2	2.04	1.85
KUL09 Antall timer i kulturskolen, per elev	1.22	1.22	1.22	1.23	1.23
KUL10 Antall besøk i året, per innbygger 6-20 år	1	1	1	1	1
KUL11 Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige	3.47	4.98	4.97	6	6

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer lavt på bortimot alle nøkkeltall i kultursektoren.

Vår vurdering

Gjennomgående lav score på nøkkeltallene i kultursektoren gir grunn til å gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av kultursektoren.

2.1.8 Miljø

Tabell 8: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Miljø

	2015	2016	2017	2018	2019
MIL01 Energikostnader per kvm bygg	6	3.8	4.79	6	2.04
MIL02 Formålsbygg, areal per innbygger	1.23	1.38	1.35	1.39	1.63
MIL03 Energibruk per bruker, kommunale bygg	1	2.56	1	1	1
MIL04 Avfall per innbygger i kilo, korrigert for antall fritidsboliger	1	1	1	1	1
MIL05 Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biogassproduksjon	1.43	1.47	1.07	1.19	1.47
MIL06 Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3)	1.11	1		1	1
MIL07 Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innbygger	1	1.2	2.14	1.46	1.79
MIL08 Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar					
MIL09 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter - alle utslipp ²⁹	2.96	2.81	2.87	2.66	2.59
MIL10 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, oppvarming		6	6	6	4.64
MIL11 Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, avfall		3.88	3.9	4.01	3.99

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer lavt på alle nøkkeltall bortsett fra utslipp av klimagasser fra oppvarming og avfall.

Vår vurdering

At kommunen har jevnt over lave karakterer tilsier at området bør ses nærmere på. Vi vil derfor gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

2.1.9 Saksbehandling

Tabell 9: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Saksbehandling

	2015	2016	2017	2018	2019
SAK01 Andel byggesøknader der kommunen har overskredet lovpålagt saksbehandlingstid					6
SAK02 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 3 ukers frist		5.09			
SAK03 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker med 12 ukers frist		6	4.92	4.89	
SAK04 Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn					1
SAK05 Saksbehandlingsgebyr for enebolig	6	6	6	6	6
SAK06 Andel av byggesøknader innvilget ved dispensasjon fra plan	6				
SAK07 Andel byggesøknader innvilget i områder med restriksjoner	6				
SAK08 Gebyr for privat forslag til reguleringsplan	6	6	6	6	6

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune har jevnt over gode karakterer på området. Unntaket er andel saker med faktisk tilsyn.

Vår vurdering

Resultatene på området gir ikke i seg selv grunn til å gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering, men det framgår nedenfor at kontrollutvalget har spilt inn området

som et aktuelt område å gjennomføre risiko- og vesentlighetsvurdering av. Det vil derfor bli gjort en risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

2.1.10 Vann, avløp og renovasjon

Tabell 10: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Vann, avløp og renovasjon

	2015	2016	2017	2018	2019
VA01 Årsgebyr for vann, avløp, renovasjon og feiing ³²		4.07	3.97	3.95	4.03
VA02 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende e.coli-prøveresultater	6	6	6	6	6
VA03 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende IE-prøveresultater	6	6	6	6	6
VA04 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende farge	1	6	6	6	6
VA05 Andel abonnenter tilknyttet vannforsyning med tilfredsstillende pH-verdi	6	1		6	3.11
VA06 Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innbygger	6	6	6	6	3.46
VA07 Andel av vannet som går tapt på grunn av lekkasjer	4.8	4.96		4.96	5.02
VA08 Andel fornyet vannledningsnett siste tre år					
VA09 Beregnet gjennomsnittsalder for det kommunale vannledningsnett med kjent alder					
VA10 Andel fornyet spillvannsnett siste tre år, avløp	1				5.11
VA11 Alder på spillvannsnett	1.69	1.55	1.43	1.06	1.05
VA12 Andel innbyggere som er tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav	5.13	4.93	5.13	4.82	4.88
VA13 Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannsnett		6	6		1
VA14 Oversvømmelser per 10000 innbygger		6	6	6	6

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at det er lave karakterer på kun alder på spillvannsnett og antall stopp i kloakken.

Vår vurdering

Det er jevnt over gode karakterer på området. Unntaket er alder og tilstand på spillvannsnett, men dette synes det å være tatt konsekvensen av siden det er god score på andel fornyet spillvannsnett siste tre år. Resultatene gir ikke i seg selv grunn til å gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering, men det framgår nedenfor at kontrollutvalget har spilt inn området som et aktuelt område å gjennomføre risiko- og vesentlighetsvurdering av. Dette vil derfor bli gjort.

2.1.11 Økonomi

Tabell 11: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Økonomi

	2015	2016	2017	2018	2019
ØK01 Korrigert netto driftsresultat i prosent		5.51	2.88	4.35	2.99
ØK02 Korrigert netto driftsresultat i prosent, snitt 4 siste år		5.43	5.98	4.43	4.65
ØK03 Brutto driftsresultat i prosent	4.73	3.74	2.89	3.94	2.23
ØK04 Disposisjonsfond	6	6	5.74	5.89	5.95
ØK05 Endring disposisjonsfond		4.1	1	3.95	3.42
ØK06 Netto renteesponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	6	5.69	6	6	6
ØK07 Endring i netto renteesponert gjeld (andel av brutto driftsinntekter)		2.34	5.15	4.09	2.56
ØK08 Netto finansutgifter, i prosent av brutto driftsinntekter, ekskl. avdrag	6	4.56	4.66	4.58	4.41
ØK09 Investeringer, som andel av brutto driftsinntekter. Snitt siste fire år	4.7	4.35	4.23	4.29	4.31
ØK10 Andel av investeringene som finansieres av lån, siste fire år	3.34	4.21	5.91	6	6
ØK11 Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter	1.03	1	1	1.35	1.57

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer lavt på netto driftsresultat i prosent, brutto driftsresultat i prosent, endring i netto renteesponert gjeld og oppsamlet beløp i balansen.

Vår vurdering

Kommunen scorer jevnt over godt på økonomi. Vi ser dermed ikke grunn til å gjennomføre en risiko- og vesentlighetsvurdering av området.

2.1.12 Kostnadsnivå

Tabell 12: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Kostnadsnivå

	2015	2016	2017	2018	2019
ENH01 Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	2.99	1.17	1.72	2.88	3.04
ENH02 Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	3.11	2.62	2.95	1.36	1.46
ENH03 Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	2.88	4.92	4.21	3.72	4.45
ENH04 Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	1	1	1	1.11	1
ENH05 Netto utgifter til sosialhjelp per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	1.87	1	3.57	2.59	2.07
ENH06 Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	1	1	1	1	1
ENH07 Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet	1.6	2.42	2.28	2.76	3.16

Kilde: Kommunal Rapport

Tabellen viser at Hasvik kommune scorer lavt på netto utgifter til pleie og omsorg, barnevern, sosialhjelp og helse.

Vår vurdering

Dette området er etter vårt syn lite hensiktsmessig å overføre direkte til en risiko- og vesentlighetsvurdering. Vi anser det mer formålstjenlig å trekke kostnadsnivået inn i vurderingen av risiko på de respektive tjenesteområdene.

2.2 *Områder som ikke omfattes av Kommunebarometeret*

Etter vår vurdering omfattes følgende tema/områder ikke av Kommunebarometeret:

- Politisk og administrativ organisering
- Styringssystemer og internkontroll
- Digitalisering
- Forberedelse og iverksetting av politiske vedtak
- Arbeidsmiljø, HMS og sykefravær
- Etikk
- Avvik og varsling
- Anskaffelser, innkjøp og kontraktsoppfølging
- Informasjonssikkerhet og personvern
- Åpenhet, innsyn og informasjon – offentlighet
- Sikkerhet og beredskap
- Bemanning, rekruttering og kompetanse
- Næringsarbeid
- Kommunens ansvar for pårørende
- Rus og psykiatri
- Kommunale veier
- Brann- og feievesen
- Bygg- og eiendomsforvaltning

Områdene som kan karakteriseres som sektorovergripende vil bli behandlet i kapittel 3. De øvrige områdene vil bli behandlet under sektoren de faller inn under. Risiko- og vesentlighetsvurdering av disse presenteres i kapittel 4, 5 og 6.

Kommunen er også hel- eller delvis eier av ulike selskaper. Hvilke av disse vi vil gjøre en risiko- og vesentlighetsvurdering av framgår av kapittel 7.

2.3 *Forslag fra kontrollutvalg, folkevalgte, revisor eller andre, samt egen kunnskap og erfaring*

Kontrollutvalget i Hasvik kommune har flere forslag til områder det bør ses nærmere på. Kontrollutvalget peker på følgende områder:

- Sikkerhet og beredskap
- Avvik og varsling
- Informasjon og datasikkerhet – personvern
- Plan- og byggesaksbehandling
- Bygg og vedlikehold
- Vann, avløp og renovasjon
- Vefas IKS – Eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon

Rådmannen trekker fram rekruttering av kompetent personell som en utfordring for kommunen, samt høye sosialhjelpsutgifter. Han mener det er grunn til å undersøke årsakene til de høye sosialhjelpsutbetalingene.

2.4 Oppsummering

Basert på kriteriene for valg av områder som nevnt i punkt 1.2.1 har vi kommet fram til områder det skal gjøres risiko- og vesentlighetsvurdering av. En samlet oversikt presenteres nedenfor.

Sektorovergripende områder

- Politisk og administrativ organisering
- Styringssystemer og internkontroll
- Digitalisering
- Forberedelse og iverksetting av politiske vedtak
- Arbeidsmiljø, HMS og sykefravær
- Etikk
- Avvik og varsling
- Anskaffelser, innkjøp og kontraktsoppfølging
- Informasjonssikkerhet og personvern
- Åpenhet, innsyn og informasjon – offentlighet
- Sikkerhet og beredskap
- Klima, miljø og energi
- Bemanning, rekruttering og kompetanse
- Næringsarbeid

Tjenesteområder

Helse og omsorg

- Pleie og omsorg
- Kommunens ansvar for pårørende
- Psykisk helse og rus
- Sosialtjenesten

Oppvekst og kultur

- Grunnskole
- Barnevern
- Barnehage
- Kultur

Tekniske tjenester

- Vann, avløp, renovasjon
- Byggesaksbehandling
- Kommunale veier
- Brann- og feievesen

- Bygg- og eiendomsforvaltning

Når det gjelder selskaper kommunen har eierinteresser i framgår det av kapittel 7 hvilke av selskapene det gjøres en risiko- og vesentlighetsvurdering av.

3. SEKTOROVERGRIPENDE OMRÅDER

I dette kapitlet omtales tema og områder i kommunes virksomhet som berører flere deler av kommunen organisering, virksomhet, forvaltning og tjenesteproduksjon.

3.1 *Politisk og administrativ organisering og struktur*

3.1.1 Overordnet rammeverk

Da kommuneloven ble revidert i 1992 fikk kommuner og fylkeskommuner stor frihet i valg av organisasjons- og arbeidsform, både politisk og administrativt. I kommuneloven blir det i liten grad gitt føringer for hvordan kommunen skal organisere seg.

Politisk organisering og struktur

Kommuneloven skal legge til rette for det lokale folkestyret og et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltakelse.⁵

Kommuner kan styres etter to alternative modeller, det vil si etter formannskapsmodellen eller som parlamentarisk styreform.⁶ I formannskapsmodellen er formannskapet det utøvende politiske organet. I en parlamentarisk styreform er kommunerådet det utøvende politiske organet. De fire viktigste formelle forskjellene på formannskapsbasert og parlamentarisk demokrati er organiseringen av valg til det utøvende organet, bemanningen av det utøvende organet, det utøvende organets ansvar og det utøvende organets oppgaver.⁷

3.1.2 Hasvik kommune

Hasvik kommune styres etter formannskapsmodellen, som for øvrig er den mest vanlige modellen i kommunene. Dette innebærer at formannskapet som utøvende politisk organ velges av kommunestyret etter partienes forholdsmessige representasjon i kommunestyret.

Kommunestyret i Hasvik kommune har 15 medlemmer og er kommunens øverste politiske organ. Kommunestyret gjør vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak.

Formannskapet (5 medlemmer) avgir innstilling i de saker som skal behandles i kommunestyret, samt fatter vedtak i de saker hvor kommunestyret har delegert avgjørelsesmyndigheten til formannskapet. Formannskapet er også økonomiutvalg, planutvalg, skatteutvalg, havnestyre, næringsutvalg, dispensasjonsutvalg, skiltutvalg, administrasjonsutvalg (sammen med to ansattrepresentanter), valgstyre og klageutvalg.

Kommunen har også eldreråd, ungdomsråd, levekårsutvalg og råd for personer med funksjonsnedsettelse hvor medlemmene er politisk utnevnt.

⁵ Kommuneloven § 1-1.

⁶ Kommuneloven.

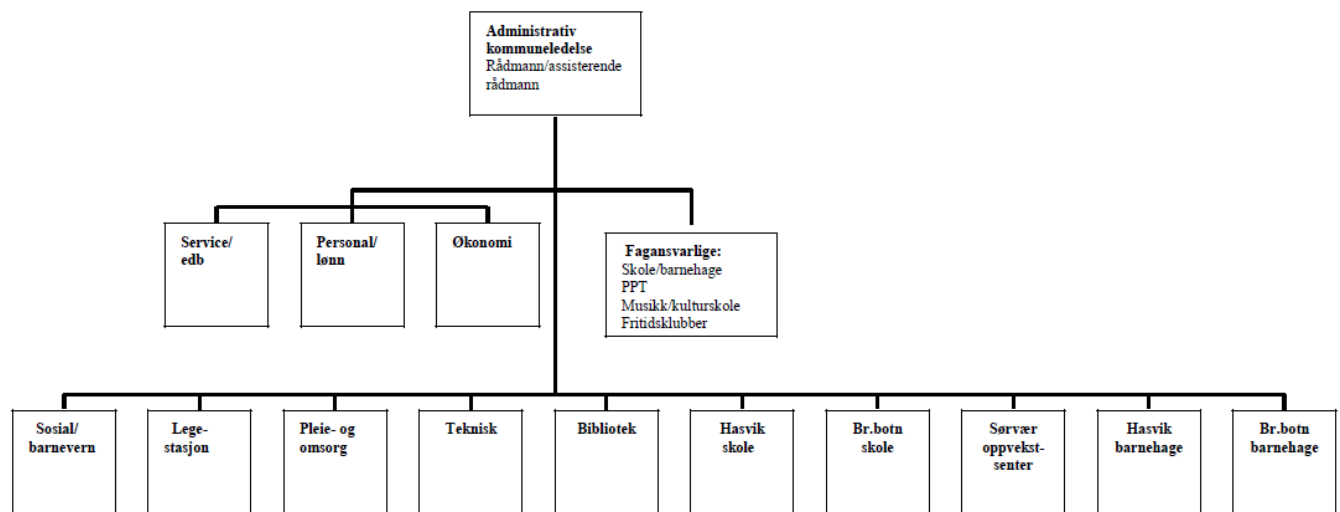
⁷ Regjeringen.no.

Delegasjon til formannskap, utvalg, råd og nemnder er gitt i kommunens delegasjonsreglement. Reglementet heter «Nemndstruktur og utvalgsreglement» og er publisert på kommunens hjemmeside.⁸ Kommunen har også reglement for delegering til rådmann og reglement for delegering til ordfører.

Administrativ organisering og struktur

En grafisk framstilling av kommunens administrative organisering er publisert på kommunens hjemmeside. Denne ser slik ut:

Figur 1: Hasvik kommune, administrativ organisering

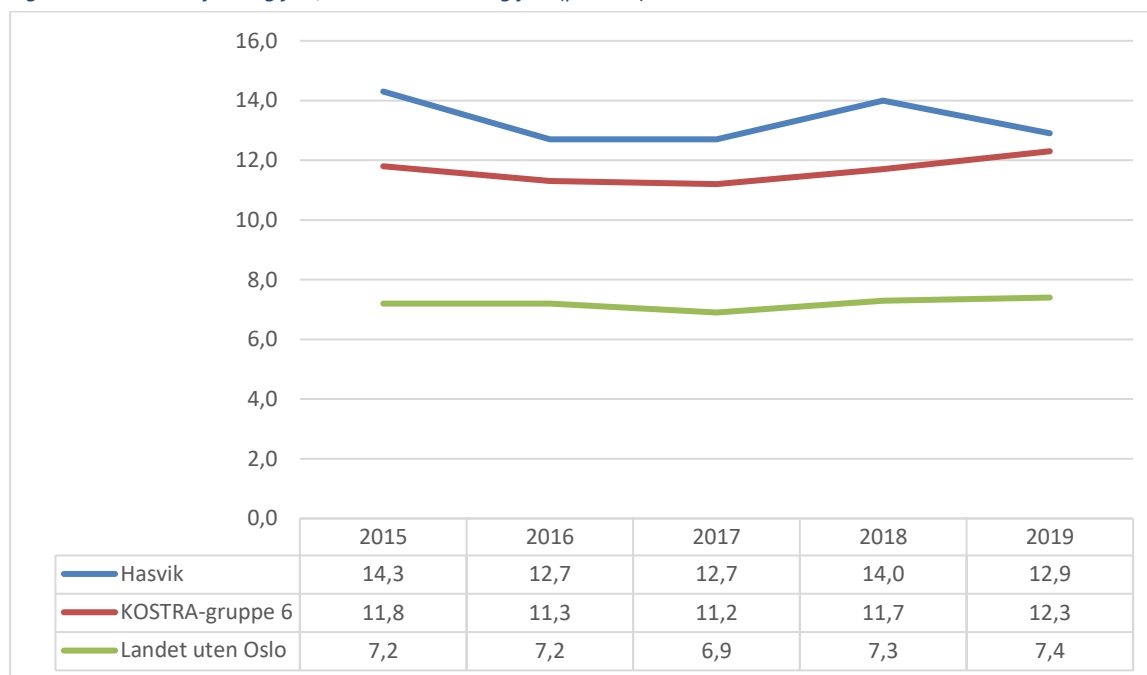
Kilde: Hasvik kommune

I kommunens årsmelding for 2019 framgår det at oppvekst- og kultursektoren ledes av oppvekstleder. Sektoren omfatter barnehager, skoler og bibliotek.

En måte å vurdere kostnadsnivået er å se utgiftene i forhold til henholdsvis samlede utgifter og innbyggertall. Disse to nøkkeltallene har utviklet seg på følgende måte:

⁸ <https://www.hasvik.kommune.no/nemndstruktur-og-utvalgsreglement.247422-37062.html>.

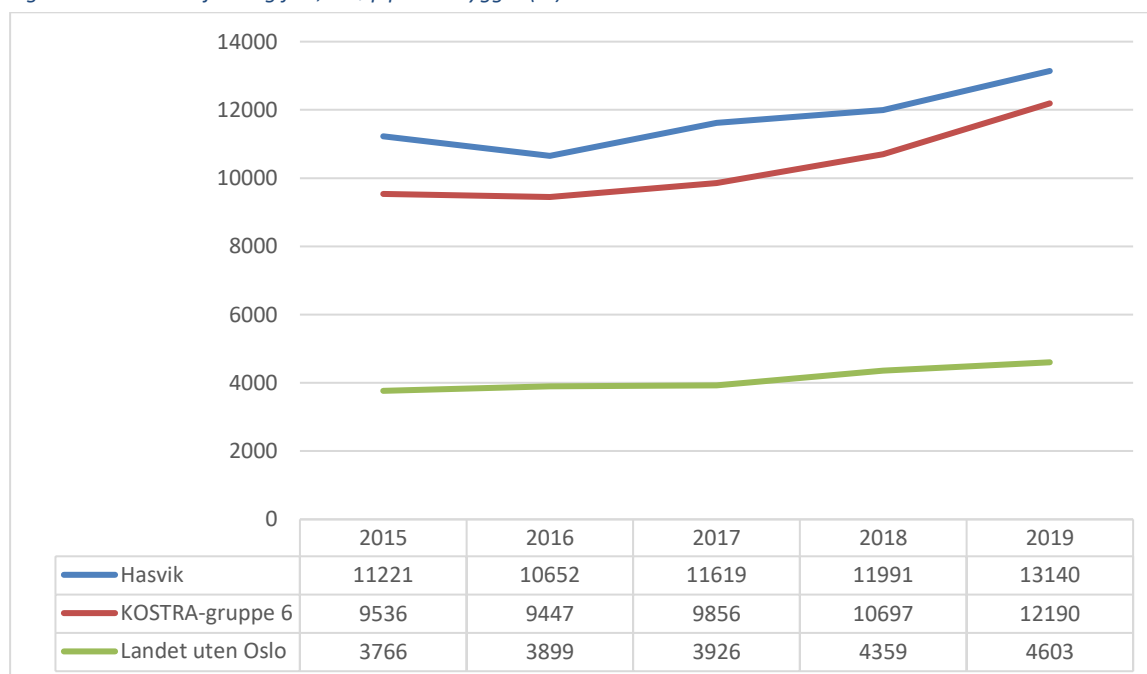
Figur 2: Administrasjonsutgifter, andel av totale utgifter (prosent)

Kilde: SSB

Figuren viser at administrasjonsutgiftenes andel av kommunens totale utgifter har ligget rundt 13-14 prosent de siste årene. Andelen ligger betydelig over gjennomsnittet i landet uten Oslo, men ikke fullt så mye over gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6. Siste år er avstanden til gjennomsnittet i KOSTRA-gruppen den laveste i hele perioden.

Figur 3: Administrasjonsutgifter, beløp per innbygger (kr)

Kilde: SSB

Figuren viser at administrasjonsutgiftene sett i forhold til innbyggertall for Hasvik sin del har en stigende tendens, og at nivået er betydelig over landsgjennomsnittet og noe over gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6.

I kommunens årsmelding for 2019 beskrives den administrative organiseringen. Her står det blant annet følgende:

Bemanningen på rådhuset har vært stabil gjennom året. Rådmannen disponerer en liten, men motivert og kompetent stab.

Innenfor skole- og barnehageledelse har det vært stabilt i 2019. Kommunen har dyktige og erfarne mellomledere på alle skoler og i alle barnehager.

Innenfor helsesektoren er bildet fremdeles mer nyansert. Vi har flinke og erfarne ledere innenfor «pleie- og omsorg». Ledelsessituasjonen for legestasjonen fremdeles ikke tilfredsstillende. Det arbeides fortsatt med å få rekruttert ny kommuneoverlege. Ny leder for FFR ble tilsatt i februar 2020.

Teknisk sektor driftet videre med samme organisering som tidligere.

3.1.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

En kommunes politiske og administrative organisering er vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Dette gjelder spesielt i forhold til økonomi, medarbeidere, brukere, organisatoriske og politiske faktorer.

Risikofaktorer og konsekvenser

Ulike former for politisk og administrativ organisering av en kommune kan ha utilsiktede virkninger. Hvilken måte kommunen er organisert på kan blant annet påvirke maktforholdet mellom folkevalgte og administrasjon, samt de demokratiske elementene i styringen av kommunen. Det foreligger også risiko for at den valgte organisasjonsstrukturen ikke bidrar til den planlagte måloppnåelse, herunder bedre kvalitet i de aktuelle tjenestene, samt mer effektiv drift. Omstillingsprosesser kan blant annet øke risikoen for svekket regeletterlevelse og kvalitet i tjenesteproduksjonen, særlig i den tiden omstillingene pågår.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **middels** nivå.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak er eventuelle tiltak som kommunens ledelse har iverksatt for å redusere muligheten for at måloppnåelse ikke inntreffer, og som reduserer virkningene dersom risikofaktorene likevel slår til. På et overordnet nivå er det kartlagt hvilke tiltak som er etablert i kommunen og vurdert i hvor stor grad disse har risikoreduserende effekt. Sett mot konsekvens av og sannsynlighet for at uønskede hendelser inntreffer.

Risikoreduserende tiltak kan være kartlegging av måloppnåelse, medarbeiderundersøkelser, omdømmemålinger og effektivitetsanalyser.

Det kan være iverksatt risikoreduserende tiltak på området, men vi har ikke kunnet identifisere noen slike tiltak. Risikoreduserende tiltak må derfor settes til **nei**.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill på området.

Kontrollutvalget hadde ikke noen innspill om dette temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

Nasjonale myndigheter har stort fokus på effektivisering av offentlig sektor, herunder i kommunene. Analyser viser at samlet effektivitet i kommunene i gjennomsnitt økte med omlag 0,25 prosent per år i perioden 2008–2018.⁹ Nasjonale myndigheter legger til grunn at det likevel er rom for en mer effektiv ressursbruk i kommunesektoren.

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført eller planlagt forvaltningsrevisjon på dette området. Dette er heller ikke et område som er gjenstand for statlig tilsyn.

Vesentlighetsvurdering

Kommunens politiske og administrative organisering vurderes å være av **middels** vesentlighet. Området vurderes å være lite aktuelt for forvaltningsrevisjon.

3.2 Styringssystemer og internkontroll

3.2.1 Overordnet rammeverk

Alle virksomheter (herunder kommuner) har behov for systematikk i styring og kontroll for å nå mål og resultatkrav, arbeide effektivt, etterleve lover og regler og ha pålitelig rapportering.¹⁰

Kommunesektorenes organisasjon (KS) anbefaler at enhver kommune bør ha et helhetlig virksomhetsstyringsperspektiv hvor reduksjon av risiko gjennom internkontroll inngår som ett element.¹¹ Ifølge KS har kommunene etablert ulike systemer for styring, der mål og resultatstyring (balansert målstyring), kanskje er det som er mest utbredt.

Både ny kommunelov (2018), plan- og bygningsloven, samt annet regelverk stiller krav til planlegging i kommunene. I kommuneloven framgår det blant annet at kommuner skal utarbeide samordnet og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling.¹² I plan- og bygningsloven heter det blant annet at kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier

⁹ Se blant annet Prop. 105 S (2019–2020) Kommuneproposisjonen 2021.

¹⁰ Se Difi: <https://www.difi.no/referanse katalogen/internkontroll-styringssystem-ledelsessystem-informasjonssikkerhet>

¹¹ KS: Rådmannens internkontroll - Hvordan få orden i eget hus? s. 17.

¹² Kommuneloven § 14-1 første ledd.

for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon.¹³ Det heter videre at planen skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen.

Det har lenge blitt stilt krav til internkontroll i kommunene. I ny kommunelov (2018) er imidlertid kravet til internkontroll blitt ytterligere tydeliggjort.¹⁴ I loven sies det at kommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges.¹⁵ Kommunedirektøren skal utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering, ha nødvendige rutiner og prosedyrer, avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig, samt evaluere, og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.

3.2.2 Hasvik kommune

Hasvik kommunes styringsredskap er blant annet kommuneplanens samfunnsdel, kommuneplanens arealdel, økonomiplan/årsbudsjett og rutiner for periodevis intern rapportering.

Hasvik kommunes styringssystem bør ta utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel i og med at dette er kommunens overordnede styringsdokument, som gjennom mål og strategier legger føringer for alle andre kommunale planer, herunder økonomiplan og årsbudsjett. Planen er kommunepolitikernes hovedverktøy for å gi en samlet og synlig retning på kommunens utvikling.

Hasvik kommune har relativt nylig revidert kommuneplanens samfunnsdel. Gjeldende plan ble vedtatt av kommunestyret i november 2019. I kommunens planstrategi, som ble vedtatt av kommunestyret 22.10.2020, framgår det at kommuneplanens areal- og kystsoneplan er fra 2000 og at det er på tide med en revisjon av arealdelen. Kommunestyret vedtok i det samme møtet å varsle oppstart av arbeidet med revisjon av areal- og kystsoneplanen.

I kommunens årsmelding for 2019 opplyser rådmannen at han ikke har funnet det påkrevet å iverksette særskilte tiltak for å sikre betryggende kontroll og høy etisk standard i kommunen.

Ansvar for å tilrettelegge for politiske og administrative beslutnings- og styringsprosesser i kommunen er lagt til kommunedirektøren.¹⁶

Kommunedirektørens internkontroll brukes for å beskrive det ansvaret og de oppgavene som ligger til kommunedirektøren etter kommuneloven.¹⁷ Styrende dokumenter som er relatert til dette er delegasjonsreglement, økonomireglement, innkjøpsreglement, finansreglement og etiske retningslinjer. På Hasvik kommunes hjemmeside er

¹³ Plan- og bygningsloven § 11-2.

¹⁴ Prop. 46 L (2017–2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

¹⁵ Kommuneloven § 25-1.

¹⁶ KI § 13-1 Kommunedirektør. Myndighet og oppgaver.

¹⁷ KI §§ 25-1 og 25-2.

delegasjonsreglementer og etiske retningslinjer publisert. Kommunen har også et finansreglement¹⁸ og et innkjøpsreglement.¹⁹

En medarbeider i kommunen har i februar/mars 2020 varslet om kritikkverdige forhold knyttet til manglende samarbeid med verneombud, manglende håndtering av avviksmeldinger og manglende håndtering av bestemmelsene om HMS.²⁰ Varslet er behandlet av kommunestyret i møte 6.5.2020. Det ble da fattet følgende vedtak:

Hasvik kommunestyre er orientert om at arbeidet med oppdatering av HMS og internkontroll er igangsatt. Dette arbeidet danner et godt grunnlag for å få på plass et tidsriktig system for HMS og internkontroll, og må gis høy prioritet.

Hasvik kommunestyre vedtar å opprette en 100 % prosjektlederstilling i 1 år for å lede og utvikle arbeidet med å få på plass gode og velfungerende systemer, som bidrar til et inkluderende og godt arbeidsmiljø for ansatte i Hasvik kommune.

Formannskapet gis fullmakt til å godkjenne utlysningsteksten.

Det foretas en budsjettregulering for økonomisk inndekning av stillingen.

3.2.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

En kommunes system for beslutninger og virksomhetsstyring (herunder internkontroll) er vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Dette gjelder spesielt sett i forhold til medarbeidere, samt økonomiske, organisatoriske og politiske forhold.

Risikofaktorer og konsekvenser

Det finnes en rekke faktorer som kan føre til uønskede hendelser knyttet til kommunens beslutningssystemer og virksomhetsstyring. Sett i forhold til medarbeidere gjelder dette blant annet om medarbeiderne har kunnskap om sin myndighet og funksjoner, samt om (riktig) myndighet er delegert til aktuelle beslutningsnivå og medarbeidere i kommunen. I et organisatorisk perspektiv kan det oppstå utfordringer knyttet til blant annet ledelse, planlegging, måloppnåelse og rapporteringsrutiner. I et økonomisk perspektiv kan det oppstå forhold som svekker effektiviteten i kommunens virksomhetsstyring. Dette kan føre til utilsiktede utgifter både i selve styringssystemet og i kommunens tjenesteproduksjon. I et politisk perspektiv kan blant annet manglende rapportering fra administrasjonen til folkevalgte organer svekke den folkevalgte dimensjonen i virksomhetsstyringen.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **middels** nivå.

Særskilte risikofaktorer i Hasvik kommune

Det forhold at kommunen har blitt varslet om blant annet manglende oppfølging av avviksmeldinger og at det er startet opp et arbeid med å oppdatere HMS- og

¹⁸ Finansreglementet ble vedtatt av kommunestyret 15.6.2017 (sak 17/17).

¹⁹ Innkjøpsreglementet ble vedtatt av kommunestyret 24.9.2013 (sak 24/13).

²⁰ Dette er opplyst av varsler i leserbrev publisert på ifinnmark.no 20. april 2020.

internkontrollsystemene tilsier at tilstanden ikke har vært tilfredsstillende på dette området. Kommunestyrets vedtak om å opprette en prosjektlederstilling for å lede og utvikle arbeidet må imidlertid antas å bidra til å sikre at gode systemer iverksettes.

Risikoreduserende tiltak

På dette området vurderes de risikoreduserende tiltak å være **delvis** risikoreduserende for uønskede hendelser.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder kommunens virksomhetsstyring og internkontroll på et overordnet nivå.

Kontrollutvalget hadde ikke noen innspill om dette temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

Vår vurdering er at Hasvik kommune arbeider aktivt med å revidere overordnet planverk og internkontroll. Vi vurderer sannsynligheten for at det skal inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det har ikke vært gjennomført forvaltningsrevisjon av dette området i perioden 2013-2020.

Dette området er tradisjonelt sett ikke gjenstand for statlig tilsyn.

Vesentlighetsvurderinger

En kommunes system for beslutninger og virksomhetsstyring (herunder internkontroll) er vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på dette området.

Det pågående arbeidet med å oppdatere internkontrollsystemene gjør at det er lite aktuelt med forvaltningsrevisjon av styrings- og internkontrollområdet nå. Dette kan eventuelt vurderes senere. Det vises videre til kapittel 3.7 nedenfor, hvor vi har gjort en særskilt risiko- og vesentlighetsvurdering av internkontrollelementene avvik og varsling.

3.3 Digitalisering

3.3.1 Overordnet rammeverk

Statlige virksomheter og kommuner tilbyr stadig flere digitale tjenester, og bruken av tjenestene øker betydelig.²¹ Digitalt førstevalg innebærer at forvaltningen så langt som mulig er tilgjengelig på nett, og at nettbaserte tjenester er hovedregelen for forvaltningens kommunikasjon med brukerne. Fra regjeringens side er det uttrykt at digitalt førstevalg skal fullføres, og at det skal arbeides systematisk for å oppnå dette. Brukeren i sentrum er en av

²¹ Meld. St. 27 (2015–2016) Digital agenda for Norge — IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet.

fem hovedprioriteringer i IKT-politikken.²² Dette innebærer at brukernes behov skal være det sentrale utgangspunktet ved digitalisering av offentlig sektor.

Det er generelt et krav i samfunnet i dag om ta i bruk nye digitale løsninger, både fra innbyggerne og næringslivet. Det vil i større og større grad forventes at kommunen tilpasser seg individuelle behov og nye teknologier.

3.3.2 Hasvik kommune

Vi har ikke kunnet finne noen opplysninger som beskriver hvordan Hasvik kommune arbeider med digitalisering.

På kommunens hjemmeside er det mulighet for å levere skjema og søke om ulike tjenester elektronisk.

I følge kommunens hjemmeside er det ingen medarbeidere som har stilling knyttet til IKT. Vi har imidlertid funnet at det nylig er lyst ut stilling som IKT-rådgiver med søknadsfrist 15. september 2020.²³ Vi er ikke kjent med om kommunen har ansatt noen i denne stillingen.

3.3.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

En kommunes digitale tjenester, herunder i hvor stor grad den bruker digitale løsninger, er vesentlig sett fra flere perspektiver. Dette gjelder spesielt i forhold til mottakere av kommunale tjenester, men også sett i forhold til medarbeidere, samfunn/miljø, økonomi og organisasjon.

Risikofaktorer og konsekvenser

Det er nødvendig å skille mellom risikofaktorer knyttet til digitale løsninger/systemer og risikofaktorer knyttet til *manglende* digitalisering.

Risiko ved manglende digitalisering

Brukerperspektiv: Kontakten med kommunen vanskeliggjøres. Informasjon som har betydning for tjenesteproduksjonen er ikke like lett tilgjengelig, noe som kan gå ut over både effektivitet og kvalitet på tjenestene som leveres.

Medarbeiderperspektiv: I den grad manuelle løsninger oppleves som mer tungvinte og krevende enn et digitalt system, kan manglende digitalisering ha betydning for arbeidsmiljøet og medarbeidernes helse.

Samfunns- og miljøperspektiv (herunder omdømme): Kommunens omdømme kan svekkes hvis den ikke henger med i den teknologiske utviklingen. Manuelle løsninger medfører større ressursbruk enn digitale løsninger.

²² Meld. St. 27 (2015–2016) Digital agenda for Norge — IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet.

²³ Stillingsannonseren er publisert på blant annet jobbnorge.no.

Økonomisk perspektiv: Manuelle systemer svekker effektiviteten/produktiviteten og kan ha betydning for medarbeidernes trivsel og helse og dermed også sykefravær, som har en økonomisk konsekvens.

Organisatorisk perspektiv: Tungvinte (manuelle) kommunikasjons- og rapporteringsløsninger kan føre til at ledelsens evne til å styre virksomheten svekkes.

Risiko ved digitalisering

Brukerperspektiv: Digitale systemer er mer sårbare for innbrudd og annen uautorisert tilgang, noe som kan føre til at sensitive opplysninger kommer på avveie. Det kan også skje at personopplysninger utilsiktet gjøres offentlig tilgjengelig, for eksempel i en elektronisk postliste. Driftsstans kan føre til forsinkelser eller svekket kvalitet i tjenesten som mottas.

Medarbeiderperspektiv: Driftsstans kan medføre vanskeligheter i arbeidsutførelsen, og kan dermed påvirke medarbeidernes trivsel og helse. Noen medarbeidere kan oppleve det krevende å ta i bruk digitale systemer.

Samfunns- og miljøperspektiv: Hackerangrep og brudd på personvernet kan føre til svekket omdømme.

Økonomisk perspektiv: Hackerangrep kan være ressurskrevende å håndtere.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser, både knyttet til manglende digitalisering og til de digitale løsninger kommunen har eller vil ta i bruk, å være på **middels** nivå.

Særskilte risikofaktorer for Hasvik kommune

I og med at vi ikke har funnet at Hasvik kommune har utarbeidet planer eller strategier for digitalisering av kommunens virksomhet synes den mest framtrедende risiko å være knyttet til manglende digitalisering. Mangel på, eller svært begrenset, IKT-faglig kompetanse i organisasjonen gjør at det også er risiko knyttet til systemene kommunen bruker i dag.

Risikoreduserende tiltak

På dette området vurderes de risikoreduserende tiltak i liten grad å være til stede. Det svares derfor **nei** på risikoreduserende tiltak.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På bakgrunn av at det ikke foreligger opplysninger som viser at kommunen arbeider planmessig eller systematisk med digitalisering, samt manglende IKT-faglig kompetanse, vurderes sannsynligheten for at det kan inntreffe uønskede hendelser på området som **høy**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på dette området i planperioden 2013-2020. Området er tradisjonelt sett ikke gjenstand for statlig tilsyn, men deler av kommunens digitale løsninger kan bli gjenstand for statlig tilsyn på områder der tilsynet gjelder regeletterlevelse knyttet til kommunens lovpålagte forvaltning, saksbehandling og tjenesteutøvelse. Videre kan kommunen være gjenstand for tilsyn fra Datatilsynet vedrørende håndtering av personvernlovgivningen.

Vesentlighetsvurderinger

En kommunes digitale utviklingsarbeid og drift av digitale systemer er vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **høy** på dette området.

Området vurderes å være aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode. Eventuell forvaltningsrevisjon kan gjennomføres når som helst i planperioden.

3.4 Forberedelse og iverksetting av politiske vedtak

3.4.1 Overordnet rammeverk

Forberedelse av saker

I kommuneloven § 13-1 framgår det at kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, samt at utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak. Det overordnede hensynet bak denne oppgaven er å legge til rette for at de folkevalgte skal kunne fatte sine beslutninger på best mulig grunnlag.²⁴

Til forskjell fra tidligere kommunelov, blir det i ny kommunelov § 13-1 presisert at kommunedirektøren har et faglig ansvar for utredningens faktiske og rettslige grunnlag. Hensikten er å tydeliggjøre at kommunens administrative leder har et selvstendig ansvar for å framlegge dette uavhengig av om dette er i strid med politikernes virkelighetsoppfatning eller meninger.²⁵

I kommuneloven § 11-3 framgår det at det er lederen av et folkevalgt organ som setter opp saksliste for hvert enkelt møte. Innkalling til møtet skal sendes til organets medlemmer med rimelig varsel. Innkallingen skal inneholde en liste over de sakene som skal behandles, og dokumentene i sakene.

Iverksetting av vedtak

I kommuneloven § 13-1 framgår det at kommunedirektøren skal påse at vedtak som treffes av folkevalgte organer, blir iverksatt uten ugrunnet opphold. Kravet til iverksetting «uten ugrunnet opphold» er ny sett i forhold til tidligere kommunelov.²⁶ Hvis kommunedirektøren blir oppmerksom på faktiske eller rettslige forhold som har sentral betydning for

²⁴ Prop. 46 L (2017–2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

²⁵ Prop. 46 L (2017–2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

²⁶ Prop. 46 L (2017–2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

iverksettingen av vedtaket, skal han eller hun gjøre det folkevalgte organet oppmerksom på dette på en egnet måte.

Et kommunestyrevedtak er en arbeidsordre fra de folkevalgte som sendes til kommunens administrasjon for utførelse. Kommunedirektøren vil i mange tilfeller overdra det praktiske ansvaret for saksforberedelser til underordnede. Det betyr i praksis at mye av saksutredningene blir utført av saksbehandlere og enhetsledere. Kommunedirektøren må imidlertid godkjenne sakene og har plikt til å gi uttrykk for det dersom han eller hun mener det er mangler eller feil med forslag til vedtak eller saksfremlegg.

3.4.2 Hasvik kommune

Hasvik kommune har flere reglementer som tar for seg delegering av myndighet. Disse er nevnt under punkt 3.1.2 ovenfor.

I kommunens årsmelding for 2019 opplyses det at kommunestyret har gjennomført 7 møter og behandlet 80 saker i 2019. Det forutsettes at en betydelig del av sakene har krevd forberedelse og etterfølgende oppfølging av rådmannen.

3.4.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Forberedelse og iverksetting av politiske vedtak er vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Særlig gjelder dette i et politisk og organisatorisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

En risikofaktor er at saker som administrasjonen legger fram for folkevalgte organer ikke er forsvarlig utredet. Konsekvens vil da være at saker til politisk behandling ikke gir et kvalifisert beslutningsgrunnlag.

En annen risikofaktor er at politiske vedtak ikke blir fulgt opp av administrasjonen, noe som svekker det demokratiske elementet i en kommune. Manglende rapportering fra administrasjon til folkevalgte organer kan svekke den folkevalgte dimensjonen i virksomhetsstyringen. I et organisatorisk perspektiv kan det oppstå utfordringer knyttet til blant annet ledelse, planlegging, måloppnåelse og rapporteringsrutiner. I et økonomisk perspektiv kan det oppstå forhold som svekker effektiviteten i kommunens virksomhetsstyring. Dette kan føre til utilsiktede utgifter både i selve styringssystemet og i kommunens tjenesteproduksjon.

På dette området vurderes konsekvens av uønskede hendelser å være på **middels** nivå.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være kapasitet, kompetanse, samt godt rutiner for ferdigstilling av dokumenter, herunder kvalitetssikring. Klare ansvarsforhold og rutiner for systematisk ajourhold i saksbehandlingssystemet er andre tiltak som kan bidra til god forberedelse og iverksetting av politiske vedtak.

Det kan være iverksatt risikoreduserende tiltak på området, men vi har ikke kunnet identifisere noen slike tiltak. Det må derfor svares **nei** på risikoreduserende tiltak.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at det kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på dette området i planperioden 2013-2020.

Dette området er tradisjonelt sett ikke gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på dette området.

Området vurderes å være lite aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

3.5 Arbeidsmiljø, HMS og sykefravær

3.5.1 Overordnet rammeverk

Arbeidsmiljø og HMS

Arbeidsmiljø er forholdene for arbeidstakerne på en arbeidsplass.²⁷ Arbeidsmiljø omfatter blant annet de fysiske, vernetekniske, yrkeshygieniske, psykososiale og velferdsmessige forholdene.

Arbeidsmiljølovens formål er blant annet å sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon, som gir full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og med en velferdsmessig standard som til enhver tid er i samsvar med den teknologiske og sosiale utvikling i samfunnet.²⁸

I arbeidsmiljøloven § 3-1 framgår det at arbeidsgiver skal sørge for at det utføres systematisk arbeid for å sikre at hensynet til arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet blir ivaretatt. Dette skal gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres tillitsvalgte.

Systematisk HMS-arbeid innebærer blant annet at arbeidsgiver skal:

²⁷ Se Store norske leksikon: <https://snl.no/arbeidsmiljø>

²⁸ Arbeidsmiljøloven § 1-1.

- fastsette mål for helse, miljø og sikkerhet
- ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er fordelt
- kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risikoforholdene i virksomheten, utarbeide planer og iverksette tiltak for å redusere risikoen
- under planlegging og gjennomføring av endringer i virksomheten, vurdere om arbeidsmiljøet vil være i samsvar med lovens krav, og iverksette de nødvendige tiltak
- iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av denne lov
- sørge for systematisk arbeid med forebygging og oppfølging av sykefravær
- sørge for løpende kontroll med arbeidsmiljøet og arbeidstakernes helse når risikoforholdene i virksomheten tilsier det
- foreta systematisk overvåking og gjennomgang av det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet for å sikre at det fungerer som forutsatt

Arbeidsmiljøloven stiller krav om valg av verneombud i virksomhet med 10 eller flere ansatte.²⁹ Loven stiller videre krav om å opprette arbeidsmiljøutvalg i virksomhet hvor det jevnlig sysselsettes minst 50 arbeidstakere.³⁰

Sykefravær og inkluderende arbeidsliv

Sykefravær

I arbeidsmiljøloven § 3-1 framgår det at arbeidsgiver skal sørge for systematisk arbeid med forebygging og oppfølging av sykefravær.

Hvis en arbeidstaker har fått redusert arbeidsevne som følge av ulykke, sykdom, slitasje e.l., skal arbeidsgiver, så langt det er mulig, iverksette nødvendige tiltak for at arbeidstaker skal kunne beholde eller få et passende arbeid.³¹

Arbeidsgiver skal i samråd med arbeidstaker utarbeide oppfølgingsplan for tilbakeføring til arbeid i forbindelse med ulykke, sykdom, slitasje eller lignende, med mindre dette er åpenbart unødvendig. Arbeidet med oppfølgingsplan skal starte så tidlig som mulig, og planen skal være utarbeidet senest når arbeidstaker har vært helt eller delvis borte fra arbeidet i fire uker.³²

²⁹ Arbeidsmiljøloven § 6-1.

³⁰ Arbeidsmiljøloven § 7-1.

³¹ Arbeidsmiljøloven § 4-6.

³² Arbeidsmiljøloven § 4-6.

Arbeidsgiver skal innkalle arbeidstaker til dialogmøte om innholdet i oppfølgingsplanen senest innen sju uker etter at arbeidstaker har vært helt borte fra arbeidet som følge av ulykke, sykdom, slitasje eller lignende, med mindre dette er åpenbart unødvendig.³³

Inkluderende arbeidsliv – IA-avtalen

Samarbeidet mellom staten og partene i arbeidslivet om et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) startet i 2001 ut fra en felles erkjennelse mellom partene og myndighetene om behovet for å redusere de viktigste utstøtingsmekanismene og utvikle og fremme nærværsfaktorer i arbeidslivet.³⁴ Sist inngåtte IA-avtale gjelder for 2019-2022. Målsettingene i avtalen er at sykefraværet skal reduseres med 10 prosent sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018, samt at frafallet i arbeidslivet skal reduseres.

3.5.2 Hasvik kommune

I årsmeldingen for 2019 er kommunens arbeid med helse, miljø og sikkerhet beskrevet. Her står det følgende:

Hasvik kommune er inkluderende arbeidslivsbedrift. Det har vært satt tre delmål for mer inkludering:

- 1. Redusere sykefraværet til 6,5 %.*
- 2. Beholde og tilsette flere medarbeidere med redusert funksjonsevne.*
- 3. Øke den gjennomsnittlige avgangsalderen.*

Sykefraværet i 2019 var på 8,9 % for virksomheten totalt. Dette er et halvt prosentpoeng høyere enn totalfraværet i 2018. Sykefraværet blant kvinner var 10,9 %, og blant menn 4,9 %. Kommunen er således et stykke unna å nå det fastsatte delmålet. Det hører imidlertid med i bildet at en stor andel av sykefraværet knytter seg til langtidsfravær som har begrensede økonomiske konsekvenser for kommunen.

Det framgår under punkt 3.2 ovenfor at kommunestyret har behandlet et varsel om kritikkverdige forhold knyttet til kommunens HMS- og internkontrollsystem, og at det som følge av dette ble fattet vedtak om å opprette en prosjektlederstilling som skal lede og utvikle arbeidet med å oppdatere disse systemene.

Nøkkeltall

Hasvik kommune har i årsmeldingene for 2018 og 2019 opplyst å ha følgende sykefraværsandel de siste årene:

Tabell 13: Hasvik kommune, sykefravær

	2017	2018	2019
Totalt	8,9 %	8,4 %	8,9 %

Kilde: Hasvik kommune

³³ Arbeidsmiljøloven § 4-6.

³⁴ Intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv - Et arbeidsliv med plass for alle - 1. januar 2019 – 31. desember 2022.

3.5.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et medarbeiderperspektiv, økonomisk perspektiv og brukerperspektiv. Men området er også vesentlig sett ut i fra et politisk, et organisatorisk og et omdømmeperspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et medarbeiderperspektiv kan dette blant annet gjelde belastninger, arbeidsmengde, trivsel, slitasje, skade og sykdom. I et økonomisk perspektiv kan høyt sykefravær medføre en belastning på kommunens økonomi siden det er kostnader forbundet med å betale lønn i arbeidsgiverperioden, bruk av vikarer og overtid. For brukere kan sykefravær medføre svekket tjenestetilbud eller tjenestekvalitet. I et omdømmeperspektiv kan dårlig arbeidsmiljø vanskeliggjøre rekruttering og stabilisering. I et politisk perspektiv er en risikofaktor manglende etterlevelse av arbeidsgiverpolitiske retningslinjene og manglende måloppnåelse. Risikofaktorene kan også være knyttet til mer organisatoriske forhold, som for eksempel manglende kapasitet og kompetanse på området, samt uklare ansvarsforhold og oppfølging i kommune-organisasjonen av HMS-arbeidet.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **middels** nivå.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelsen iverksetter for måloppnåelse og forankring av vedtatte mål i organisasjonen, omdømme bygging, samt etablerte interne rutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Arbeidsmiljø påvirker ofte i stor grad sykefravær og prestasjoner. HMS-arbeidet blir stadig en viktigere del av god virksomhetsledelse. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Kommunen har fastsatt mål for å øke nærværet og få medarbeidere til å stå lengre i jobb. Dette må antas å bidra til at kommunen holder fokus på sykefraværsarbeidet. Tiltaket anses å være **delvis** risikoreduserende.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

Samlet sett vurderes sannsynligheten for at det kan inntreffe uønskede hendelser på dette området som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det ble i 2018 gjennomført forvaltningsrevisjon med temaet «sykefravær og IA-avtalen».

Dette området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Ut fra omstendighetene vurderes vesentligheten å være **middels** på dette området i Hasvik kommune. I og med at det er gjennomført forvaltningsrevisjon av området relativt nylig anses området å være lite aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

3.6 Etikk

3.6.1 Overordnet rammeverk

I kommuneloven § 1-1 framgår det blant annet at loven skal bidra til at kommuner er tillitsskapende. Ifølge lovforarbeidene er dette en videreføring av tidligere kommunelovs formål om at loven skal legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard.³⁵ For den enkelte folkevalgte og ansatte synliggjør dette ved at det kreves at de i sine avgjørelser og handlinger skal ta hensyn til et sett normer, formål og verdier som bidrar til virksomhetens objektivitet og uavhengighet.³⁶ I lovforarbeidene understrekes det at kommunene har et lokalt ansvar for å sørge for at folkevalgte og ansatte er bevisste på og utvikler et godt skjønn for håndtering av etiske problemstillinger.³⁷ Det er derfor viktig at kommunene arbeider kontinuerlig med bevisstgjøring og holdningsskapende arbeid.

I kommuneloven § 14-7 framgår det at kommunes årsberetning skal redegjøre for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard.

Etiske retningslinjer er viktig hjelpemiddel i arbeidet med å utvikle og vedlikeholde en høy etisk standard i kommunesektoren og må tilpasses hver enkelt kommune. De vedtas av kommunestyret og følges opp i daglig ledelse og drift. KS har utarbeidet anbefalinger for etiske retningslinjer som er et godt hjelpemiddel for kommunene. Kommunesektorens etikkutvalg skal gi råd og anbefalinger til kommuner og fylkeskommuner om spørsmål knyttet til etikk og antikorrupsjon. Både kommuneledelsen og enkeltpersoner kan ta kontakt med utvalget.³⁸

3.6.2 Hasvik kommune

Hasvik kommune har etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte,³⁹ som er lett tilgjengelig på kommunens hjemmeside. Retningslinjene omtaler krav og forventninger til generell opptreden, opptreden i konkrete tilfeller og hvordan man skal opptre i forhold til brukere og leverandører.

³⁵ Prop. 46 L (2017-2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), s. 23.

³⁶ Ot.prp. nr. 17 (2008–2009) Om lov om endringer i kommuneloven og svalbardloven (om tillitsskapende forvaltning mv. i kommuner og fylkeskommuner), s. 12.

³⁷ Ot.prp. nr. 17 (2008–2009) Om lov om endringer i kommuneloven og svalbardloven (om tillitsskapende forvaltning mv. i kommuner og fylkeskommuner), s. 13.

³⁸ KS.no

³⁹ Det framgår at reglementet ble vedtatt av kommunestyret 27.6.2002.

I kommunens årsmelding for 2019 opplyser rådmannen at han ikke har funnet det påkrevet å iverksette særskilte tiltak for å sikre betryggende kontroll og høy etisk standard i kommunen.

3.6.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et omdømmeperspektiv. Men området er også vesentlig sett ut i fra et bruker, økonomisk, politisk og et organisatorisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et omdømmeperspektiv kan brudd på etiske normer, herunder kommunens etiske retningslinjer, føre til svekket tillit til kommunen. I et politisk og organisatorisk perspektiv er risikofaktorene blant annet manglende kunnskap, forankring og etterlevelse av de etiske retningslinjene. I et økonomisk perspektiv kan brudd på etiske retningslinjer medføre korrupsjon og misbruk av fellesskapets verdier.

Målet med etiske retningslinjer er å skape en felles plattform for kommunen. Etiske retningslinjer sier noe om hvilken etisk standard organisasjonen vil ha og hvilke handlinger som ikke aksepteres. Etiske retningslinjer må være tilgjengelig, gjøres kjent og jevnlig benyttes til refleksjon over egen praksis. Formålet er å videreutvikle gode holdninger og god praksis. Etiske retningslinjer kan med fordel være felles for både folkevalgte og administrativt ansatte, eventuelt med enkelte punkter ulikt ut fra ulike roller. Reglene om gaver bør være de samme for politikere og administrasjonen.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **middels** nivå.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelse iverksetter for omdømmebygging, samt etablerte interne rutiner, kontroller og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe.

At kommunen har etiske retningslinjer bidrar til å sikre etisk opptreden i organisasjonen. Tiltaket anses å være **delvis** risikoreduserende.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget hadde ikke noen innspill om dette temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv, men samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på dette området.

Vi anser området for å kunne være aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

3.7 Avvik og varsling

3.7.1 Overordnet rammeverk

En kommune er en kompleks organisasjon der det kan forekomme en rekke uønskede hendelser (avvik med mer). Det kan være vanskelig å skille mellom varsling og avvik, da grensene er uklare/overlappende.

Formelt sett defineres avvik som «manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov».⁴⁰ Både arbeidsmiljølovgivningen⁴¹ og særlover⁴² i forhold til de tjenester som kommunen yter, stiller krav om rutiner som sikrer at kommunen avdekker, retter opp og forebygger overtredelser av disse (avvikshåndtering). En viktig del av en kommunes internkontroll er et levende avvikssystem.⁴³ For at det skal fungere må man ha en kultur der det ikke bare er godtatt, men forventet, at medarbeiderne på alle nivåer melder fra om avvik. Det må også være en trygghet for at avvikene følges opp og håndteres seriøst.

I henhold til arbeidsmiljøloven har arbeidstakere rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten.⁴⁴ Med kritikkverdige forhold menes i grove trekk brudd på lover og regler, virksomhetens retningslinjer, eller allmenne oppfatninger av hva som er forsvarlig eller etisk akseptabelt.⁴⁵ Eksempler på kritikkverdige forhold er mobbing og trakassering, diskriminering, korrupsjon og maktmisbruk.⁴⁶ Virksomheten skal ha utarbeidet rutiner for intern varsling, eller sette i gang andre tiltak som legger forholdene til rette for intern varsling ved kritikkverdige forhold. Gjengjeldelse mot arbeidstaker som varsler i samsvar med arbeidsmiljøloven er lovstridig.⁴⁷

3.7.2 Hasvik kommune

Som nevnt under punkt 3.2 og 3.5 ovenfor har kommunestyret behandlet et varsel om kritikkverdige forhold fra en medarbeider i kommunen. I forbindelse med varslingssaken kom det fram at kommunen ikke hadde oppdaterte retningslinjer for varsling. Reviderte retningslinjer og rutiner for varsling ble derfor vedtatt av kommunestyret i samme møte som det ble fattet vedtak i varslingssaken.

⁴⁰ Se for eksempel Arbeidstilsynet: <https://www.arbeidstilsynet.no/hms/avvik-og-avvikshandtering/>

⁴¹ Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 3-1 (2) bokstav e).

⁴² Se blant annet forskrift om internkontroll for kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen § 4, forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten § 4 og lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) §§ 9a-4 og 13-10 andre ledd.

⁴³ Se for eksempel Arbeidstilsynet: <https://www.arbeidstilsynet.no/hms/avvik-og-avvikshandtering/>

⁴⁴ Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 2 A-1.

⁴⁵ Se Ot.prp.nr.84 (2005-2006) Om lov om endringer i arbeidsmiljøloven (varsling), på side 23.

⁴⁶ 38 Se KS; Varsling - Hvordan utvikle gode rutiner for varsling i kommuner og fylkeskommuner (juni 2007).

⁴⁷ Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 2 A-4.

Varsler har i leserbrev publisert på ifinnmark.no 20.4.2020 gitt uttrykk for at hun så seg nødt til å varsle eksternt fordi det ikke har nyttet å si ifra internt. Hun ga også uttrykk for at hun ikke er blitt tilfredsstillende ivaretatt av kommunen i etterkant av varslingen. Det framgår av oppslaget at det er publisert minst to andre saker på ifinnmark.no som dreier seg om varslingen.

Vi har ikke noen informasjon om omfanget av varsler eller avvik i Hasvik kommune de siste årene.

3.7.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et medarbeiderperspektiv og et brukerperspektiv. Men området er også vesentlig sett ut i fra et omdømmeperspektiv, politisk og et organisatorisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et medarbeiderperspektiv kan dette blant annet gjelde manglende kunnskap om og forankring av rett og plikt til å varsle hos ansatte og ledere, samt viktigheten av å rapportere avvik. Det kan også være risiko for at varslere ikke blir behandlet på den måte loven krever, for eksempel at det utøves gjengjeldelse.

I et brukerperspektiv kan manglende evne til å fange opp eller gjøre noe med avvik eller kritikkverdige forhold gå ut over tjenesteproduksjonen og sikkerheten til pasienter/brukere.

I et omdømmeperspektiv kan svikt i rutiner for avvik og varsling, samt håndtering av personer som melder avvik eller varsler om kritikkverdige forhold, svekke tilliten til kommunen. Svikt på området kan føre til at varslere velger å gå ut offentlig i stedet for å ta forholdet opp internt.

I et politisk perspektiv kan dette medføre lovbrudd på arbeidsgiveransvaret og en svekket tillit til det politiske styret. I et organisatorisk perspektiv kan risikofaktorene blant annet gjelde manglende rutiner for håndtering av avvik, samt etterlevelse av disse, herunder mangel på oppfølging og lukking av rapporterte avvik. Når det gjelder varsling av kritikkverdige forhold kan også risikofaktorene blant annet være knyttet til manglende rutiner, samt spørsmålet om det foreligger en åpenhetskultur i organisasjonen eller ikke.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være **høy**.

Særskilte risikoforhold i Hasvik kommune

Kommunen har blitt gjenstand for publisitet knyttet til en medarbeiders varsling av kritikkverdige forhold. Varslers oppfatning av at det ikke har nyttet å si ifra internt og at hun ikke er ivaretatt tilfredsstillende i etterkant av varslingen kan indikere at kommunens praksis for å håndtere avvik og varsler ikke fungerer godt nok. Det framgår av punkt 3.2 og 3.5 at det er satt i gang et arbeid for å oppdatere HMS- og internkontrollsystemene, noe som trolig vil bedre situasjonen. Skal slike systemer fungere etter hensikten er det imidlertid viktig at

personene som skal behandle innmeldte avvik og varsler har en konstruktiv holdning til det som meldes.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelse iverksetter, herunder etablering av interne rutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe.

Kommunen har retningslinjer for varsling og system for registrering av uønskede hendelser. Tiltakene anses å være **delvis** risikoreduserende.

Innspill

Sekretariatet har mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget har trukket fram avvik og varsling som et aktuelt tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

Det er igangsatt et arbeid med å oppdatere HMS- og internkontrollsystemene. Dette vil påvirke sannsynligheten for at det skjer uønskede hendelser. Vurdert ut fra det som er situasjonen i dag vurderes imidlertid sannsynligheten for at det kan inntreffe uønskede hendelser som **høy**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020.

Området varsling er tradisjonelt sett ikke gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå. Kommunens system for avvikshåndtering kan være gjenstand for tilsyn på systemnivå, men da avgrenset til områder regulert i særlovgivningen, for eksempel innenfor helse, pleie og omsorg.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **høy** på dette området.

Området anses å være aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

3.8 Anskaffelser, innkjøp og kontraktsoppfølging

3.8.1 Overordnet rammeverk

Planlegging av anskaffelser og innkjøp

Formålet med denne aktiviteten er blant annet å vurdere hvilke behov som skal ivaretas ved en anskaffelse, hvordan behovet best kan dekkes, ivareta strategiske føringer for anskaffelsen, sikre et mandat for prosessen, samt forberede konkurransen.⁴⁸

⁴⁸ Se Anskaffelser.no: <https://www.anskaffelser.no/anskaffelsesprosessen/anskaffelsesprosessen-steg-steg/avklare-behov-og-forberede-konkurransen>

Gjennomføring av anskaffelser og innkjøp

Kommunen er underlagt bestemmelsene i lov og forskrift om offentlige anskaffelser, ved alle anskaffelser av varer og tjenester og bygge- og anleggskontrakter (lov om offentlige anskaffelser §§ 2 og 3).

Formålet med lov om offentlige anskaffelser framgår av anskaffelsesloven §1:

Loven og tilhørende forskrifter skal bidra til økt verdiskapning i samfunnet ved å sikre mest mulig effektiv ressursbruk ved offentlige anskaffelser basert på forretningsmessighet og likebehandling. Regelverket skal også bidra til at det offentlige opptre med stor integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.

I lov om offentlige anskaffelser stilles det noen grunnleggende krav til gjennomføringen av offentlige anskaffelser.⁴⁹ En anskaffelse skal så langt det er mulig være basert på konkurranse. Oppdragsgiver skal opptre i samsvar med god forretningsskikk, sikre høy forretningsetisk standard, samt sikre at det ikke finner sted forskjellsbehandling mellom leverandører. Oppdragsgiver skal videre sikre at hensynet til forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvbarhet ivaretas gjennom anskaffelsesprosessen. Utvelgelse av kvalifiserte anbydere og tildeling av kontrakter skal skje på grunnlag av objektive og ikke-diskriminerende kriterier.

Forskrift om offentlige anskaffelser inneholder blant annet krav til kunngjøring i den norske databasen Doffin (Database for offentlig innkjøpsinformasjon). For anskaffelser over EØS-terskelverdiene er det i tillegg krav om publisering i TED-databasen, som er EUs offisielle kanal for kunngjøring av offentlige innkjøp i hele EØS-området. Videre regulerer forskriften anskaffelsesprosedyrer, konkurransegrunnlaget, minimumskrav til leverandøren (kvalifikasjonskrav), kriterier for valg av tilbud, tidsfrister og avslutning av konkurransen. I tillegg er det krav om protokollføring, dokumentasjonsplikt og arkivplikt.⁵⁰

Nedenfor presenteres en oversikt over hvilke deler av anskaffelsesforskriften som gjelder for ulike anskaffelsesverdier.⁵¹

Terskelverdier	Tillatte anskaffelsesprosedyrer
Del I: Alle kontrakter av verdi mellom 100 000 kr og 1,3 mill. kr ekskl. mva. (uansett hvem som anskaffer, og hva som kjøpes) Kontrakter om kjøp av helse- og sosialtjenester for under 7,2 mill. kr ekskl. mva.	Ingen spesiell prosedyre. Grunnleggende prinsipper og bestemmelser i FOA kap.7 må følges.
Del I og II:	Åpen tilbudskonkurranse (FOA § 8-3)

⁴⁹ Lov om offentlige anskaffelser § 5.

⁵⁰ Veileder til offentlige anskaffelser: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/veileder-offentlige-anskaffelser/id2581234/sec10>

⁵¹ Oversikten er hentet fra <https://www.anskaffelser.no/avtaler-og-regelverk/terskelverdier-offentlige-anskaffelser>

Terskelverdier	Tillatte anskaffelsesprosedyrer
Vare- og tjenestekontrakter til en verdi av mellom 1,3 mill. og 2,05 mill. kr ekskl. mva. for alle unntatt statlige myndigheter Alle bygge- og anleggskontrakter til en verdi av mellom 1,3 mill. og 51,5 mill. kr ekskl. mva. (uansett hvem som anskaffer) Kontrakter om særlige tjenester til en verdi over 1,3 mill. kr ekskl. mva. Merk: I tillegg gjelder noen bestemmelser i Del III for denne type anskaffelser når verdien overstiger EØS terskelverdien for særlige tjenester på 7,2 mill. ekskl.mva.	Begrenset tilbudskonkurranse (FOA § 8-3)
Del I og III: Vare- og tjenestekontrakter til en verdi av over 1,3 mill. kr ekskl. mva. for statlige myndigheter Vare- og tjenestekontrakter til en verdi av over 2,05 mill. kr ekskl. mva. for alle andre virksomheter Bygge- og anleggskontrakter til en verdi av over 51,5 mill. kr ekskl. mva. (alle virksomheter)	Åpen og begrenset anbudskonkurranse (FOA § 13-1 (1)) Konkurranse med forhandlinger (FOA § 13 (2)) Konkurransepreget dialog (FOA § 13 (2)) Innovasjonspartnerskap (FOA § 13 (3))
Kontrakter om helse- og sosialtjenester for over 7,2 mill. kr ekskl. mva.	Egne prosedyrebestemmelser

Kontraktsoppfølging

Gjennom kontraktsoppfølging sikrer kommunen at de ytelsene som er avtalt faktisk blir levert.⁵² Videre sikrer dette at kommunen oppfyller sine kontraktsmessige forpliktelser. God kontraktsoppfølging sikrer også at ansatte i kommunen er lojale mot de inngåtte kontrakter. I tillegg bidrar kontraktsoppfølging til et godt samarbeid med leverandøren og kan derfor bidra til å avverge mulige misforståelser, konflikter og tvister.

3.8.2 Hasvik kommune

Hasvik kommune kjøpte i 2019 varer og tjenester for 49,4 millioner kroner, hvorav 13,1 millioner var knyttet til investeringer.⁵³ For 2020 er det budsjettert med investeringer på 9,4 millioner kroner, i tillegg kommer vare- og tjenestekjøp til drift.

Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS avla 21.4.2017 rapport i forvaltningsrevisjonsprosjekt «Rutiner i investeringsprosjekter» for Hasvik kommune. Under rapportens punkt 2.2.2 Innkjøpsreglement står det følgende:

Hasvik kommune har et innkjøpsreglement, sist vedtatt av kommunestyret i september 2013. I reglementet redegjøres det blant annet for viktige prinsipper for kommunens

⁵² Se Anskaffelser.no: <https://www.anskaffelser.no/anskaffelsesprosessen/anskaffelsesprosessen-steg-steg/kontraktsoppfolging#roller>

⁵³ Tallene er hentet fra KOSTRA, tabell 12913 og 12320.

innkjøpsarbeid. I tillegg redegjøres det for framgangsmåtene for innkjøp under kr 100 000, innkjøp mellom kr 100 000 og kr 500 000 og innkjøp over kr 500 000.

Revisjonens kommentarer

Revisjonen har ikke gjennomført en detaljert gjennomgang og vurdering av hvert enkelt punkt i kommunens innkjøpsreglement, men vi er av den oppfatning at reglementet er et konstruktivt bidrag i kommunens arbeid med å sikre at reglene om offentlige anskaffelser blir fulgt. Vi finner imidlertid grunn til å understreke at reglementet ikke er utfyllende, og at etterlevelse av bestemmelsene i reglementet ikke sikrer at regelverket for offentlige anskaffelser følges fullt ut. Brukerne av reglementet må derfor støtte seg til bestemmelsene i lov og forskrift om offentlige anskaffelser, noe som også er presisert flere steder i reglementet. I denne sammenheng kan vi spesielt nevne at reglementet mangler beskrivelse av hvordan anskaffelser over EØS-terskelverdiene skal håndteres. Slike anskaffelser skal skje i samsvar med bestemmelsene i anskaffelsesforskriftens del I og III. Det kan videre påpekes at reglementet bør oppdateres for å ta hensyn til ny lov og forskrift om offentlige anskaffelser som trådte i kraft 1. januar 2017.

Vi har ikke kunnet finne at Hasvik kommune har revidert innkjøpsreglementet etter revisjonens undersøkelse.

I den nevnte forvaltningsrevisjonen ble det blant annet undersøkt om anskaffelsesregelverket var etterlevd. Revisjonens funn var at regelverket var delvis etterlevd. Revisjonen har følgende konklusjon:

Vår undersøkelse viser at Hasvik kommune ikke fullt ut etterlever reglene for offentlige anskaffelser i sine investeringsprosjekter. En av de undersøkte anskaffelsene har skjedd i strid med regelverket fordi leverandøren som ble tildelt kontrakten ikke har dokumentert å ha oppfylt kvalifikasjonskravene, og derfor skulle vært avvist fra å delta i konkurransen. Det er også funnet gjennomgående mangler i dokumentasjon av kommunens kontroll av kvalifikasjonskravene og meddelelse om kontraktstildeling til berørte leverandører, og til dels også i kommunens føring av anskaffelsesprotokoll.

Kommunestyret har i møte 15.6.2017 tatt revisjonens konklusjoner til orientering og sluttet seg til anbefalingene som gis i rapporten.

Søk på Doffin viser at Hasvik kommune har kunngjort én konkurranse så langt i 2020. Dette er gjort av Rambøll Norge AS på vegne av Hasvik kommune. I 2019 ble det kunngjort to konkurranser, begge av Hasvik kommune selv.

3.8.3 Risiko og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv:

Området er svært vesentlig fra et økonomisk perspektiv. Området er også vesentlig for kommunen fra et omdømmeperspektiv, og det er vesentlig for tilbydere av varer og tjenester med mer.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et økonomisk perspektiv er det viktig for kommunen at den inngår avtaler som er økonomisk gunstig og fyller kommunen sine behov. Det er også viktig at kommunen har kartlagt sitt behov før anskaffelsen gjennomføres. Om ikke kan kommunen risikere å anskaffe noe som ikke var i tråd med formålet med mer. Dette kan igjen ha konsekvenser for både organisasjonen, medarbeidere og brukere.

Det foreligger også risiko for brudd på regelverket for offentlige anskaffelser. Kommunen kan ved brudd på regelverket bli ilagt overtredelsesgebyr av Klagenemnda for offentlige anskaffelser eller bli saksøkt av tilbydere ved brudd på regelverket. I et omdømmeperspektiv kan dette blant annet svekket tilliten til kommunen.

Det er også viktig at kommunen følger opp avtalene etter at de er inngått, og har systemer som sikrer at disse blir etterlevd av kommuneorganisasjonen i ettertid. Erfaringsmessig er kontraktsoppfølging et lite prioritert område.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være **høy**.

Særskilte risikoforhold i Hasvik kommune

Forvaltningsrevisjonen som ble gjennomført i 2017 viste at kommunen ikke etterlever anskaffelsesregelverket fullt ut. Vi er ikke kjent med hvilke grep som er tatt som følge av revisjonens undersøkelse, og om kommunens praksis er forbedret. Regelverkets komplekse natur tilsier imidlertid at det fortsatt er risiko for uønskede hendelser på dette området.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som reduseres den økonomiske risikoen, at det blir inngått avtaler som er økonomisk gunstig og fyller kommunen sine behov. Samt at det er etablert internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Ressurser og kompetanse på området er også risikoreduserende tiltak som vil styrke kommunens omdømme til leverandører og tilliten hos kommunens innbyggere.

Hasvik kommune har et innkjøpsreglement som angir hvordan man skal gjennomføre anskaffelser. Reglementet er ikke oppdatert med gjeldende terskelverdier, men dette innebærer ikke noen økt risiko for at reglene ikke blir fulgt siden ingen terskelverdier er redusert. Kommunen synes også å bruke eksternt bistand til noen anskaffelser. Tiltakene anses å være **delvis** risikoreduserende for uønskede hendelser.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget har ikke trukket fram dette temaet etter å ha drøftet aktuelle tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

Sannsynligheten for at det kan inntreffe uønskede hendelser vurderes derfor å være **høy** på dette området.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er som nevnt gjennomført forvaltningsrevisjon på området offentlige anskaffelser i 2017. Revisjonen var en del av plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2013-2016.

Dette området er tradisjonelt sett ikke gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **høy** på dette området.

Området anses å være aktuelt for forvaltningsrevisjon, men siden det ikke er lenge siden det sist ble gjennomført forvaltningsrevisjon vil det trolig være mer riktig å prioritere andre områder høyere. Det kan være grunn til å undersøke nærmere hva kommunen har gjort for å forbedre sin praksis i etterkant av forvaltningsrevisjonen som ble gjennomført i 2017.

3.9 Informasjonssikkerhet og personvern

3.9.1 Overordnet rammeverk

Kommunen behandler store mengder personopplysninger, og på mange tjenesteområder behandles det sensitive personopplysninger. God informasjonssikkerhet og god internkontroll vil bidra til å sikre at kommunen behandler personopplysninger lovlig, sikkert og forsvarlig.

Informasjonssikkerhet⁵⁴

Formelt sett defineres informasjonssikkerhet som en samlebetegnelse for krav til pålitelig og sikkerhet som knyttes til overføring og lagring av informasjon. Sikkerhetsområdet deles vanligvis inn i tre underområder. Disse er konfidensialitet og tilgjengelighet, informasjonskvalitet og informasjonintegritet.

Konfidensialitet vil si at sensitiv eller gradert informasjon bare skal være tilgjengelig for autoriserte personer og prosesser. Tilgjengelighet gis vanligvis kun ved dokumentert behov. *Informasjonsskvalitet* vil si at informasjonen er fullstendig, nøyaktig og gyldig, og et resultat av autoriserte og kontrollerte aktiviteter. *Informasjonintegritet* beskriver det faktum at informasjon som sendes fra en enhet til en annen ikke kan forandres underveis, uten at mottaker vil kunne merke, og i noen tilfeller også bevise, det.

Datasikkerhet er sikkerhet for informasjon på digital form som overføres og lagres digitalt. Moderne IKT-systemer bruker en rekke metoder for å fremme informasjonssikkerhet. Konfidensialitet og tilgjengelighet søkes sikret gjennom å definere hva bestemte personer eller roller skal ha tilgang til av informasjon, og sikre at de riktige personene, og bare de, har tilgang. Sikringsmekanismene er vanligvis krypteringsalgoritmer, og tilgang til sensitiv informasjon for autoriserte personer oppnås ved tilgang til kryptonøkler tilpasset den enkeltes sikkerhetsklarering.

⁵⁴ Store norske leksikon, <https://snl.no/informasjonssikkerhet>

I eForvaltningsforskriften § 15 framgår det at kommunen er forpliktet til å ha et internkontrollsystem basert på anerkjente standarder for styringssystem for informasjonssikkerhet.⁵⁵

Personvern

Personvern defineres av Datatilsynet som retten til et privatliv og retten til å bestemme over egne personopplysninger. Personvernbegrepet refererer ikke bare til vernet av privatlivets fred og den enkeltes personlige integritet. Begrepet innebærer i stor grad også vernet av enkeltpersoners rett til å ha innflytelse på bruk og spredning av personopplysninger om seg selv. Vi skal i størst mulig grad kunne bestemme over egne personopplysninger. Med de nye personvernreglene som er innført i hele EU/EØS fra 2018, har disse rettighetene blitt ytterligere styrket.⁵⁶

Personvern er underlagt omfattende lovregulering gjennom blant annet personopplysningsloven, helseregisterloven og regler om taushetsplikt. Men også personvern mer generelt er underlagt rettslig beskyttelse, for eksempel gjennom straffelovens regler om vern av privatlivets fred.⁵⁷ Både personvernlovgivningen og særlovgivning innen de tjenester som kommunen yter, stiller krav om rutiner som sikrer at kommunen ivareta personvernet.

Personvernombud.

Personopplysningsloven stiller krav til hvem som skal ha personvernombud.⁵⁸ Hasvik kommune er pliktig til å ha personvernombud. Ombudets roller og oppgaver er å sørge for at det blir etablert rutiner som sikrer at ombudet på riktig måte og til rett tid involveres i alle spørsmål som gjelder vern av personopplysninger. Tidlig involvering legger til rette for etterlevelse av regelverket og for at personvern hensyn blir tatt når det utvikles nye løsninger». ⁵⁹

Personvernforordningen (GDPR) innebærer at kommunen skal gjennomføre og dokumentere at ansatte har gjennomført opplæring i personvern og informasjonssikkerhet.⁶⁰

3.9.2 Hasvik kommune

På kommunens hjemmeside er det publisert en personvernerklæring som redegjør for hvilke personopplysninger kommunen behandler, hvilke rettslige grunnlag den har for å gjøre dette, hvor lenge opplysningene vil bli oppbevart og hvem opplysningene eventuelt deles med. Det er funksjonalitet for å be om innsyn i personopplysningene.

På hjemmesiden er det i tillegg en beskrivelse av innbyggernes rettigheter knyttet til personvern. Det opplyses blant annet om retten til innsyn i egne opplysninger, retten til å

⁵⁵ Forskrift om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften).

⁵⁶ Datatilsynet, <https://www.datatilsynet.no/rettigheter-og-plikter/hva-er-personvern/>

⁵⁷ Regjeringen.no, <https://www.regjeringen.no/no/tema/statlig-forvaltning/personvern/hva-er-personvern/id448290/>

⁵⁸ Personopplysningsloven, artikkel 37, Forvaltningsloven § 1

⁵⁹ Personopplysningsloven, artikkel 38-39 og Datatilsynets veileder for personvernombud

⁶⁰ <https://www.ks.no/fagomrader/arbeidsgiverpolitikk/kompetanse-og-rekruttering/personvern-og-informasjonssikkerhet--kompetansepakke-for-kommuner-og-fylkeskommuner/>

kreve retting av opplysninger som er feil og retten til sletting av opplysninger. Det framgår at kommunen har personvernombud, hvilken rolle og hvilke oppgaver personvernombudet har, hvem dette er og kontaktinformasjon til vedkommende.

Vi har ikke funnet noen opplysninger som beskriver hvordan Hasvik kommune arbeider med informasjonssikkerhet.

3.9.3 Risiko og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

En kommunes informasjonssikkerhet og personvern er vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Dette gjelder spesielt sett i forhold til brukere, medarbeidere, omdømme, innovasjon og utvikling i kommunen, samt økonomiske forhold som verdiskapning.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et bruker perspektiv er informasjonssikkerhet meget viktig for personvernet ved behandling av personopplysninger. Skytjenester, innsamling og bruk av stordata utfordrer informasjonssikkerhet og personvern. I forhold til medarbeidere er risikofaktorer blant annet om medarbeiderne har kunnskap og opplæring i informasjonssikkerhet og personvern, samt om (riktig) myndighet er delegert til aktuelle beslutningsnivå og medarbeidere i kommunen/tilgangskontroll. I et økonomisk perspektiv kan det oppstå forhold som svekker effektiviteten i kommunens virksomhetsstyring. Dette kan føre til utilsiktede utgifter både i selve styringssystemet og i kommunens tjenesteproduksjon, samt manglende måloppnåelse om en kostnadseffektiv drift.

I et omdømme perspektiv kan blant annet sikkerhetsbrudd, systemmangler svekke tilliten til kommunen. Informasjonssikkerhet skal sikre virksomhetens informasjon mot uønskete hendelser. Manglende informasjonssikkerhet innebærer risiko for cyberangrep, tapping av kritisk informasjon fra interne og eksterne, lekkasje av konfidensiell informasjon som personopplysninger, strategier og interne arbeidsdokumenter.

Datakriminalitet, sabotasje og digitale innbrudd på kommunens IKT-systemer kan få store samfunnsmessige konsekvenser. Håndtering av slike hendelser krever systemer for avvik- og krisehåndtering.

I et organisatorisk perspektiv kan det oppstå utfordringer knyttet til blant annet arkiv forvaltning, der helhetlig dokumentasjons- og arkivforvaltning skal sikre riktig tilgang, hensiktsmessig bruk, rettidig sletting og at bevaringsverdige opplysninger faktisk blir bevart. Kommunens dokumentasjon skal være tilgjengelig på kort og lang sikt for alle som har rettmessige krav. For å oppnå dette må kommunen ha et forsvarlig og effektiv arkiv- og dokumentasjonsforvaltning både nå og i framtiden. Langtidsbevaring av dokumentasjon og arkiv fra alle deler av virksomheten er påkrevd. Andre utfordringer kan være knyttet til effektivisering og måloppnåelse.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Risikoreduserende tiltak:

Kommunen gir god informasjon om innbyggernes rettigheter knyttet til personvern på hjemmesiden. Dette viser at kommunen har et bevisst forhold til temaet. Tiltaket anses å være **delvis** risikoreduserende.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget har trukket fram informasjons- og datasikkerhet - personvern som et aktuelt tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området informasjonssikkerhet og personvern i planperioden 2013-2020. Deler av området (særlig personvern) kan være gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **høy** på dette området.

Området kan være aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode. Eventuell forvaltningsrevisjon kan gjennomføres når som helst i planperioden.

3.10 Åpenhet, innsyn og informasjon - offentlighet

3.10.1 Overordnet rammeverk

Åpenhetsprinsippet

På alle de sentrale myndighetsområdene i Norge eksisterer det et åpenhetsprinsipp, forankret i Grunnlovens §100. Her slås det fast at alle har rett til innsyn i dokumentene til staten og kommunene og til å følge forhandlingene i rettsmøte og folkevalgte organ.

Informasjonsplikt

I kommuneloven § 4 framgår det at kommuner aktivt skal informere om egen virksomhet og om virksomhet som andre rettssubjekter utfører på vegne av kommunen. Kommunen skal også legge til rette for at alle kan få tilgang til slik informasjon.

Møteoffentlighet

I kommuneloven § 11-5 framgår det at alle har rett til å være til stede i møter i folkevalgte organer dersom ikke noe annet følger av denne paragrafen (møteoffentlighet). Møtet skal kunngjøres på en hensiktsmessig måte, også hvis det antas at møtet vil bli helt eller delvis lukket.⁶¹ Sakslisten til møtet og andre møtedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten.⁶² Det skal føres møtebok for møter i alle folkevalgte organer. Med unntak av delene som er unntatt fra offentlighet, skal møteboken være tilgjengelig for allmennheten.

Dokumentoffentlighet

Offentleglova inneholder bestemmelser om retten til å få se (innsyn) i dokumenter i offentlig forvaltning. Hovedregelen er at alle kan kreve innsyn i saksdokumenter, journaler og andre lignende registre. Loven inneholder også bestemmelser om hva som regnes som dokument og når et dokument blir offentlig. Som hovedregel skal innsyn gis gratis. Loven har en bestemmelse om «merinnsyn». Det betyr at myndighetene skal vurdere om det kan gis innsyn, selv om dette i utgangspunktet kan nektes. Loven har bestemmelser om unntak fra retten til innsyn. Slike unntak kan være begrunnet med at opplysningene er underlagt taushetsplikt. Organ som er omfatta av offentleglova, kan gjøre dokument allment tilgjengelig på Internett, med unntak for opplysninger som er underlagt taushetsplikt i lov eller i medhold av lov.⁶³ Offentleglova regulerer videre hvordan kommuner skal behandle innsynskrav, klagerett med mer.

Journalføringsplikt med mer

Kommunen skal føre journal etter reglene i arkivloven med forskrifter (inngående og utgående dokument).⁶⁴ Kongen kan gi forskrift om at organ som fører elektronisk journal, skal gjøre den allment tilgjengelig på Internett, og om hvordan det skal gjøres.

⁶¹ Kommuneloven § 11-3.

⁶² Kommuneloven § 11-3.

⁶³ Offentleglova § 10.

⁶⁴ Offentleglova § 10.

3.10.2 Hasvik kommune

Hasvik kommune har en egen hjemmeside, hvor det finnes blant annet informasjon om kommunen, tjenester og politikk. Den inneholder også noen selvbetjeningsløsninger. På hjemmesiden finner man møteplan for folkevalgte organer, sakspapirer og møteprotokoller.

Kommunens postliste er tilgjengelig på hjemmesiden, og det er funksjonalitet for å be om innsyn.

Pressens offentlighetsutvalg har utarbeidet en åpenhetsindeks for norske kommuner.⁶⁵ Undersøkelsen baserer seg dels på hvordan et innsynskrav blir håndtert, dels på tilgjengeligheten av viktig informasjon på kommunenes hjemmesider og dels på et spørreskjema til kommunene selv. Kommunene i Finnmark er i gjennomsnitt de mest lukkede kommunene i 2018. Maksimalt score er 30,5 poeng, Gjennomsnittet er 5,25 poeng. Hasvik kommune har score på 3 poeng.

3.10.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv og et samfunns- og omdømmeperspektiv. Men området er også vesentlig sett ut i fra et organisatorisk perspektiv, et medarbeiderperspektiv, et økonomisk perspektiv og et politisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

En kommunes grad av åpenhet og innsyn for innbyggerne er i stor grad styrt av kommunens valgte løsninger for å informere innbyggerne. Vesentlige redskap for dette er kommunens hjemmesider og kommunens fysiske tilgjengelighet, for eksempel ved bruk av servicekontor etc. Jo mindre informasjon kommunen har på sine hjemmesider, desto mindre grad av tilgjengelighet og åpenhet. Dersom graden av åpenhet er lav vil dette svekke innbyggernes mulighet til å skaffe seg kunnskap om kommunens virksomhet, svekke innbyggernes tilgang på informasjon om deres rettigheter og plikter, samt svekke innbyggernes innsyn i politiske og administrative prosesser, og de beslutninger som fattes. I et økonomisk perspektiv kan lav grad av åpenhet og tilgjengelighet føre til unødige kostnader for kommunen. I et medarbeiderperspektiv kan de ansattes kapasitet, holdninger og kompetanse styrke eller svekke kommunens grad av åpenhet og tilgjengelighet. Graden av dette vil også bero på hvordan kommunen velger å organisere sine tjenester, for eksempel om ulike tjenester har et ansikt utad til publikum eller ikke. Manglende åpenhet og innsyn vil også kunne ha negative effekter sett i forhold til demokrati og politikk. Manglende åpenhet kan føre til at innbyggerne ikke får innsikt i de lokalpoliske prosesser, samtidig som de folkevalgte ikke når ut til innbyggerne med sine budskap, og sine begrunnelser for sine beslutninger. Dette kan også svekke den offentlige debatt, både i forkant og i etterkant av møter i folkevalgte organer. Lav grad av åpenhet og tilgjengelighet kan svekke kommunens omdømme.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på et **middels** nivå.

⁶⁵ Presse.no <https://presse.no/dette-mener-np/apenhetsindeksen-2018/>

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som øker kommunens grad av åpenhet, herunder informasjon til innbyggerne, innsyn, tilgjengelighet, samt selvbetjeningsløsninger. På hjemmesiden til Hasvik kommune informeres det bare i begrenset grad om retten til å kreve innsyn. Det opplyses ikke om pris for tjenesten, saksbehandlingstid eller klagerett.

På dette området vurderes de risikoreduserende tiltak å være delvis ivaretatt og risikoreduserende tiltak settes derfor til **delvis**.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder dette området.

Kontrollutvalget hadde ikke noen innspill om dette temaet i sin drøfting av aktuelle tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020.

Deler av området kan være gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på dette området.

Området anses å være lite aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

3.11 Sikkerhet og beredskap

3.11.1 Overordnet rammeverk

Lovens formål om kommunal beredskapsplikt § 1 er å beskytte liv, helse, miljø, materielle verdier og kritisk infrastruktur.⁶⁶ Det vil si at kommunen har et generelt og grunnleggende ansvar for ivaretagelse av befolkningens sikkerhet og trygghet innenfor sine geografiske områder. I det ligger det at de skal være opptatt av innbyggernes ve og vel.

Området har flere særlovgivninger blant annet innenfor brann, vann, kraft, akutt forurensning, plan- og bygningsloven samt helse/omsorg.

⁶⁶ Lov om kommunal beredskapsplikt (Sivilbeskyttelsesloven 2010).

ROS-Analyse

I følge Sivilbeskyttelsesloven plikter kommunen å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer og hvordan de i så fall kan påvirke kommunen. Resultatet av dette arbeidet skal vurderes og sammenstilles i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.⁶⁷

Risiko- og sårbarhetsanalysen skal legges til grunn for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder ved utarbeiding av planer etter Plan- og bygningsloven. Risiko- og sårbarhetsanalysen skal oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner og for øvrig ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet.⁶⁸

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om gjennomføring av risiko- og sårbarhetsanalysen.

Beredskapsplan⁶⁹

Med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysen skal kommunen utarbeide en beredskapsplan. Beredskapsplanen skal inneholde en oversikt over hvilke tiltak kommunen har forberedt for å håndtere uønskede hendelser. Som et minimum skal beredskapsplanen inneholde en plan for kommunens kriseledelse, varslingslister, ressursoversikt, evakueringsplan og plan for informasjon til befolkningen og media.

Beredskapsplanen skal være oppdatert og revideres minimum én gang per år. Kommunen skal sørge for at planen blir jevnlig øvet.

3.11.2 Hasvik kommune

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) gjennomfører hvert år en spørreundersøkelse hvor status på kommunenes samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid kartlegges.⁷⁰ Undersøkelsen for 2020 ble utført i januar. I følge opplysninger som er tilgjengelig på DSBs nettside har Hasvik kommune svart at ROS-analysen sist ble gjennomført i 2015 eller tidligere og at kommunen har en overordnet beredskapsplan som sist ble oppdatert i 2019. Det framgår videre at overordnet beredskapsplan er utarbeidet med utgangspunkt i helhetlig ROS-analyse og at den inneholder plan for kommunens kriseledelse, varslingsliste, oversikt over interne og eksterne ressurser, evakueringsplan og plan for krisekommunikasjon. Det framgår også at det sist ble øvd i 2017 eller tidligere. Kommunens svar viser at det i stor grad er samarbeidet med eksterne aktører i utarbeidelse av ROS-analyse, planlegging, øving og krisehåndtering. Det er i tillegg svart på noen konkrete beredskapsmessige spørsmål.

Hasvik kommune har en smittevernplan fra 2004.⁷¹

⁶⁷ Lov om kommunal beredskapsplikt (Sivilbeskyttelsesloven 2010), § 14.

⁶⁸ Plan- og bygningsloven § 11-4 første ledd.

⁶⁹ Kravene til beredskapsplan står i sivilbeskyttelsesloven § 15.

⁷⁰ Se nettsiden <https://www.dsb.no/menyartikler/statistikk/kommuneundersokelsen/>

⁷¹ Se <https://www.hasvik.kommune.no/getfile.php/168255.841/Smittevernplan.pdf>.

3.11.3 Risiko og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

En kommunes sikkerhet og beredskap er vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Dette gjelder spesielt i et samfunns- og miljøperspektiv og et brukerperspektiv, men også ut fra et økonomisk perspektiv, et medarbeiderperspektiv og et organisatorisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Brukerperspektiv: Svikt i kommunens arbeid med sikkerhet og beredskap kan øke risikoen for manglende dekning av innbyggernes grunnleggende behov for tjenester, både fra offentlig og privat virksomhet. Svikt i kommunens kommunikasjon og informasjon til innbyggerne kan blant annet føre til unødvendig uro og panikk i befolkningen og lokalsamfunnet. Dette kan også bidra til at innbyggere ikke opptrer slik de kommunale myndigheter pålegger eller anbefaler.

Medarbeiderperspektiv: I et medarbeiderperspektiv kan det for eksempel forekomme lav eller ingen kunnskap om hvilken rolle og funksjon ulike ansatte i kommunen skal ha i krisetider. Det kan også være at det ikke foreligger noen form for eller klart definerte roller og funksjoner for kommunens ansatte i krisetider.

Samfunns- og miljøperspektiv: Ved eventuell svikt i kommunens arbeid med sikkerhet og beredskap må det antas at risikoen for skade og andre negative virkninger vil øke ved eventuelle uønskede hendelser som for eksempel naturkatastrofer, ulykker og pandemier. Dette gjelder blant annet miljø, natur, helse, eiendom, infrastruktur, næringsliv, tilgang på velferdstjenester og andre samfunnsforhold.

Økonomisk perspektiv: Uønskede hendelser som for eksempel naturkatastrofer, ulykker og pandemier kan ha store økonomiske konsekvenser, både direkte og indirekte. Det være seg skade på offentlig og privat eiendom og utstyr, tapte inntekter for næringsliv, tapte lønnsinntekter for innbyggerne, samt økte utgifter for kommunen. Graden av slike konsekvensene kan videre påvirkes av kommunens grad av forebyggende arbeid og evne til å håndtere konkrete kriser som inntreffer.

Organisatorisk perspektiv: I et organisatorisk perspektiv kan det finne sted risikofaktor og uønskede hendelser på mange plan i kommunens arbeid med sikkerhet og beredskap. Det kan forekomme svikt i blant annet kartlegging, analyser og planlegging (ROS-analyser med mer), organisering av krise- og beredskapsarbeid, samhandling innad i kommunen, samt kommunens samhandling med omgivelsene.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Særskilte risikofaktorer i Hasvik kommune

Til tross for at kommunen nylig har oppdatert kommuneplanens samfunnsdel (se punkt 3.2.2 ovenfor) er den helhetlige ROS-analysen ikke oppdatert siden senest 2015. Manglende oppdatering innebærer en risiko for at endringer i risiko- og sårbarhetsbildet ikke blir fanget opp.

Risikoreduserende tiltak

Selv om kommunens smittevernplan er av eldre dato vil bare det forhold at kommunen har en plan være risikoreduserende. Kommunen har i januar 2020 svart at den har en ROS-analyse fra 2015 eller tidligere og en overordnet beredskapsplan fra 2019, og at det ble øvd sist i 2017 eller tidligere. Vi er ikke kjent med hva som har skjedd i 2020. Tiltakene anses å være **delvis** risikoreduserende.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget har trukket fram sikkerhet og beredskap som et aktuelt tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På bakgrunn av den pågående pandemien og stadig mer merkbare virkninger av klimaendringene framstår risikoen for at det kan inntreffe uønskede hendelser på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet som **høy**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020.

Deler av området kan være gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Ut fra en samlet vurdering anslår vi vesentlighetsgraden til å være **høy**.

Området anses å være aktuelt for forvaltningsrevisjon i den kommende planperioden. Eventuell forvaltningsrevisjon bør gjennomføres tidlig i planperioden.

3.12 Klima, miljø og energi

3.12.1 Overordnet rammeverk

Klima, miljø og energi er et globalt ansvar. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringer innen 2030. For å stoppe klimaendringene på mål 13, må Norge redusere utslippene sine.⁷²

Kyoto-avtalen er en internasjonal avtale vedtatt 11. desember 1997 i Kyoto, Japan. Formelt er Kyoto-avtalen en protokoll til Klimakonvensjonen som ble vedtatt under FNs konferanse om miljø og utvikling i 1992 (Rio-konferansen). Formålet er å redusere utslipp av skadelige klimagasser.⁷³

I klimaloven framgår det at loven skal fremme gjennomføring av Norges klimamål som ledd i omstilling til et lavutslippssamfunn i Norge i 2050.⁷⁴

Forurensningslovens formål i § 1 er å verne det ytre miljø mot forurensning og å redusere eksisterende forurensning, å redusere mengden av avfall og å fremme en bedre behandling av avfall, samt at loven skal sikre en forsvarlig miljøkvalitet, slik at forurensninger og avfall ikke fører til helseskade, går ut over trivselen eller skader naturens evne til produksjon og selvfornyelse.

Klimameldingen (St. meld. nr. 34 2006 – 2007) pekte spesifikt på kommunenes muligheter til å bidra med reduksjon i utslipp av klimagasser. Klima- og forurensningsdirektoratet beregnet at kommunene hadde et potensial til å bidra med utslippsreduksjoner på inntil 8 millioner tonn CO₂ innen 2020. Det ble påpekt at kommunene særlig kunne påvirke utslippene fra transport, avfallsfyllinger, stasjonær energibruk og landbruk.⁷⁵

For å stimulere kommunene til å arbeide med å ta ut dette potensialet, etablerte ENOVA programmet «Kommunal energi- og miljøplanlegging» som blant annet ga tilskudd til utarbeidelse av kommunale energi- og klimaplaner.⁷⁶ Alle kommuner bør ha en energi- og klimaplan, men det er ikke et lov-krav.⁷⁷

I 2009 kom statlig planretningslinje for klima og energiplanlegging i kommunene fastsatt med hjemmel i plan- og bygningsloven. Formålet med planretningslinjene var å:

- a) Sikre at kommunene går foran i arbeidet med å redusere klimautslipp
- b) Sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunene
- c) Sikre at kommunene bruker et bredt spekter av sine roller og virkemidler i arbeidet med å redusere klimautslipp.

⁷² <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

⁷³ <https://www.fn.no/om-fn/avtaler/Miljoe-og-klima/Kyotoprotokollen>

⁷⁴ Lov om klima (klimaloven) § 1.

⁷⁵ St.melding nr. 34,s. 71 og s. 138

<https://www.regjeringen.no/contentassets/c215be6cd2314c7b9b64755d629ae5ff/no/pdfs/stm200620070034000dddpdfs.pdf>

⁷⁶ Enova, https://www.enova.no/upload_images/6F4A0A3EE001488089C299E05EACB849.pdf

⁷⁷ Enova- veileder 2008, https://www.enova.no/upload_images/6F4A0A3EE001488089C299E05EACB849.pdf

Plan- og bygningslovens formål (§ 1-1) er at loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser. I plan- og bygningslovens plandel § 3-1 framgår det at oppgaver og hensyn i planleggingen etter loven skal fremme samfunnssikkerhet ved å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur, materielle verdier mv.

Kommunene er i forskrift pålagt å innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser og sikre miljøvennlig energiomlegging i tråd med retningslinjene.⁷⁸

For å stimulere kommunene til å arbeide med å ta ut dette potensialet, etablerte ENOVA programmet «Kommunal energi- og miljøplanlegging» som blant annet ga tilskudd til utarbeidelse av kommunale energi- og klimaplaner.

3.12.2 Hasvik kommune

Kommunebarometeret som er presentert under punkt 2.1.8 ovenfor viser at Hasvik kommune har svært lav karakter på flere nøkkeltall innenfor miljøsektoren. Kommunen scorer lavt på energikostnader per kvm bygg, areal på formålsbygg per innbygger, energibruk per bruker av kommunale bygg, avfall per innbygger, andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder. Renovasjon og avfallshåndtering ivaretas av det interkommunale selskapet VEFAS IKS. Av de nøkkeltallene kommunen scorer lavt på er det energikostnader, areal på formålsbygg, energibruk per bruker og utgifter til rekreasjon kommunen i størst grad kan påvirke, og spørsmålet er da hva kommunen gjør for å bedre disse størrelsene.

Vi har ikke funnet noen opplysninger som beskriver hva Hasvik kommune gjør på dette området.

3.12.3 Risiko og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Området er spesielt vesentlig sett ut i fra et samfunns- og miljøperspektiv. Området er også vesentlig i relasjon til brukere, medarbeidere, organisatoriske forhold, politiske forhold, samt i et økonomisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Ut i fra et samfunns- og miljøperspektiv er det en risiko for at kommunen av ulike årsaker ikke når sine mål om reduksjon av klimagassutslipp. Risikoen for manglende regeletterlevelse på området er også til stede. Slike forhold kan blant annet ha negativ virkning på kommunens omdømme.

Manglende måloppnåelse kan blant annet skyldes organisatoriske forhold, for eksempel at oppfølging av kommunens klimamål er spredt på ulike enheter i kommunen, med liten grad av samordning og koordinering. Videre foreligger det en risiko for manglende prioritering av

⁷⁸ Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning:
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-09-28-1469>

klimatiltak, både politisk og administrativt. Det kan videre være vanskelig å finne målekriterier og data. Lite målbare effekter kan gi lavere oppslutning om tiltak. Dette vanskeliggjør også å finne riktige tiltak i klimaarbeidet. Det er også en risiko for at klimamål nedprioriteres i kommunens øvrig planverk.

I et medarbeiderperspektiv kan det være relevant å trekke frem risikofaktorer som graden av kompetanse om klimautfordringer og kunnskap om kommunale verktøy i klimaarbeidet.

Kommunens klimapolitikk og gjennomføringen av denne vil også bero på om dette er forankret i kommunens øverste folkevalgte organ, både formelt og reelt.

Tiltak for å redusere klimautslipp kan være direkte og indirekte økonomisk fordelaktig for kommunens drift. Reduksjon av strømforbruk kan for eksempel føre til lavere strømutgifter. Å ikke gjennomføre et slikt tiltak kan derfor resultere i unødige utgifter for kommunen. Videre kan fravær av klimatiltak, i et globalt perspektiv, føre til klimautfordringer, som påvirker vær og natur lokalt, med de skader og kostnader dette kan medføre for kommunen og lokalsamfunnet.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Særskilte risikoforhold i Hasvik kommune

Nøkkeltallene på området indikerer at kommunen har mye areal på formålsbygg sett i forhold innbyggertall og brukere. Vi er imidlertid i tvil om at dette er enkelt eller hensiktsmessig å gjøre noe med siden det er tre tettsteder i Hasvik kommune som alle må ha noe kommunal virksomhet. Vi kan dermed ikke si at det er noen særskilte risikofaktorer på dette området i Hasvik kommune.

Risikoreduserende tiltak

Det kan være iverksatt risikoreduserende tiltak på området, men vi har ikke kunnet identifisere noen slike tiltak. Det må dermed svare **nei** på risikoreduserende tiltak.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget hadde ikke noen innspill om dette temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

Sannsynligheten for at det vil inntreffe uønskede hendelser på området anses derfor å være **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020. Dette området er tradisjonelt sett ikke gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på området.

Området anses å være lite aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

3.13 Bemanning, rekruttering og kompetanse

3.13.1 Overordnet rammeverk

Riktig og god kompetanse sikrer kommunene kvalitet i tjenestene, effektiv ressursutnyttelse og godt omdømme som en attraktiv arbeidsplass.⁷⁹ Regjeringen, partene i arbeidslivet og frivillig sektor har signert en felles strategi for kompetansepolitikk. Nasjonal kompetansepolitisk strategi skal sikre arbeidslivet den kompetansen det har bruk for. Nasjonal kompetansepolitisk strategi har som mål å bidra til at enkeltmennesker og virksomheter har en kompetanse som gir Norge et konkurransedyktig arbeidsliv, en effektiv og god offentlig sektor, og at flest mulig deltar i arbeidslivet.⁸⁰

Rekruttering handler om å få tak i én konkret person til én bestemt stilling, ideelt sett til lavest mulig kostnad.⁸¹ Utfordringene for kommuner er todelt. For det første må kommunen fremstå som en attraktiv arbeidsgiver for å tiltrekke seg søkere. For det andre må kommunen være en attraktiv arbeidsgiver for å beholde den eksisterende arbeidskraften.

Rettslige og formelle krav til tilsetninger i kommuner framgår hovedsakelig i arbeidsmiljøloven,⁸² forvaltningsloven, kommuneloven, ulovfestet rett, Hovedtariffavtalen for KS-området, uttalelser fra Sivilombudsmannen⁸³ og kommunenes egne rutiner på området.

Kvalifikasjonsprinsippet gjelder for tilsetninger i hele offentlig sektor, herunder for kommuner.⁸⁴ Prinsippet er ikke lovfestet per i dag, men det er sikker rett at kvalifikasjonsprinsippet har lovs rang. Prinsippet innebærer blant annet at arbeidsgiver, ved tilsetting i offentlige stillinger, skal tilsette den av søkerne som etter en samlet vurdering anses best kvalifisert for stillingen.

I kommuneloven framgår det at kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov.

⁷⁹ Se KS: <https://www.ks.no/fou-sok/2010/094010/>

⁸⁰ Se KS: <https://www.ks.no/fagomrader/arbeidsgiverpolitikk/kompetanse-og-rekruttering/skal-sikre-kompetanse-i-arbeidslivet/>

⁸¹ Se KS: <https://www.ks.no/fagomrader/arbeidsgiverpolitikk/kompetanse-og-rekruttering/profilerings--og-rekrutteringsarbeid2/rekruttering/>

⁸² Se arbeidsmiljøloven kapittel 13 (vern mot diskriminering) og kapittel 14 (ansettelse mv.) <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-62>

⁸³ Stortingets ombudsmann for forvaltningen.

⁸⁴ Se Sivilombudsmannen: <https://www.sivilombudsmannen.no/aktuelt/tilsetting-krav-til-saksbehandlingen-ved-vurdering-av-personlig-egnethet/>

3.13.2 Hasvik kommune

I kommunens årsmelding for 2019 er det ingen opplysninger som beskriver hvordan kommunen arbeider generelt med å rekruttere, beholde og utvikle personell, bortsett fra en opplysning om at rådmannen og hans stab ivaretar den overordnede personalforvaltningen, herunder planlegging av kompetansetiltak.

I årsmeldingen er det følgende opplysninger som er relatert til rekruttering og kompetanse:

s. 5 (barnehage):

Ved årsskiftet var det dispensasjon fra utdanningskravet som pedagogisk leder på 1,85 stilling av totalt 5 stillinger.

s. 6

FFR omfatter tjenestene innenfor rus, psykiatri, helsestasjon, fysioterapi, ergoterapi, folkehelse og barnevern. En rekke av avdelingens dyktige fagpersoner sluttet i løpet av året. 2019 ble derfor et svært krevende år for FFR. Administrasjonen har arbeidet hardt for å rekruttere nye medarbeidere til avdelingen. Vi fikk tilsatt ny fysioterapeut i september, ny psykiatrisk sykepleier i desember og ny miljøterapeut i januar 2020. Ny leder for avdelingen, Thormod Moi Felle, startet i februar 2020. Ergoterapeut er tilsatt og tiltrer stillingen i løpet av første halvår. Det er vår ambisjon at virksomheten i FFR skal preges av høy faglighet og moderne arbeidsmetoder hvor det i utstrakt grad benyttes tverrfaglige team.

Legetjenesten er dimensjonert slik at det skal være en kommuneoverlege og to kommuneleger. Vi har for tiden to fast ansatte kommuneleger, men har ikke lyktes med å få rekruttert ny kommuneoverlege. Det arbeides videre med å få stillingen besatt. Inntil videre kompenseres det i nødvendig grad med innleie av vikarleger.

Hasvik kommune er en av seks kommuner som deltar i det interkommunale samarbeidet Regionalt samarbeidskontor Vest-Finnmark. På deres hjemmeside er virksomheten beskrevet slik:⁸⁵

Styret for RSK Vest-Finnmark er satt sammen av oppvekstledere, de skolefaglig- og barnehagefaglig ansvarlige i kommunene og en representant fra Utdanningsforbundet. Det er ansatt en kontorleder. Utover dette har kontoret ingen egen administrasjon.

RSK Vest-Finnmark koordinerer kompetanseutvikling av ansatte i barnehagene og skolene i de seks kommunene i Vest-Finnmark, ved at kommunallederne og de skole- og barnehagefaglig ansvarlige jobber sammen som et nettverk på tvers av kommunegrensene, og bidrar med hverandres kompetanse. Det fører blant annet til at kompetansehevingen i stor grad kan gjøres som et felles løft. Slik kan ressursene benyttes på en effektiv måte. I tillegg blir stadig flere statlige intensiv regulert regionalt.

Det framgår nedenfor under punkt 5.1.2 og 5.2.2 at noen pedagogiske ledere i kommunens barnehager ikke har nødvendig formell kompetanse og at skolene har en relativt lav andel lærere med godkjent utdanning.

⁸⁵ Se <https://rsk-vest.no/om-oss/>.

3.13.3 Risiko og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Området er spesielt vesentlig sett ut i fra et medarbeiderperspektiv. Området er også vesentlig sett ut ifra et organisasjonsperspektiv, særlig med tanke på kommunen som arbeidsgiver, samt et omdømmeperspektiv. Området kan også ha virkninger sett ut i fra et brukerperspektiv og et økonomisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

At kommunen har gode rekrutterings- og tilsettingsprosesser er avgjørende for å om kommunen er synlig og attraktiv som arbeidsgiver. Det samme gjelder kommunens generelle arbeidsgiverpolitikk, herunder personalpleie. Kommunens omdømme har også betydning i denne sammenhengen. Det knytter seg en rekke risikofaktorer til dette.

Å rekruttere og beholde kvalifisert og relevant kompetanse er en viktig oppgave som krever tid og ressurser, noe som igjen medfører utgifter for kommunen. Hvorvidt det legges til rette for gode og grundige rekrutteringsprosesser kan være avgjørende for om kommunen får tilsatt de rette menneskene i de rette stillingene, noe som igjen påvirker om kommunen får tilført riktig arbeidskraft sett i forhold til de tilsvarende lønnsutgiftene.

Dersom de som ansettes ikke fungerer i sine stillinger blant annet hva gjelder utføring av arbeidsoppgaver, vil dette blant annet føre til at kommunen ikke får igjen som ønsket sett i forhold til lønnsutgifter og tjenesteproduksjon, som igjen kan ha konsekvenser for brukerne av kommunale tjenester. Dette kan igjen påvirke kommunens omdømme i omgivelsene, herunder misnøye med kommunens tjenestekvalitet.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være **høy**.

Risikoreduserende tiltak

Hasvik kommune bør utarbeide planer, mål og strategier knyttet til rekruttering og kompetanse. De gruppene som man ser at det både lokalt og nasjonalt er utfordrende å rekruttere til er innenfor de to store sektorene helse og omsorg og oppvekst. Dette betyr at kommunen i tillegg til å ha gode rekrutteringsstrategier også må satse på kompetanseheving blant egne ansatte.

Kommunen er med i et interkommunalt samarbeid for kompetanseutvikling innen skoler og barnehager. Dette vurderes å være et tiltak som bidrar til å redusere risikoen på området. Risikoreduserende tiltak anses å være **delvis** på plass.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

Hasvik kommune må som en liten utkantkommune antas å ha utfordringer med å rekruttere og beholde ansatte med høy kompetanse, særlig innen yrkesgrupper hvor det nasjonalt er stor etterspørsel etter kvalifisert personell. På dette området vurderes derfor sannsynligheten for at det kan inntreffe uønskede hendelser som høy.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon av området i perioden 2013-2020.

Dette området er tradisjonelt sett ikke gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være høy.

Området anses å være aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode. Eventuell forvaltningsrevisjon bør ha et særlig fokus på rekruttering, stabilisering og utvikling av personell innenfor helse- og omsorgssektoren og oppvekstsektoren.

3.14 Næringsarbeid

3.14.1 Overordnet rammeverk

Næringsarbeid er kommunens redskap i utviklingsarbeid mot eksisterende og nye næringsaktører, og dermed en naturlig samarbeidspart for næringslivet.

Tildeling fra det kommunale næringsfondet skal skje i tråd med gjeldende retningslinjer, samt vedtekter og lovverk på området.

3.14.2 Hasvik kommune

Kommuneplanens samfunnsdel inneholder flere mål og en rekke strategier knyttet til å skape og sikre arbeidsplasser og næringsvirksomhet i kommunen. Dette er presentert slik:

Figur 4: Utdrag fra kommuneplanens samfunnsdel, Skape

SKAPE	
SLIK VIL VI HA DET:	SLIK GJØR VI DET:
Bedrifter ønsker å etablere seg i Hasvik kommune	• Sikre arealer til nye bedrifter. • Være en aktiv pådriver for næringsutvikling, særlig oppfølging under etableringsfasen. • Legge til rette for bedrifter som ønsker å vokse.
Næringslivet og offentlig sektor har tilgang til relevant kompetanse for morgendagens utfordringer	• Tilrettelegge for at det skal være mulighet for kompetanseheving gjennom etter- og videreutdanning. • Motivere ungdom til å fullføre videregående skole og ta høyere utdanning. • Lage rammer for å sikre norsk språk- og kulturopplæring som bidrar til at innvandrere raskt kan gå inn i arbeidslivet med bruk av sin realkompetanse. • Utvikle en felles strategi for å få ungdom tilbake til kommunen etter utdanning. • Kartlegge kompetansebehovet hos kommunalt ansatte. • Legge til rette for digital satsing/teknologisk utvikling. • Gi muligheter for arbeidsutprøving og lærlingplasser til ungdommen.
Videreutvikle Hasvik kommune som en bærekraftig reiselivdestinasjon	• Styrke vertskapsrollen. • Reiselivsprodukter og opplevelser må utvikles slik at turister og andre finner Sørøya attraktiv å reise til. • Rammebetingelser for videre utvikling, der fokuset rettes mot de etablerte reiselivsbedriftene som er registrert i kommunen. • Styrke samarbeidet mellom kommunen og næringsaktører.
Styrket infrastruktur	• Forbedre kommunikasjonsmulighetene til Hasvik kommune. • Styrke rutetilbudene med ferge, hurtigbåt og fly. • Arbeide for å få en ferge som tilfredsstiller kravene til den økte gods- og passasjertrafikken, samt en ferge som er konstruert for våre værhold på fergestrekningen.

Kilde: Hasvik kommune

Næringsfond

På kommunens hjemmeside er retningslinjer for tildeling fra kommunens næringsfond publisert. I henhold til retningslinjene er formålet følgende:

Gjennom næringsfondet ønsker Hasvik kommune å stimulere til nyskaping, nyetablering, knoppskyting, kompetanseheving eller andre utviklingstiltak som kan bidra til varige og lønnsomme arbeidsplasser og bedrifter.

Formannskapet er tildelingsmyndighet for næringsfondet. Protokoller fra formannskapets møter viser at det skjer utdelinger fra næringsfondet.

Vi har ikke klart å finne opplysninger som klargjør hvem som har ansvar for kommunens næringsutviklingsarbeid. Dette skulle tilsi at rådmannen, som øverste administrative leder, har dette ansvaret.

3.14.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv og samfunnsperspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et samfunns- og brukerperspektiv kan manglende næringsutvikling gå utover tilvekst og bolyst i kommunen.

En annen risikofaktor er i et samfunnsperspektiv dersom ikke næringslivet utvikler seg for å fremme industri, lokalt særpreg og lokal handelsnæring. I et samfunnsperspektiv vil også mangel på næringsarealer medføre at en ikke fremmer ønsket vekst.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Særskilte risikofaktorer i Hasvik kommune

Det er ikke usannsynlig at kommunen jobber aktivt med forhold som har betydning for å sikre eller legge til rette for arbeidsplasser og virksomheter, men vi har ikke klart å finne opplysninger som viser hva kommunen konkret gjør i forhold til de mål og strategier som angis i kommuneplanens samfunnsdel. Vår oppfatning er at en eventuell manglende planmessig tilnærming til næringsutviklingsarbeidet kan føre til at arbeidet ikke får de virkninger det ellers kunne fått.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelse iverksetter for måloppnåelse, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, og etablerer internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Området er i utgangspunktet lite lovregulert og internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Kommunen har næringsfond med et spesifikt formål som må antas å bidra til måloppnåelsen på området. Dette forholdet anses å være **delvis** risikoreduserende.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill på området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Forvaltning av næringsfond var ett av fire prosjekter i plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020. Revisjonen har imidlertid gitt beskjed om at prosjektet ikke vil bli levert.

Området er delvis gjenstand for statlig tilsyn.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **høyt** på dette området.

Området vurderes å være aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode. Eventuell forvaltningsrevisjon kan gjennomføre når som helst i planperioden.

3.15 Oppsummering av risiko- og vesentlighetsvurderinger

Område	Aktuell ja/nei	Konsekvens	Risiko- reduserende tiltak	Sannsynlighet	Vesentlig- het
3.1 Politisk og administrativ organisering og struktur	Nei	Middels	Nei	Middels	Middels
3.2 Styringssystemer og internkontroll	Nei	Middels	Delvis	Middels	Middels
3.3 Digitalisering	Ja	Middels	Nei	Høy	Høy
3.4 Forberedelse og iverksetting av politiske vedtak	Nei	Middels	Nei	Middels	Middels
3.5 Økonomi	Nei	Høy	Delvis	Middels	Middels
3.6 Arbeidsmiljø, HMS og sykefravær	Nei	Middels	Delvis	Middels	Middels
3.7 Etikk	Ja, kan være aktuell	Middels	Nei	Middels	Middels
3.8 Avvik og varsling	Ja	Høy	Delvis	Høy	Høy
3.9 Anskaffelser, innkjøp og kontraktsoppfølging	Ja, kan være aktuell	Høy	Delvis	Høy	Høy
3.10 Informasjonssikkerhet og personvern	Ja	Høy	Delvis	Middels	Høy
3.11 Åpenhet, innsyn og informasjon	Nei	Middels	Delvis	Middels	Middels
3.12 Sikkerhet og beredskap	Ja	Høy	Delvis	Høy	Høy
3.13 Klima, miljø og energi	Nei	Høy	Nei	Middels	Middels
3.14 Bemanning, rekruttering og kompetanse	Ja	Høy	Delvis	Høy	Høy
3.15 Næringsarbeid	Ja	Høy	Delvis	Middels	Høy

4. HELSE OG OMSORG

4.1 Generelt

4.1.1 Overordnet rammeverk

I henhold til helse- og omsorgstjenesteloven skal kommunen sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester.⁸⁶

Kommunens ansvar omfatter blant annet:⁸⁷

1. Helsefremmende og forebyggende tjenester, herunder:
 - a. helsetjeneste i skoler og
 - b. helsestasjonstjeneste
2. Svangerskaps- og barselomsorgstjenester
3. Hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner, herunder:
 - a. legevakt,
 - b. heldøgns medisinsk akuttberedskap,
 - c. medisinsk nødmeldetjeneste, og
 - d. psykososial beredskap og oppfølging.
4. Utredning, diagnostisering og behandling, herunder fastlegeordning
5. Sosial, psykososial og medisinsk habilitering og rehabilitering
6. Andre helse- og omsorgstjenester, herunder:
 - a. helsetjenester i hjemmet,
 - b. personlig assistanse, herunder praktisk bistand og opplæring og støttekontakt og
 - c. plass i institusjon, herunder sykehjem.
7. Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens.

For å oppfylle ansvaret skal kommunen ha knyttet til seg lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor, helsesykepleier, ergoterapeut og psykolog.⁸⁸

Formålet er særlig å:⁸⁹

- forebygge, behandle og tilrettelegge for mestring av sykdom, skade, lidelse og nedsatt funksjonsevne
- fremme sosial trygghet
- bedre levevilkårene for vanskeligstilte
- bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer
- sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre
- sikre tjenestetilbudets kvalitet og et likeverdig tjenestetilbud
- sikre samhandling og at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasient og bruker
- sikre nødvendig opplæring av pasient, bruker og pårørende
- sikre at tilbudet er tilpasset den enkeltes behov

⁸⁶ Jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 første ledd.

⁸⁷ Jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2.

⁸⁸ Jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 andre ledd.

⁸⁹ Jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 1-1.

- sikre at tjenestetilbudet tilrettelegges med respekt for den enkeltes integritet og verdighet
- bidra til at ressursene utnyttes best mulig

Helse- og omsorgstjenester som tilbys eller ytes etter loven her skal være forsvarlige. Kommunen skal tilrettelegge tjenestene slik at:⁹⁰

- den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert helse- og omsorgstjenestetilbud
- den enkelte pasient eller bruker gis et verdig tjenestetilbud
- helse- og omsorgstjenesten og personell som utfører tjenestene blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter
- tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenestene

Reformer:

Helse og omsorg er et område som er gjenstand for flere reformer. Eksempler på dette er blant annet:

- Fremtidens primærhelsetjeneste (2014-2015), Nærhet og helhet
- Folkehelsemelding (2018-2019), Gode liv i eit trygt samfunn. Tidlig innsats for barn og unge.
- Kvalitetsreform for eldre (2017-2018), Leve hele livet
- Samhandlingsreformen (2012)

4.1.2 Hasvik kommune

Helse- og omsorgssektoren beskrives på følgende måte i kommunens årsmelding for 2019:

Kommunens helse- og omsorgstjenester er organisatorisk delt mellom Legestasjonen, Pleie- og omsorg, og Familie, forebygging og rehabilitering (FFR).

Pleie- og omsorg omfatter sykehjemsavdelingen ved Hasvik helsesenter, Soltun omsorgsboliger og hjemmebaserte tjenester. Leder er pleie- og omsorgsleder Karen Mausest. Driften innenfor pleie- og omsorg forløpt som planlagt og uten nevneverdige forstyrrelser i 2019.

FFR omfatter tjenestene innenfor rus, psykiatri, helsestasjon, fysioterapi, ergoterapi, folkehelse og barnevern. En rekke av avdelingens dyktige fagpersoner sluttet i løpet av året. 2019 ble derfor et svært krevende år for FFR. Administrasjonen har arbeidet hardt for å rekruttere nye medarbeidere til avdelingen. Vi fikk tilsatt ny fysioterapeut i september, ny psykiatrisk sykepleier i desember og ny miljøterapeut i januar 2020. Ny leder for avdelingen, Thormod Moi Felle, startet i februar 2020. Ergoterapeut er tilsatt og tiltrer stillingen i løpet av første halvår. Det er vår ambisjon at virksomheten i FFR skal preges av høy faglighet og moderne arbeidsmetoder hvor det i utstrakt grad benyttes tverrfaglige team.

⁹⁰ Jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1.

Legetjenesten er dimensjonert slik at det skal være en kommuneoverlege og to kommuneleger. Vi har for tiden to fast ansatte kommuneleger, men har ikke lyktes med å få rekruttert ny kommuneoverlege. Det arbeides videre med å få stillingen besatt. Inntil videre kompenseres det i nødvendig grad med innleie av vikarleger.

En beskrivelse av kommunens generelle personellsituasjon inneholder opplysninger som har relevans til helse- og omsorgssektoren. Her står det følgende:

Kommunen hadde ved inngangen av året 125 besatte årsverk. Arbeidsstokken hadde en betydelig økning gjennom året slik at det pr. 31.12.2019 var 134 besatte årsverk. Hovedårsaken til endringen er omlegging fra kjøp av tjenester til egen drift innenfor helse- og omsorg.

På kommunens hjemmeside er helse- og omsorgstjenestene beskrevet. Her står det blant annet følgende:

Helse - pleie og omsorgstjenestene i Hasvik kommune har tilholdssted i bygget til Hasvik helsesenter i tettstedet Hasvik.

Første etasje i bygget til Hasvik helsesenter inneholder pleie og omsorgsadministrasjon – Legestasjon – Fysioterapeut – Kommuneergoterapeut – Helsesøster – Hjemmesykepleie – Kapell – Møterom – Vaskeri – Kjøkken. I andre etasje er sykehjemsavdelingen.

Tjenestetilbud: hjemmehjelp, miljøarbeider, nabohjelp, støttekontakt, turnus tiltak utenfor institusjon, trygdeboliger, omsorgslønn og avlastningstiltak.

Hasvik helsesenter

Hasvik helsesenter sykehjem og hjemmesykepleien har en felles turnus, med 19.7 stillinger totalt - har 24 ansatte i heltid- og deltidsstillinger. Herav er det 2 avdelingslederstillinger på henholdsvis sykehjem og i hjemmesykepleien.

Sykehjemmet har en sykestueplass (akutt) dvs. at kommunelegene disponerer bruken av denne plassen. Ved sykehjemmet er det 19 langtidsplasser, 4 avlastningsplasser og en sykestueplass. Sykehjemmet har 5 rom som fungerer som en skjermet enhet for demente brukere. Sykehjemmet er i andre etasje på helsesenteret, som ble tatt i bruk på slutten av året 1999. Sykehjemsavdelingen har 24 moderne enkeltrom, med eget bad/WC.

Inntaksråd

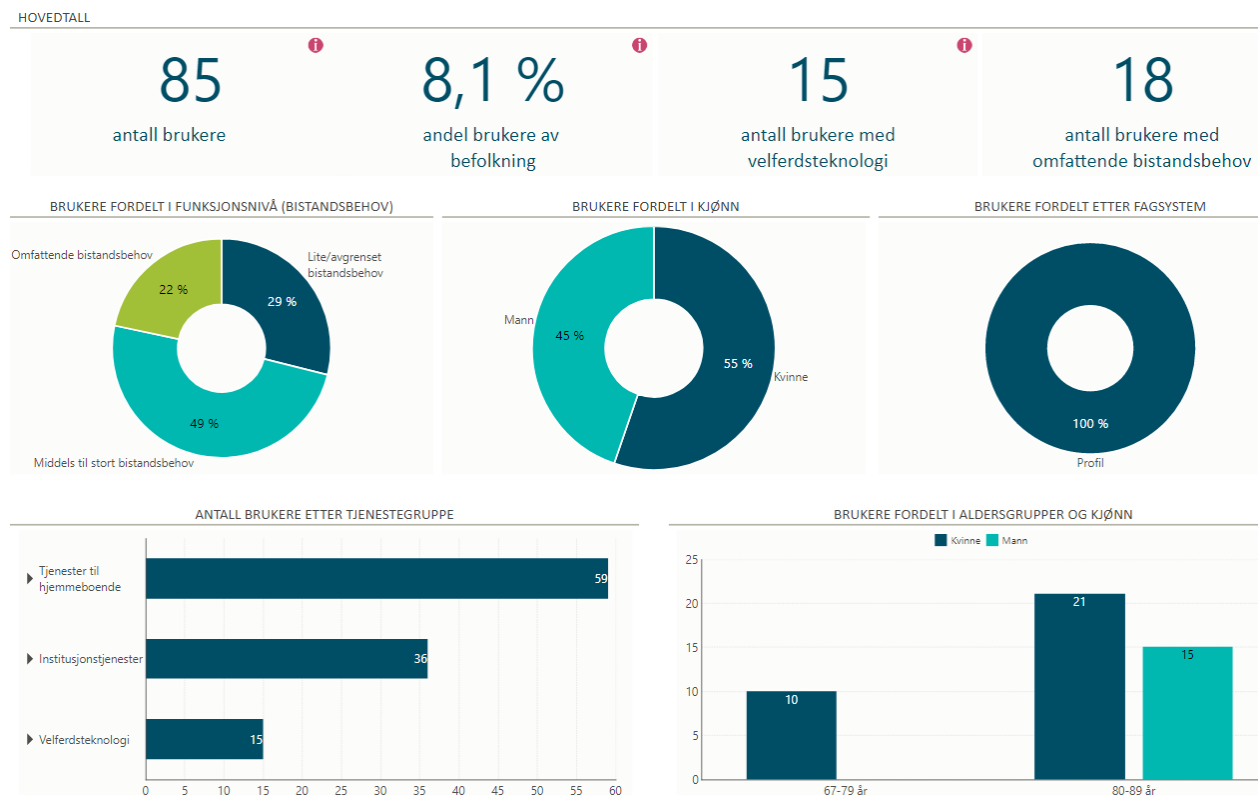
Inntaksrådet består av lege, avdelingsleder hjemmesykepleien, avdelingsleder sykehjem, sosialleder og pleie og omsorgsleder. Inntaksrådet tildeler institusjonsplasser; langtidsplasser, kortidsplasser og avlastningsopphold samt tildeling av 14 trygdeleiligheter i Hasvik kommune.

Personer som av forskjellige grunn ikke klarer å bo hjemme i eget hus eller i en kommunal leilighet, får dermed mulighet til å bo på et trygt sted. Fire av trygdeboligene ligger rett ved siden av helsesenteret. Disse skal brukes til personer, som i spesiell omfang trenger å være nær behandlings- og rehabiliteringsmulighetene på helsesenteret.

Hovedtall

Helsedirektoratet publiserer statistikk fra kommunale helse- og omsorgstjenester på sin hjemmeside.⁹¹ Nedenfor presenteres et utklipp av Hasvik kommunes hovedtall for årene 2019 og 2018.

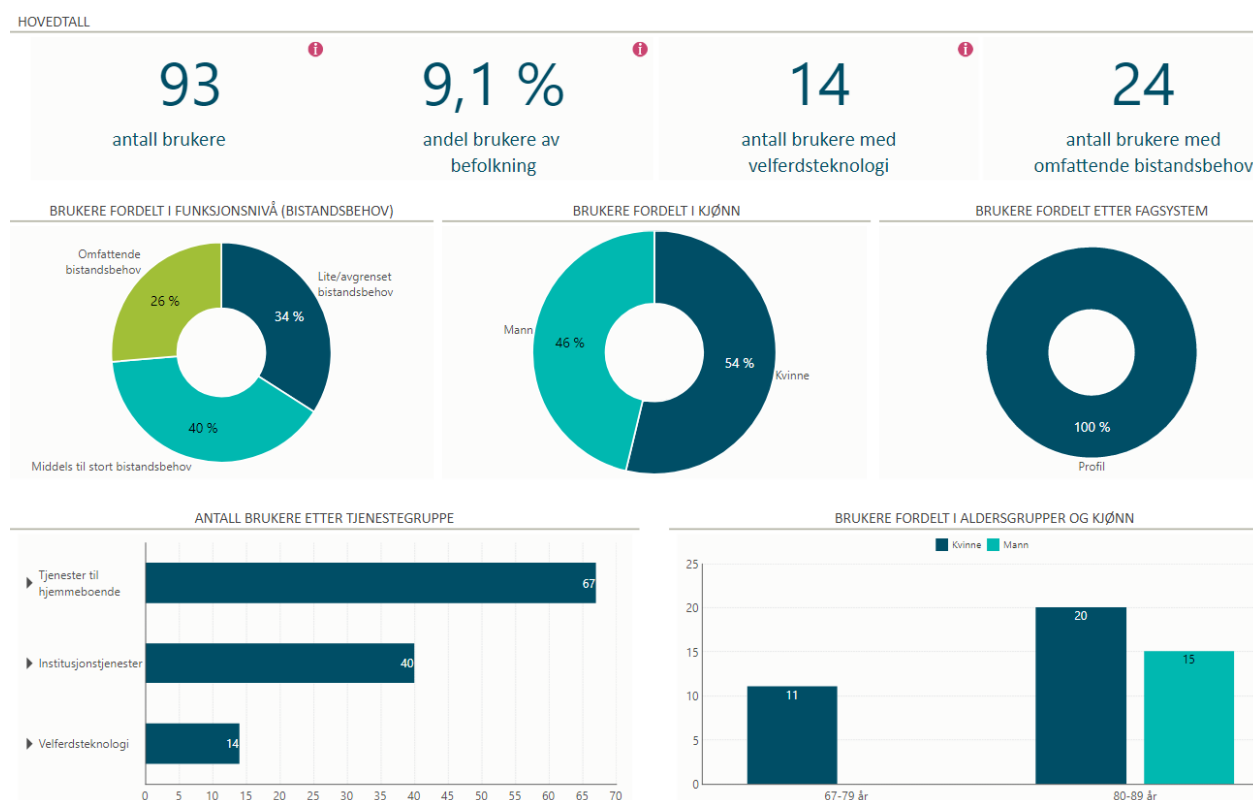
Figur 5: Helse- og omsorgstjenester, Hasvik kommune, Hovedtall 2019

Kilde: Helsedirektoratet

⁹¹ <https://statistikk.helsedirektoratet.no/bi/Dashboard/e124ce26-5116-4135-92f7-49fc7ca2db3a?e=false&vo=viewonly>

Figur 6: Helse- og omsorgstjenester, Hasvik kommune, Hovedtall 2018

Kilde: Helsedirektoratet

Tallene ovenfor viser at det har vært en nedgang i antall brukere fra 2018 til 2019, også brukere med omfattende bistandsbehov.

Liggedøgn for utskrivningsklare pasienter

Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter forteller noe om kommunens tjenestekapasitet og mottaksapparat. I Kommunebarometeret er det følgende opplysninger om liggedøgn for årene 2016-2019:

Tabell 14: Kommunebarometeret, Hasvik kommune, Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10 000 innbyggere

PO12 Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innbyggere	75,9	154,29 ↑	303,33 ↑	287,08 ↓
--	------	----------	----------	----------

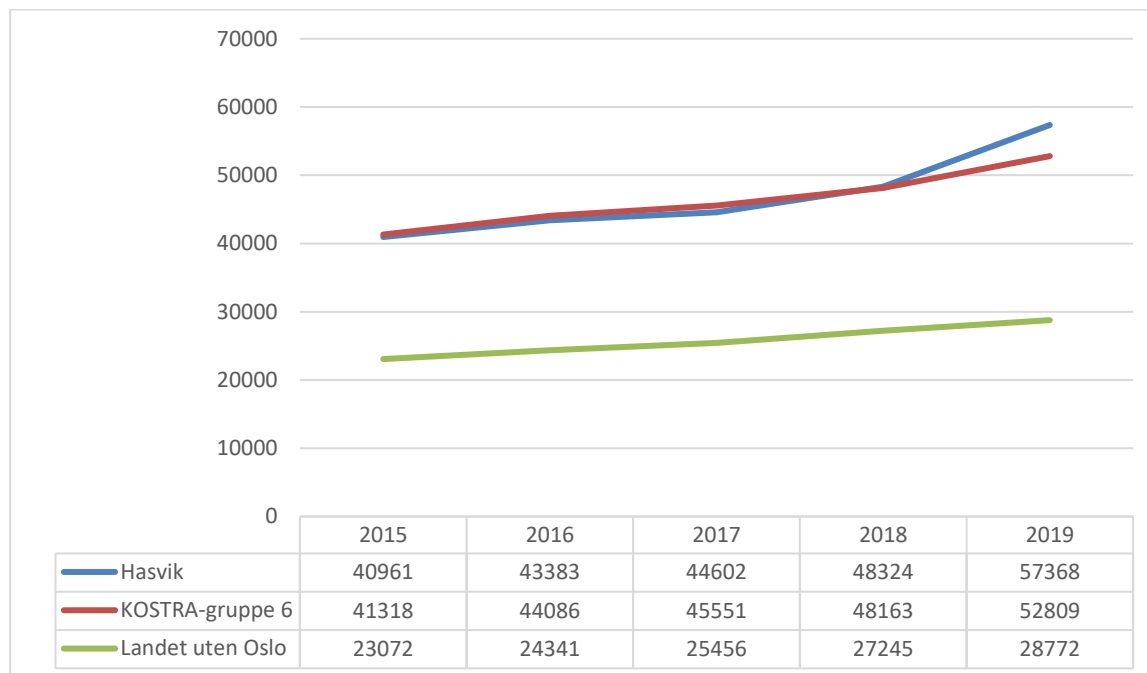
Kilde: Kommunal rapport

Tabellen viser at det har vært en økning i antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter i perioden.

Ressursbruk – helse og omsorg

I følge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå har utgiftsnivået innenfor helse og omsorg (beregnet i forhold til antall innbyggere) utviklet seg slik:

Figur 7: Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)

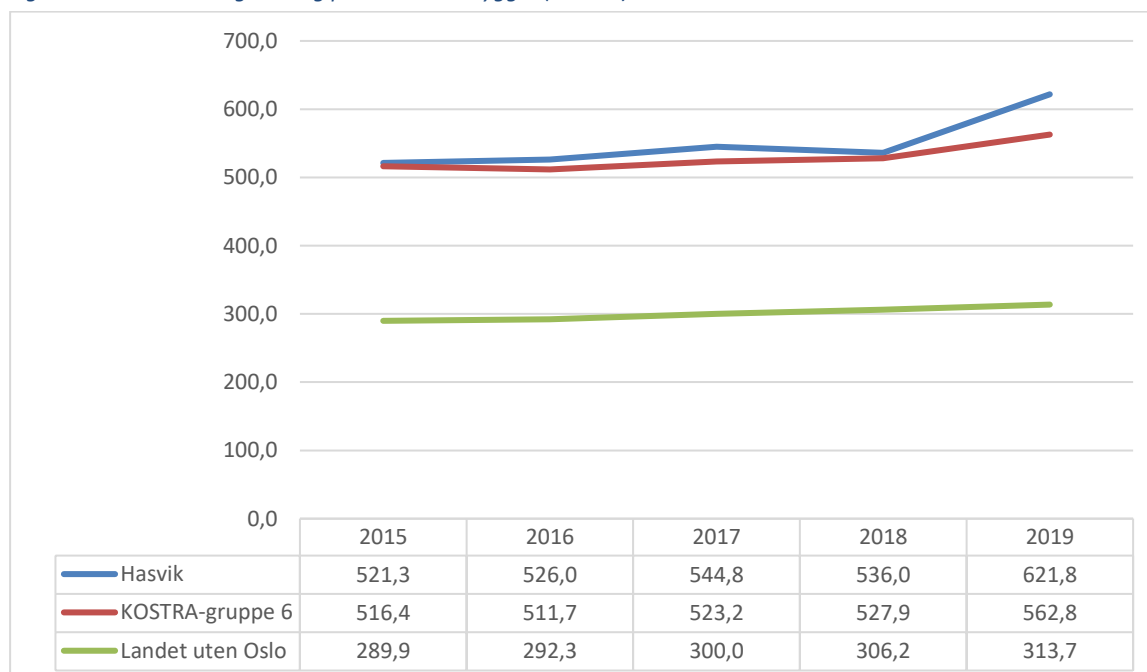

Kilde: SSB, tabell 12209

Figuren viser at utgiftene til helse- og omsorgstjenestene sett i forhold til folketallet er høyere i Hasvik kommune enn gjennomsnittet i landet uten Oslo, men på linje med KOSTRA-gruppe 6, bortsett fra siste år hvor kostnadsnivået er noe høyere i Hasvik enn i KOSTRA-gruppe 6.

Ifølge opplysninger som er innhentet fra Statistisk sentralbyrå har Hasvik kommune følgende utvikling i relativ ressursbruk (årsverk i forhold til innbyggertall) innenfor helse og omsorg de siste årene:

Figur 8: Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)

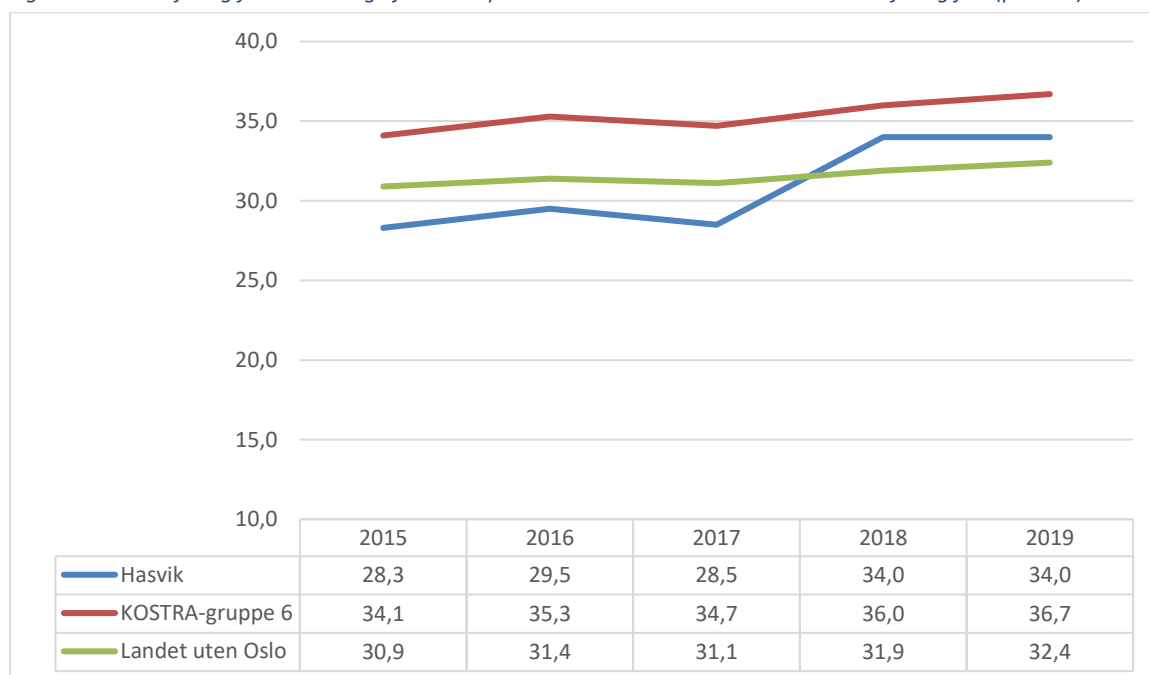
Kilde: SSB, tabell 12209

Diagrammet viser at det relative bemanningsnivået innenfor helse- og omsorgstjenestene er betydelig høyere i Hasvik kommune enn gjennomsnittet i landet uten Oslo, men på linje med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6, bortsett fra siste år hvor nivået var noe høyere i Hasvik.

Ressursbruk – omsorg

Størrelsen på utgiftene til omsorgstjenestene i forhold til kommunens totale utgifter har utviklet seg slik:

Figur 9: Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)

Kilde: SSB, tabell 12209

Figuren viser at andelen har ligget under gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6, men at de siste to årene har ligget mellom gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

I følge Statistisk sentralbyrå har Hasvik komme hatt følgende antall brukerrettede årsverk i omsorgstjenestene de siste årene:

Tabell 15: Omsorgstjenester, brukerrettede årsverk (antall)

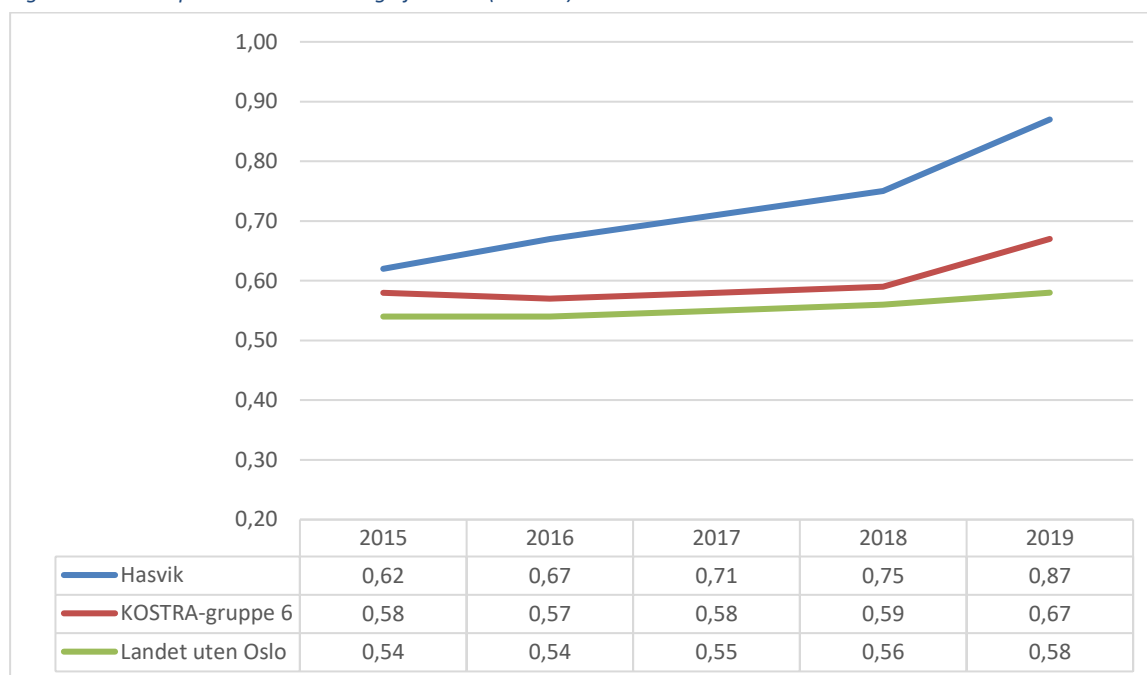
2015	2016	2017	2018	2019
43,9	45,0	45,6	46,5	53,0

Kilde: SSB, tabell 12292

Tabellen viser at antall brukerrettede årsverk har økt i perioden, spesielt siste år.

For å kunne måle ressursbruken i omsorgstjenestene beregner Statistisk sentralbyrå årsverk per bruker. Dette nøkkeltallet har utviklet seg slik:

Figur 10: Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)

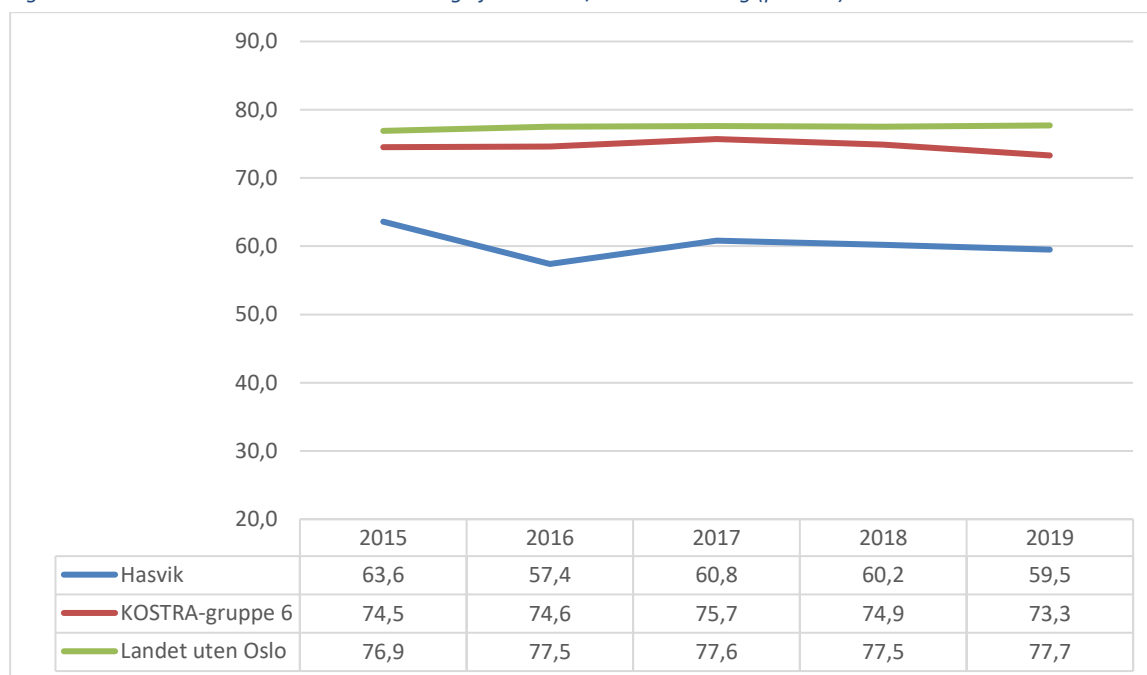

Kilde: SSB, tabell 12209

Figuren viser at årsverk per bruker av omsorgstjenester er høyere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6, og at denne forskjellen har økt de siste årene.

Kompetanse – omsorgstjenestene

Figur 11: Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)

Kilde: SSB, tabell 12209

Figuren viser at andel årsverk i omsorgstjenesten med helseutdanning i Hasvik kommune er betydelig lavere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6 gjennom hele perioden.

4.1.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv. Området er også vesentlig sett ut i fra et medarbeider-, økonomisk, politisk og et organisatorisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan dette gjelde helhetlig oppfølging samt forsvarlighets- og hensiktsmessighetsvurderinger. En annen risikofaktor er kapasitet og tilgjengelighet i tjenesten. En konsekvens kan være at man ikke får riktig hjelp utfra sitt behov. Kommunen skal sørge for at befolkningen gis et forsvarlig tilbud. I et økonomisk perspektiv kan det derimot anses å være risiko for at befolkningen gis et tilbud som går ut over det som er forsvarlig, altså at tjenestenivået er for høyt. Konsekvensen av det er at kommunens muligheter til å yte forsvarlige tjenester på andre områder reduseres.

I et medarbeiderperspektiv er en risikofaktor belastninger i jobb ved manglende ressurser, sykefravær og vakanser. I et politisk perspektiv er en risikofaktor manglende etterlevelse av lovverk og retningslinjene samt manglende måloppnåelse for gode og helhetlige pasientforløp. Risikofaktorene kan også være knyttet til mer organisatoriske forhold, som for eksempel manglende kapasitet og kompetanse og rekruttering på området.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Særskilte risikofaktorer for Hasvik kommune

Skal man gjøre en god risikovurdering av helse- og omsorgstjenestene kan man ikke bare se hver tjeneste for seg, man må også løfte blikket og se tjenestene i sammenheng. I kapittel 4.2 og 4.3 nedenfor presenteres opplysninger som er spesifikke for henholdsvis hjemmetjenester og institusjonstjenester. Opplysningene som er presentert i dette kapittelet og i kapittel 4.2 og 4.3 kan oppsummeres på følgende måte:

- Relativt få brukere av hjemmetjenester – utviklingen er at det blir færre brukere
- Relativt mye tildelt tid per bruker av hjemmetjenester – utviklingen er at tildelte timer øker
- Relativt mange brukere av institusjonsplass (sykehjem) – utviklingen er stabil
- Høyt antall årsverk per bruker av omsorgstjenester – utviklingen er at tallet øker
- Lavt generelt kompetansenivå innenfor omsorgstjenestene – utviklingen er stabil
- Omsorgstjenestenes andel av kommunens samlede utgifter er relativt lav – andelen er uendret de siste to årene

At det blir færre brukere av hjemmetjenester, at hver bruker får tildelt flere timer og at andelen innbyggere på institusjon er stabilt tilsier at terskelen for å få hjemmetjenester har økt. Dette forholdet indikerer at det er risiko for at ikke alle som har behov for

hjemmetjenester får det. Det lave generelle kompetansenivået tilsier at det er risiko for at kvaliteten på tilbudet ikke er tilfredsstillende.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelse iverksetter for måloppnåelse, kompetansebygging, tverrfaglig team, rekruttering samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, samt etablerte internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Kommunen har et inntaksteam som består av personer med ulike fagkompetanse og arbeidserfaring. Dette må antas å bidra til å sikre at det tildeles helse- og omsorgstjenester i samsvar med brukers behov. Tiltaket anses å være **delvis** risikoreduserende.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget har ikke kommet med noen innspill til området i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at det kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Forvaltningsrevisjon av ressursbruk og kvalitet i pleie og omsorg ble gjennomført i 2014.

Deler av området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **høy** på dette området.

Det er gjennomført forvaltningsrevisjon på området, men dette begynner å bli noen år siden. Området anses dermed å være aktuell for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode. Eventuell forvaltningsrevisjon kan gjennomføres når som helst i planperioden. Fokus for eventuell forvaltningsrevisjon bør være på tildeling av omsorgstjenester og kompetanse/kvalitet på tjenestene.

4.2 Helsetjenester i hjemmet – praktisk bistand

4.2.1 Overordnet rammeverk

I henhold til helse- og omsorgstjenesteloven har kommunen ansvar for helsetjenester i hjemmet.⁹² Med helsetjenester i hjemmet menes ulike helsetjenester som ytes til

⁹² Jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 a..

hjemmeboende. Helsetjenester i hjemmet er alle former for planlagte kommunale helsetjenester som ytes hjemme hos pasienten eller med utgangspunkt i pasientens hjem. Eksempler på helsetjenester som kan ytes i hjemmet er hjemmesykepleie, ergoterapi og fysioterapi. Også regelmessige samtaler mv. til personer med rusmiddelavhengighet eller psykiske lidelser kan tilbys som helsetjenester i hjemmet, dersom behovet tilsier dette. Hvilke helsetjenester som kan ytes i hjemmet vil bero på en forsvarlighets- og hensiktsmessighetsvurdering.⁹³

Kommunen skal i henhold til helse- og omsorgsloven tilby personlig assistanse, herunder praktisk bistand.⁹⁴ Praktisk bistand omfatter hjelp til dagliglivets praktiske gjøremål i husholdningen, og personlig stell.⁹⁵ Hjelpen kan gis både i og utenfor hjemmet. Noe av dette er det som tidligere var kjent som hjemmehjelp. Praktisk bistand kan også omfatte opplæring, slik at den som mottar personlig assistanse får hjelp til å mestre dagliglivets gjøremål. Eksempler på praktisk bistand er hjelp til innkjøp av mat, matlaging, vask av klær og bolig, snømåking, samt hjelp til egenomsorg. Bistand til, og opplæring i, personlig stell og egenomsorg skal være gratis. For annen praktisk bistand og opplæring kan kommunen ta en egenandel.

Alle kommuner tilbyr hjelpeordninger i hjemmene.⁹⁶ Tjenestetilbudet varierer fra kommune til kommune, både med hensyn til hvilke ytelser man kan få, hvor ofte man kan få dem og eventuell egenbetaling.

4.2.2 Hasvik kommune

På kommunens hjemmeside er hjemmetjenestene beskrevet. Her står det følgende:

Hjemmesykepleie er et kommunalt tilbud for alle aldersgrupper. Det er en pliktmessig yttelse for dem som har behov for nødvendig helsetjeneste.

Hjemmetjenesten i Hasvik kommune omfatter både hjemmesykepleien, vaskehjelp og levering av middagsmat. Hjemmesykepleietilbudet til kommunens innbyggere er fra mandag til fredag mellom kl. 08.00-21.30. Hjemmesykepleien har ikke tilbud på lørdager og søndager. Hjemmehjelpstilbudet gies på dagtid fra mandag til fredag. Hjemmesykepleie gies i henhold til Lov om helsetjenester i kommunene. Hjemmehjelp gies i henhold til Lov om sosiale tjenester mv.

Hjemmetjenestene har ca. 51 brukere totalt i Hasvik kommune. Det er ca. 40 pasienter som får fast besøk av hjemmesykepleien. I tillegg er det et skiftende antall pasienter som får midlertidig hjelp, for eksempel i en periode etter en operasjon, med behov for sårskift eller i en annen midlertidig vanskelig livssituasjon. Det er en sykepleier og flere hjelpepleiere som besøker brukerne i eget hjem, hjelper i det daglige livet og er kontaktperson med medisinsk faglig kompetanse. Sykepleieren har i tillegg en time kontortid hver uke i Breivikbotn og Sørvær, hvor alle innbyggere har mulighet for å få målt blodtrykk eller får sprøyte eller tatt

⁹³ Se Helsedirektoratet: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/registrering-av-iplos-data-i-kommunen/rapportering-av-tjenester-med-definisjoner-og-rapporteringskrav/helsetjenester-i-hjemmet>

⁹⁴ Jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 b.

⁹⁵ Se helsenorge.no: <https://helsenorge.no/rettigheter/personlig-assistanse-praktisk-bistand-og-opplering>

⁹⁶ <https://nhi.no/rettigheter-og-helsetjeneste/helsetjenesten/hjelpeordninger-i-hjemmet/>

blodprøve etter avtale med legen. Ca. 35 personer i kommunen får hjemmehjelp. Etter brukerens behov kan de få hjelp til husvask og klesvask og det er som regel mulighet for en liten prat i tillegg. Dermed er hjemmehjelpen også en sosial kontakt av stor betydning. Kjøkkenet på helsesenteret har tilbud om å levere middagsmat hjem til den som ønsker det. De selger også brød og andre bakervarer og folk som har benyttet seg av dette tilbudet er veldig fornøyd. 14 trygdeleiligheter i Hasvik kommune blir tildelt av inntaksrådet. Personer som av forskjellige grunner ikke klarer å bo hjemme i eget hus eller i en kommunal leilighet, får dermed mulighet til å bo på et trygt sted. Fire av trygdeboligene ligger rett ved siden av helsesenteret. Disse skal brukes til personer, som i spesiell omfang trenger å være nær behandlings- og rehabiliteringsmulighetene på helsesenteret.

Brukere

I følge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå har Hasvik kommune hatt følgende antall brukere av hjemmetjenester de siste årene:

Tabell 16: Brukere av hjemmetjenester, Hasvik kommune:

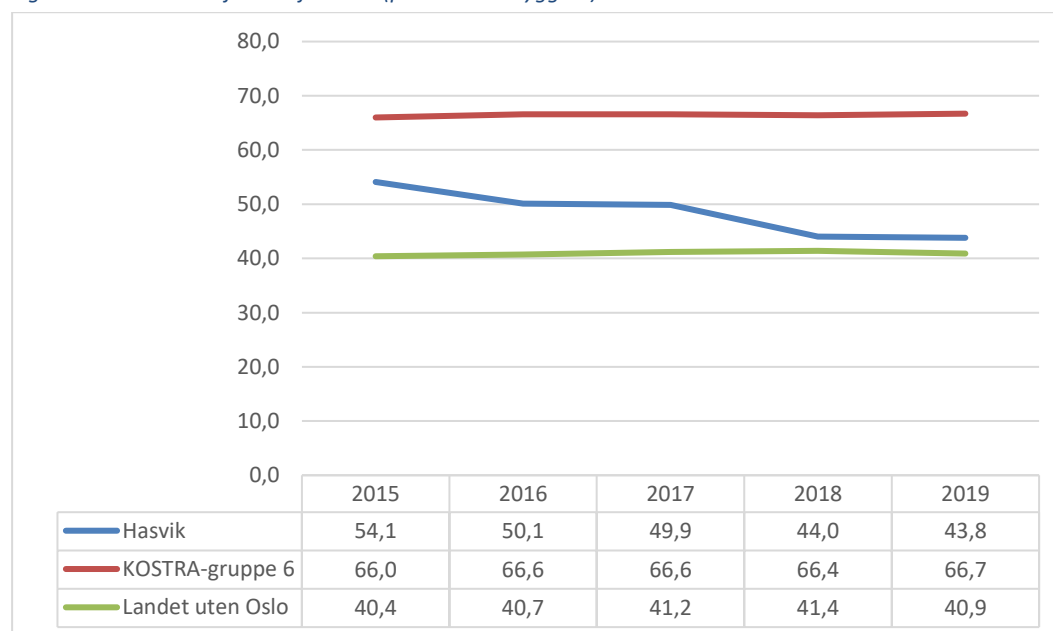
2015	2016	2017	2018	2019
57	52	51	46	44

Kilde: SSB, tabell 12003

Tabellen viser at antall brukere av hjemmetjenester har gått ned gjennom hele perioden.

Antall brukere av hjemmetjenester i forhold til folketallet har utviklet seg slik:

Figur 12: Brukere av hjemmetjenester (per 1000 innbyggere)

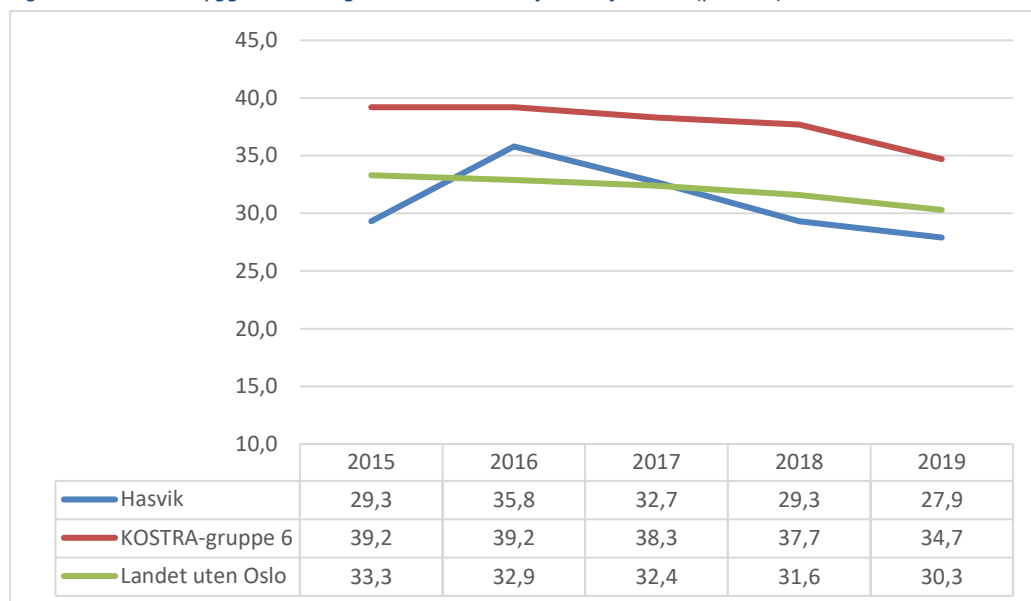

Kilde: SSB, tabell 12003

Figuren viser at antall brukere av hjemmetjenester sett i forhold til folketallet er synkende gjennom hele perioden, til et nivå som ikke er langt unna gjennomsnittet i landet uten Oslo. Andelen av befolkningen som får hjemmetjenester i Hasvik kommune er langt under gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6.

Et annet nøkkeltall måler antall brukere av hjemmetjenester 80 år og over i forhold til samlet antall innbyggere 80 år og over. Dette nøkkeltallet har utviklet seg på følgende måte:

Figur 13: Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)

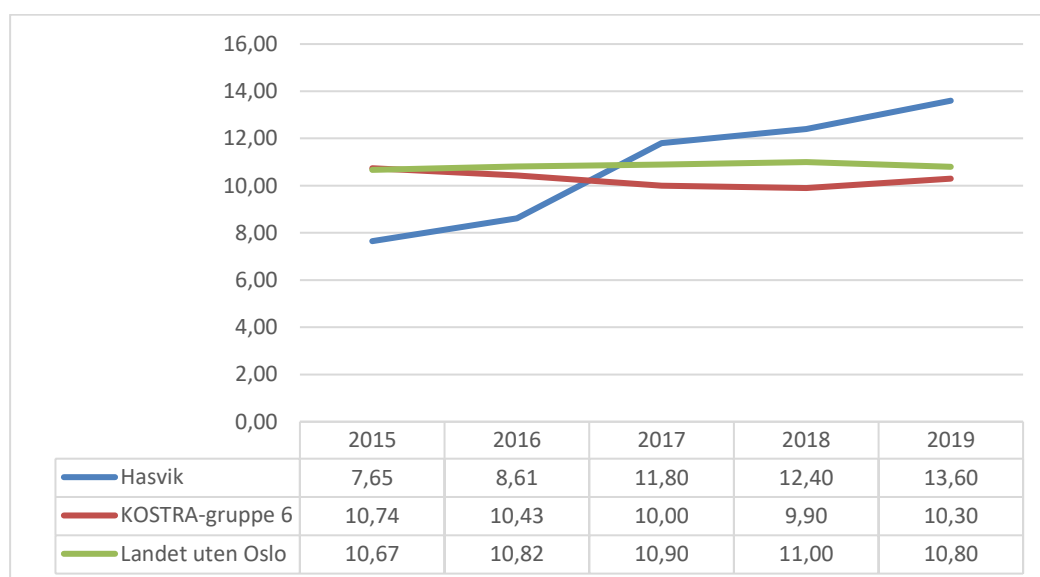
Kilde: SSB, tabell 12209

Figuren viser at andelen innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester i Hasvik kommune har en nedadgående trend og at nivået de to siste årene var lavere enn både gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

Tid til brukere av hjemmetjenester

Statistisk sentralbyrå publiserer også opplysninger knyttet til gjennomsnittlig tildelt tid til hver bruker av hjemmetjenester. Dette nøkkeltallet har utviklet seg på følgende måte:

Figur 14: Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, totalt (antall)

Kilde: SSB, tabell 12292

Figuren viser at gjennomsnittlig tildelt tid har økt betydelig de siste fem årene, fra et nivå langt under gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6 til et nivå langt over gjennomsnittet i disse gruppene.

Andre tjenester

Aktiviserings- og servicetjenester, som dagaktivitetstilbud og matombringing, regnes ikke som hjemmetjenester, men inntas her for å synliggjøre aktivitetsnivået til kommunen. I følge Statistisk sentralbyrå har Hasvik kommune hatt følgende antall brukere av aktiviserings- og servicetjenester de siste årene:

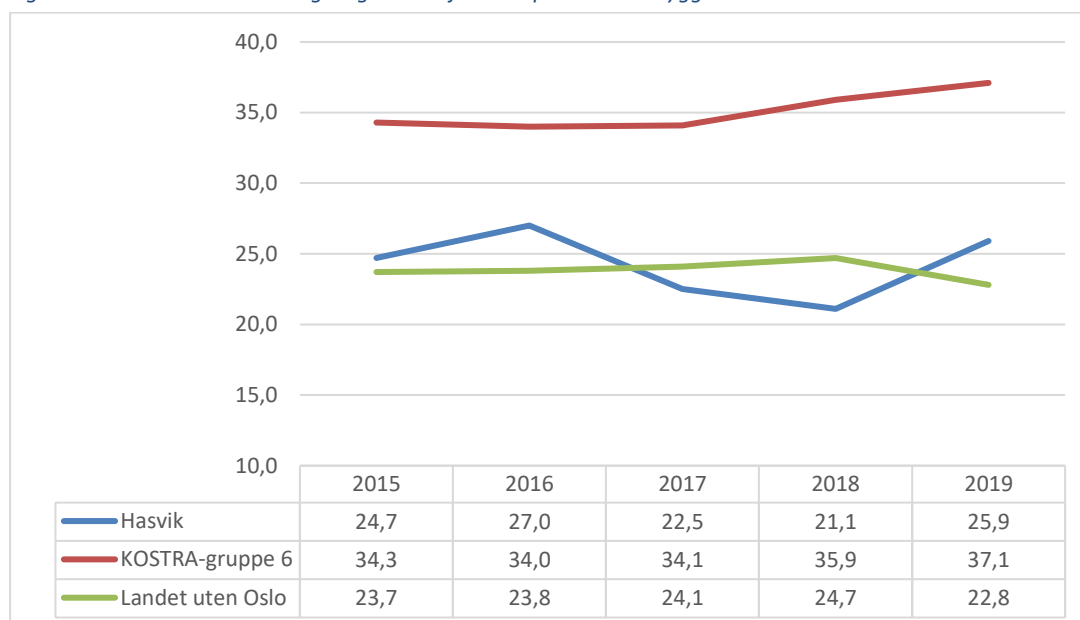
Tabell 17: Brukere av aktiviserings- og servicetjenester, Hasvik kommune:

2015	2016	2017	2018	2019
26	28	23	22	26

Kilde: SSB, tabell 12003

Antall brukere av aktiviserings- og servicetjenester i forhold til folketall har utviklet seg slik:

Figur 15: Brukere av aktiviserings- og servicetjenester per 1000 innbyggere

Kilde: SSB, tabell 12003

Figuren viser at andelen av befolkningen som får aktiviserings- og servicetjenester har ligget rundt gjennomsnittet i landet uten Oslo, og at det har vært på et nivå langt under gjennomsnittet for kommunene i KOSTRA-gruppe 6.

Ventetid på tjenester i hjemmet

I Kommunebarometeret er det ikke publisert tall som viser ventetid på hjemmetjenester, bortsett fra for 2016 da andel vedtak om hjemmetjenester som iverksettes innen 15 dager var 0.

Oppsummering

Tallene som er presentert viser at Hasvik kommune har et lavt antall brukere sammenlignet med KOSTRA-gruppe 6, som nok er mer relevant å sammenligne med enn

landsgjennomsnittet. Andel av befolkningen over 80 år som bruker hjemmetjenester er betydelig lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6 og noe lavere enn gjennomsnittet for landet uten Oslo.

4.2.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv. Området er også vesentlig sett ut i fra et medarbeider-, økonomisk, politisk og et organisatorisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan dette gjelde helhetlig oppfølging samt forsvarlighets- og hensiktsmessighetsvurderinger. En annen risikofaktor er kapasitet og tilgjengelighet i tjenesten. En konsekvens kan være at man ikke får riktig hjelp utfra sitt behov. Kommunen skal sørge for at befolkningen gis et forsvarlig tilbud. I et økonomisk perspektiv kan det derimot anses å være risiko for at befolkningen gis et tilbud som går ut over det som er forsvarlig, altså at tjenestenivået er for høyt. Konsekvensen av det er at kommunens muligheter til å yte forsvarlige tjenester på andre områder reduseres.

I et medarbeiderperspektiv er en risikofaktor belastninger i jobb ved manglende ressurser, sykefravær og vakanser. I et politisk perspektiv er en risikofaktor manglende etterlevelse av lovverk og retningslinjene samt manglende måloppnåelse for gode og helhetlige pasientforløp. Risikofaktorene kan også være knyttet til mer organisatoriske forhold, som for eksempel manglende kapasitet og kompetanse, rekruttering på området, samt uklare ansvarsforhold og oppfølging i kommuneorganisasjonen av hjemmetjenesten.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelse iverksetter for måloppnåelse, kompetansebygging, tverrfaglig team, rekruttering samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, samt etablerte internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Kommunen har et inntaksteam som består av personer med ulik fagkompetanse og arbeidserfaring. Dette må antas å bidra til å sikre at det tildeles helse- og omsorgstjenester i samsvar med brukers behov. Tiltaket anses å være **delvis** risikoreduserende.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget har ikke kommet med noen innspill til området i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Forvaltningsrevisjon av ressursbruk og kvalitet i pleie og omsorg ble gjennomført i 2014.

Deler av området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **høy** på dette området.

Det er gjennomført forvaltningsrevisjon på området, men dette begynner å bli noen år siden. Området anses dermed å være aktuell for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode. Eventuell forvaltningsrevisjon kan gjennomføres når som helst i planperioden. Fokuset for eventuell forvaltningsrevisjon bør være på tildeling av omsorgstjenester.

4.3 Institusjonsplass, herunder sykehjem med mer

4.3.1 Overordnet rammeverk

I henhold til helse- og omsorgstjenesteloven har kommunen ansvaret for å tilby plass i institusjon, herunder sykehjem.⁹⁷ Rett til å få plass i institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjenester inntreffer når kommunen ikke kan gi forsvarlig hjelp i hjemmet.⁹⁸ Retten til sykehjemsplass inntreffer når forsvarlig helse- og omsorgshjelp ikke kan gis ved tiltak i hjemmet eller i annen form utenfor institusjon. Dersom det anses at sykehjemsplass er nødvendig for å oppfylle kravet om nødvendig helsehjelp, kan kommunen ikke stille brukeren på venteliste for å få plass. Krav på sykehjemsplass inntreffer straks etter at vedtaket er truffet. Dersom man oppfyller kriteriene for tildeling av langtidsopphold, men det likevel anses forsvarlig at man kan bo hjemme i påvente av ledig plass, har man krav på vedtak om dette.

4.3.2 Hasvik kommune

Kommunens tilbud innenfor institusjonsplasser er beskrevet på hjemmesiden. Her står det følgende:

Sykehjemmet har en sykestueplass (akutt) dvs. at kommunelegene disponerer bruken av denne plassen. Ved sykehjemmet er det 19 langtidsplasser, 4 avlastningsplasser og en sykestueplass. Sykehjemmet har 5 rom som fungerer som en skjermet enhet for demente brukere. Sykehjemmet er i andre etasje på helsesenteret, som ble tatt i bruk på slutten av året 1999. Sykehjemsavdelingen har 24 moderne enkeltrom, med eget bad/WC.

⁹⁷ Jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 c.

⁹⁸ Se Helsetilsynet: <https://www.helsetilsynet.no/rettigheter-klagemuligheter/helse--og-omsorgstjenester/rett-til-kommunale-helse--og-omsorgstjenester/rett-til-sykehjem/>

Det framgår under punkt 4.1.2 ovenfor at kommunen i tillegg har 14 trygdeleiligheter for innbyggere som ikke kan bo hjemme eller i kommunal leilighet. Fire av leilighetene ligger ved helsesenteret og er tiltenkt personer som trenger å være nær behandlingstilbudene som gis der.

Institusjonsplasser

I følge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå har Hasvik kommune følgende antall institusjonsplasser:

Tabell 18: Helse- og omsorgsinstitusjoner - plasser, Hasvik kommune

	2015	2016	2017	2018	2019
Institusjon – alle disponible plasser	24	24	23	23	23
Institusjon – demensplasser	4	4	4	4	4
Institusjon – rehabiliteringsplasser	3	3	3	3	3
Institusjon – tidsbegrensede plasser	6	5	5	5	5
Sykehjem – kommunale plasser	24	24	23	23	23

Kilde: SSB, tabell 11875

Ventetid

Helsedirektoratet gjennomfører tre ganger i året en kartlegging av antall personer i kommunene som står på venteliste til langtidsplass/plass i bolig særlig tilrettelagt for heldøgntjenester.⁹⁹ Kommunene som har tilgjengelig informasjon om antall personer som står på venteliste til korttidsopphold blir bedt om å rapportere inn antall. I følge Helsedirektoratet hadde Hasvik kommune ingen på venteliste for langtidsplass pr. 15. august 2020. Det foreligger ingen opplysninger om pasienter/brukere som står på venteliste for korttidsplass.

Brukere av institusjonstjenester

I følge Statistisk sentralbyrå har Hasvik kommune hatt følgende antall brukere av institusjonstjenester de siste årene:

Tabell 19: Brukere av institusjonstjenester, Hasvik kommune:

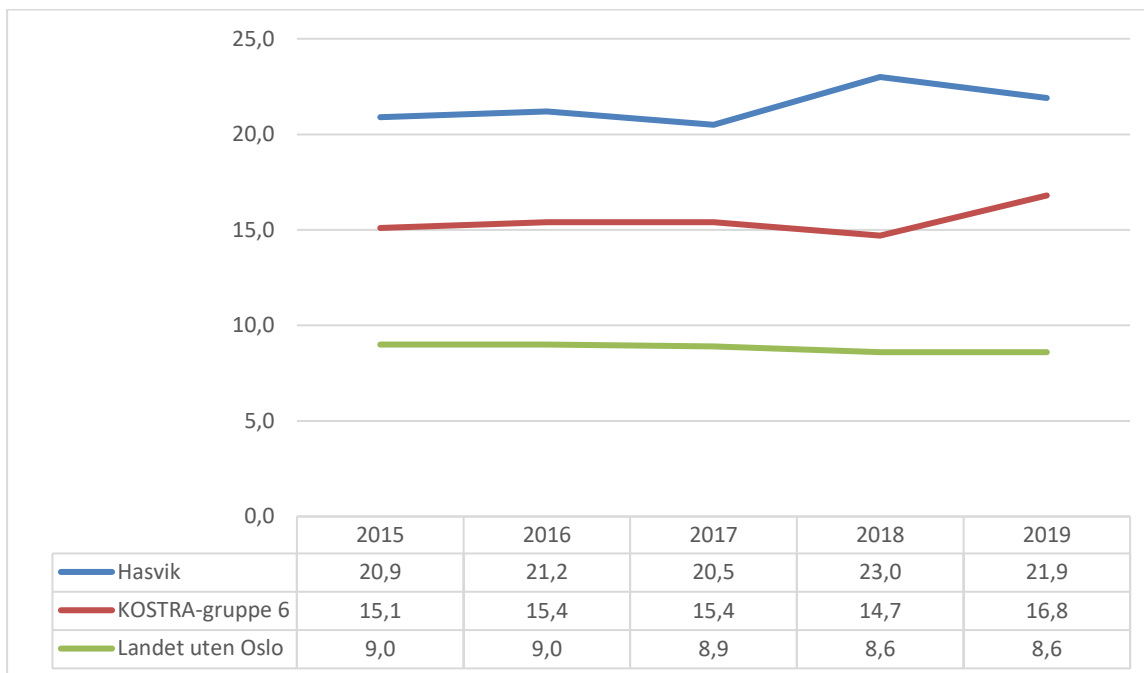
2015	2016	2017	2018	2019
22	22	21	24	22

Kilde: SSB, tabell 12003

Antall brukere av institusjonstjenester i forhold til folketall har utviklet seg slik:

⁹⁹ Se <https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/venteliste-for-langtids plass-pa-sykehjem>.

Figur 16: Brukere av institusjonstjenester per 1000 innbyggere (antall)

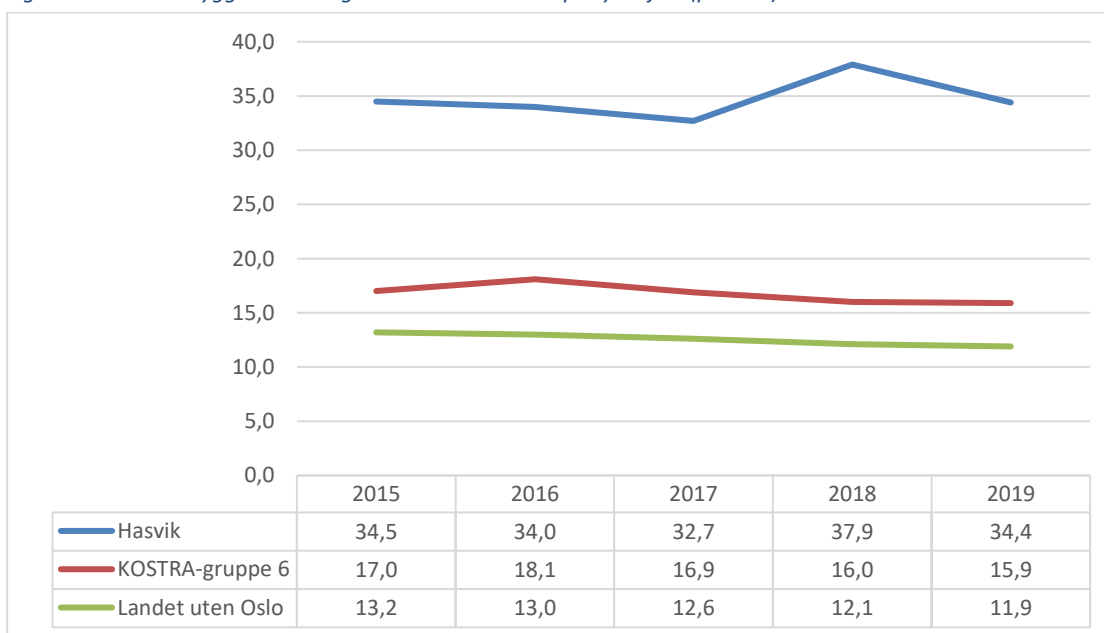

Kilde: SSB, 12003

Figuren viser at antall brukere sett i forhold til innbyggertallet har ligget betydelig over gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6 hele perioden.

Et annet nøkkeltall måler antall beboere på sykehjem 80 år og over i forhold til kommunens samlede antall innbyggere som er 80 år og over. Dette nøkkeltallet har utviklet seg på følgende måte:

Figur 17: Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)

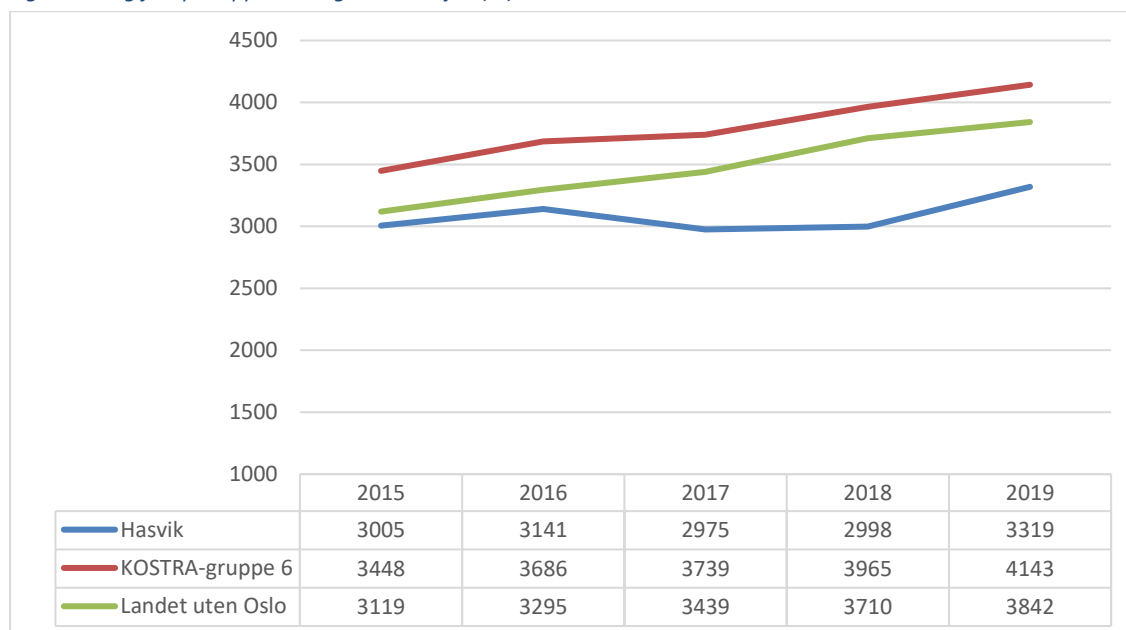
Kilde: SSB, tabell 12209

Diagrammet viser at andelen innbyggere over 80 år i Hasvik som har vært beboer på sykehjem har ligget rundt 35 % de siste årene. Andelen er betydelig høyere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

Ifølge SSB har andelen enerom på sykehjem i Hasvik kommune vært 100 prosent de siste årene.¹⁰⁰ Gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6 har ligget rundt 90 prosent.

Utgiftsnivået på dette området kan illustreres med følgende diagram:

Figur 18: Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon (kr)

Kilde: SSB, tabell 12209

Diagrammet viser at utgiftsnivået på institusjonsbaserte tjenester i Hasvik kommune (målt i utgifter per oppholdsdøgn) har ligget godt under gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6 de siste årene.

4.3.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv. Området er også vesentlig sett ut i fra et medarbeider-, økonomisk, politisk og et organisatorisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan mangel på omsorgsboliger-/institusjonsplasser/somatisk kommunalt akutt døgntilbud (KAD) medføre at det ikke kan gis et forsvarlig tilbud og at kommunen ikke oppfyller kravene om nødvendig helsehjelp. I et økonomisk perspektiv kan det anses å være risiko for at befolkningen gis et tilbud som går ut over det som er forsvarlig, altså at tjenestenivået er for høyt. Dette kan skje dersom det ikke er tilstrekkelig kapasitet i de ulike trinnene i «omsorgstrappa», og det for eksempel må tilbys sykehjemsplass når omsorgsbolig ville vært et tilbud som kunne ha

¹⁰⁰ Dette framgår av tabell 12209.

dekket brukers behov. Konsekvensen av et for høyt tjenestenivå er at kommunens muligheter til å yte forsvarlige tjenester på andre områder reduseres.

I et medarbeiderperspektiv er en risikofaktor belastninger i jobb ved manglende ressurser, sykefravær og vakanser. I et politisk perspektiv er en risikofaktor manglende etterlevelse av lovverk og retningslinjene samt manglende måloppnåelse. Risikofaktorene kan også være knyttet til mer organisatoriske forhold, som for eksempel manglende kapasitet og kompetanse, rekruttering på området, samt uklare ansvarsforhold og oppfølging i kommuneorganisasjonen.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelse iverksetter for måloppnåelse, kompetansebygging og rekruttering samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen.

Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav og at uønskede hendelser ikke skal inntreffe.

Kommunen har et inntaksteam som består av personer med ulik fagkompetanse og arbeidserfaring. Dette må antas å bidra til å sikre at det tildeles helse- og omsorgstjenester i samsvar med brukers behov. Tiltaket anses å være **delvis** risikoreduserende.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget har ikke kommet med noen innspill til området i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Forvaltningsrevisjon av ressursbruk og kvalitet i pleie og omsorg ble gjennomført i 2014.

Deler av området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **høy** på dette området.

Det er gjennomført forvaltningsrevisjon på området, men dette begynner å bli noen år siden. Området anses dermed å være aktuell for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

Eventuell forvaltningsrevisjon kan gjennomføres når som helst i planperioden. Fokuset for eventuell forvaltningsrevisjon bør være på tildeling av omsorgstjenester.

4.4 Kommunens ansvar for pårørende

4.4.1 Overordnet rammeverk

Til personer med særlig tyngende omsorgsarbeid skal kommunen tilby nødvendig pårørendestøtte blant annet i form av opplæring og veiledning, avlastningstiltak og omsorgsstønad.¹⁰¹

Avlastningstjenester

Avlastningstjenester skal gi private omsorgsytere som har særlig tyngende omsorgsoppgaver nødvendig og regelmessig fritid og ferie og mulighet for å delta i vanlige aktiviteter i samfunnet.¹⁰² Retten kan f.eks. omfatte bistand i hjemmet. For eldre kan avlastning ofte ordnes utenfor hjemmet, f.eks. i form av en dagsenterplass eller opphold på sykehjem eller annen institusjon. For utviklingshemmede kan det gis døgnavlastning i egne avlastningsboliger, eventuelt timeavlastning i eller utenfor hjemmet. For barn med omfattende bistandsbehov kan det gis avlastning i egne barneboliger.

Omsorgsstønad

Omsorgsstønad er stønad til privatpersoner, f.eks. ektefelle eller andre pårørende, som tar seg av særlig tyngende omsorgsarbeid på privat basis.¹⁰³ Formålet med ordningen er å bidra til best mulig omsorg og gjøre det mulig for private omsorgsytere å stå for arbeidet. En privatperson kan få omsorgsstønad for å utføre omsorgsarbeid som er nødvendig på den måten at kommunen ellers hadde måttet ta seg av dette. Hvis det først antas å foreligge en rett til omsorgsstønad, har du imidlertid krav på å få fastsatt hvilket timetall det skal bli betalt for og at det skjer en konkret utmåling av betalingen ut fra en timesats som vanligvis ikke skal være under det lønnet personell får.

4.4.2 Hasvik kommune

Det gis på kommunens hjemmeside informasjon og veiledning til pårørende. Det forklares hvem som er i målgruppen, hva man som pårørende kan få informasjon om, pårørendes rettigheter og hvilke tjenester og støtte man kan få som pårørende.

Det framgår av kommunens hjemmeside at det er fire avlastningsplasser på sykehjemmet.

På kommunens hjemmeside er det mulig å søke om avlastning og omsorgslønn.

I følge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå¹⁰⁴ har det ikke vært brukere av avlastningstiltak og omsorgsstønad i Hasvik kommune i årene 2015-2019.

¹⁰¹ Jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-6.

¹⁰² Se Helsetilsynet: <https://www.helsetilsynet.no/rettigheter-klagemuligheter/helse--og-omsorgstjenester/rett-til-kommunale-helse--og-omsorgstjenester/rett-til-avlastningstiltak/>

¹⁰³ Se Helsetilsynet: <https://www.helsetilsynet.no/rettigheter-klagemuligheter/helse--og-omsorgstjenester/rett-til-kommunale-helse--og-omsorgstjenester/rett-til-omsorgsstonad/>

¹⁰⁴ Opplysningene framgår av tabell 10135 Brukere av avlastningstiltak og tabell 10138 Brukere av omsorgsstønad.

4.4.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv. Men området er også vesentlig sett ut i fra et politisk og et organisatorisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan dette gjelde at personer med særlig tyngende omsorgsarbeid ikke tilbys nødvendig pårørendestøtte blant annet i form av opplæring og veiledning, avlastningstiltak og omsorgsstønad. En annen risikofaktor er at pårørendemedvirkning ikke er til stede i stor nok grad, samt om tverrfaglig samarbeid gir det handlingsrommet som behøves blant annet som følge av taushetsplikten. Dette vil gi konsekvens både for pasient/ bruker og pårørende.

I et politisk perspektiv er en risikofaktor manglende etterlevelse av lovverk og retningslinjer, samt manglende måloppnåelse. Risikofaktorene kan også være knyttet til mer organisatoriske forhold, som for eksempel manglende kapasitet og kompetanse, rekruttering på området, samt uklare ansvarsforhold og oppfølging i kommuneorganisasjonen.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **middels** nivå.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelse iverksetter for måloppnåelse, kompetansebygging, tverrfaglig team, brukerutvalg, pårørendeskole, rekruttering, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen. Andre risikoreduserende tiltak er at det er etablert internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende krav i regelverket.

Det kan være iverksatt risikoreduserende tiltak på området, men vi har ikke kunnet identifisere noen slike tiltak. Det må dermed svares **nei** på risikoreduserende tiltak.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020. Området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på dette området.

Området peker seg ikke ut som særlig aktuelt for forvaltningsrevisjon i den kommende planperioden.

4.5 Psykisk helse og rus

4.5.1 Overordnet rammeverk

Retten til helse- og omsorgstjenester likestiller somatisk og psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne.¹⁰⁵ Kommunene har en sentral rolle i å identifisere, utrede, behandle og følge opp personer i målgruppen.

For å understreke kommunens ansvar overfor personer med psykisk sykdom og rusmiddelproblem, ble disse bruker- og pasientgruppene særskilt nevnt i ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester.¹⁰⁶

Kommunene har et omfattende ansvar for tjenester til personer med rusproblemer og eller psykiske lidelser.¹⁰⁷ Ansvarer følger av helse- og omsorgstjenesteloven.¹⁰⁸ Tjenestene kan omfatte rådgivning og veiledning, støtteopplegg, bolig og oppfølging i bolig, oppsøkende arbeid, tiltak for sosial- og arbeidsrettet rehabilitering, arbeid med individuell plan og oppfølging før, under og opphold i spesialisthelsetjenesten eller fengsel mv.

I følge Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig rus- og psykisk lidelse (ROP-lidelser), utarbeidet av Helsedirektoratet, er kommunen en svært viktig arena for kontaktetablering, kartlegging, behandling og oppfølging av personer med rus- og psykiatriske lidelser.¹⁰⁹

Kommunenes ansvar omfatter blant annet:

- kartlegging av funksjonsnivå og vurdering av behov for tjenester herunder praktisk bistand og opplæring for å kunne mestre boforhold, personlig økonomi, personlig hygiene med mer
- ruskartlegging og psykososial oppfølging
- forebyggende helsetjenester, nødvendig helsehjelp (behandling av sykdom, medisinsk og psykososial habilitering og rehabilitering, pleie og omsorg)
- fremskaffing av bolig og oppfølging i bolig
- sosial eller arbeidsrettet aktivisering

¹⁰⁵ Se Fylkesmannen.no: <https://www.fylkesmannen.no/nb/Helse-omsorg-og-sosialtjenester/Psykisk-helse-og-rus/>

¹⁰⁶ Se Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet, på side 111.

¹⁰⁷ Se Regjeringen.no: <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/psykisk-helse/innsikt/kommunalt-rus-og-psykisk-helsearbeid/id2344815/>

¹⁰⁸ Jf. Helse og omsorgstjenesteloven § 3-1

¹⁰⁹ Nasjonal faglig retningslinje for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse – ROP-lidelser. Sammensatte tjenester – samtidig behandling. 03/2012). Helsedirektoratet.

- arbeid med individuell plan
- generell oppfølging og veiledning
- henvisning til behandling

Retningslinjene gir en beskrivelse av hvordan utredning, behandling og oppfølging av mennesker med ROP-lidelser bør gjennomføres, samt en beskrivelse av roller og ansvar i tjenesteytingen. I følge retningslinjene bør samhandling og samarbeid internt og mellom nivåene være sentralt i oppfølging av personer med ROP-lidelser.

Reformer:

Samhandlingsreformen (2012) legger til grunn at mer av tjenestene innen rus og psykiatri skal ivaretas der hvor pasienten bor og at kommunene får et større ansvar for dette. Rus og psykiatri har vært en del av Samhandlingsreformen siden den trådte i kraft i 2012. Spesialisthelsetjenesten bygger ned antall institusjoner og tilrettelegger for mer polikliniske tjenester. For å imøtekomme føringen i Samhandlingsreformen krever dette mer samhandling og samarbeid mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen.¹¹⁰

Helse- og sosialdepartementet har i 2019 sendt ut på høring forslag til ny rusreform-fra straff til hjelp. Høringsfrist var i mai 2020.¹¹¹ Rusreformen innebærer med dette et betydelig skifte i norsk ruspolitikk. Et skifte i tenkingen og holdningen til hva et rusproblem er – og ikke minst – hvordan vi som samfunn skal møte dette problemet.¹¹²

4.5.2 Hasvik kommune

På kommunens hjemmeside er tjenestetilbudet innenfor psykisk helse og rus beskrevet. Her står det blant annet følgende:

For å styrke tjenestetilbudet har Hasvik kommune fra 1. oktober 2015 foretatt omorganisering av noen av tjenestene på helsesenteret.

Den nye enheten familie, forebygging og rehabilitering består av:

- *Helsestasjon*
- *Barnevernstjenesten*
- *Ergoterapitjenesten*
- *Fysioterapitjenesten*
- *Psykisk helse og rus*

[...]

Rus og psykisk helse

Tjenesten tilbyr oppfølging av mennesker som har utfordringer knyttet til psykiske helse og rus. Tjenesten er et lavterskeltilbud, noe som betyr at en ikke trenger henvisning fra lege eller andre, men kan ta kontakt direkte.

¹¹⁰ Rus- og Psykisk helseplan 2014-2018. s. 8

¹¹¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---rusreform-fra-straff-til-hjelp/id2683686/>

¹¹² NOU 2019:26 s.19

Oppfølgingen tilpasses den enkelte, og kan bestå av:

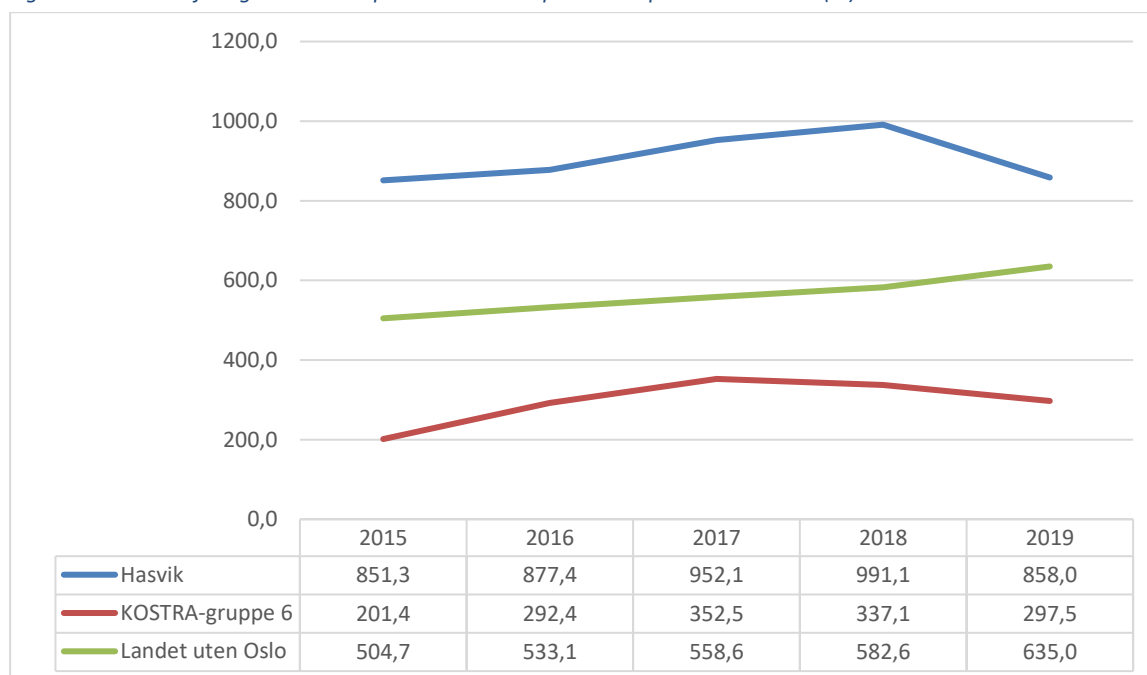
- Samtaler
- Miljøarbeid
- Turer
- Klubb
- Trening
- Hjelp til administrering av medisiner
- Botrening m.m.

Det framgår videre at to personer arbeider innenfor dette tjenesteområdet.

Ressursbruk - utgifter

Ifølge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå har Hasvik kommune hatt følgende utvikling i driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer sett i forhold til folketall:

Figur 19: Brutto driftsutg. til tilbud til personer med rusproblemer pr. innb. 18-66 år (kr)

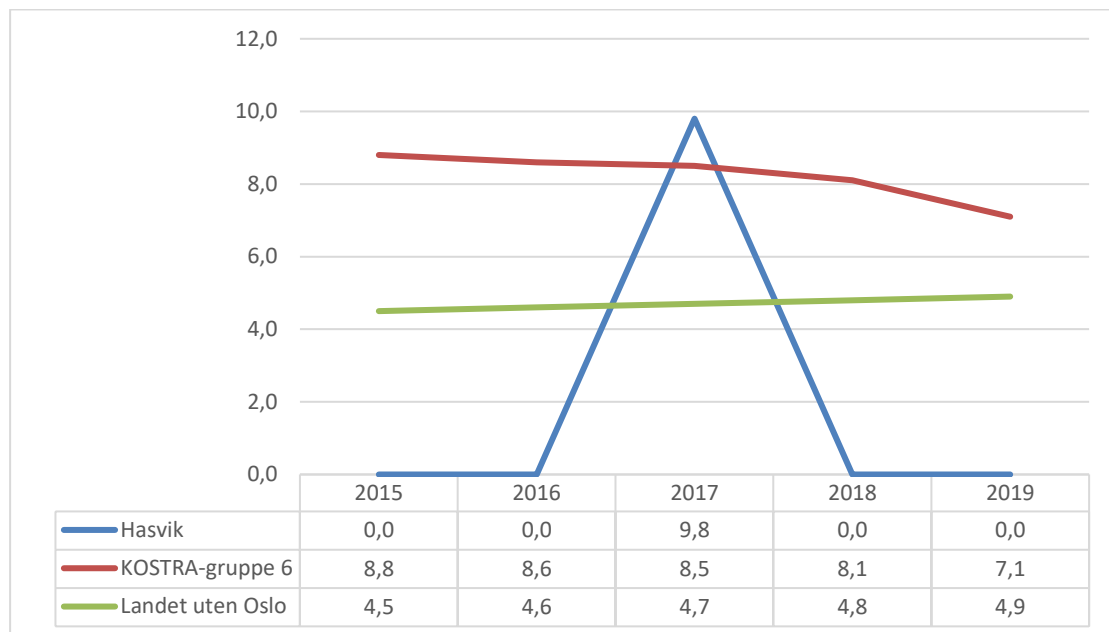
Kilde: SSB, tabell 12229

Figuren viser at det har vært en nedgang i brutto driftsutgifter per innbygger 18-66 år i Hasvik kommune det siste året, men at nøkkeltallet ligger betydelig over gjennomsnittet i landet uten Oslo og i enda større grad gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6.

Ressursbruk - årsverk

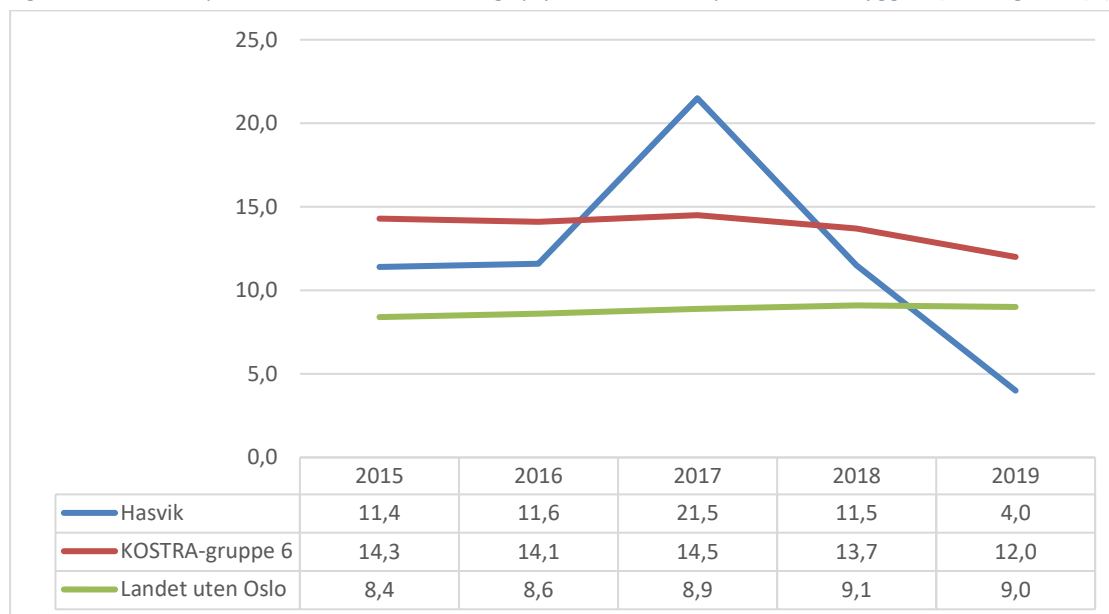
I følge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå har årsverk til personer med utdanning innen psykisk helsearbeid utviklet seg som følger:

Figur 20: Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (helse- og omsorg) (antall)

Kilde: SSB, tabell 12229

Figur 21: Årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)

Kilde: SSB, tabell 12229

Figurene viser at det er stor variasjon i andel årsverk med utdanning innen psykisk helsearbeid. Siste året er andelen langt under gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

Vedtak

I følge Statistisk sentralbyrå har Hasvik kommune fattet følgende antall vedtak om midlertidige tiltak i påvente av spesialisert behandling:

Tabell 20: Antall vedtak om midlertidige tiltak til rusmiddelmisbrukere i påvente av spesialisert behandling (antall)

	2015	2016	2017	2018	2019
Hasvik	0	0	0	0	0

Kilde: SSB, tabell 12228

Ifølge SSBs tabell er det heller ikke tatt andre typer vedtak på psykisk helse- og rusområdet (for eksempel kjøp av tiltak av aktører utenfor kommunen).

4.5.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv. Men området er også vesentlig sett ut i fra et politisk og et organisatorisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan dette gjelde at personer ikke tilbys nødvendig helsehjelp, oppfølging og forebygging. Dette får konsekvens både for pasient-/ bruker, pårørende og samfunnet.

I et politiskperspektiv er en risikofaktor manglende etterlevelse av lovverk og retningslinjene samt manglende måloppnåelse. Risikofaktorene kan også være knyttet til mer organisatoriske forhold, som for eksempel manglende kapasitet og kompetanse, rekruttering på området og samlokalisering av tjenesten, samt uklare ansvarsforhold og oppfølging i kommuneorganisasjonen. Hovedutfordringen for kommunene innen rus- og psykiatrifeltet er økende etterspørsel etter tjenester. Noe av årsaken til dette er at spesialisthelsetjenesten gir kortere behandlingsopphold i tråd med samhandlingsreformen.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Særskilte risikofaktorer i Hasvik kommune

Kommunen bruker relativt sett mye penger på området, men har en relativt lav andel medarbeidere med kompetanse på psykisk helse. Vi kan ikke dermed si at det er risiko for at tjenestetilbudet innenfor psykisk helse og rus ikke er kvalitativt godt, fordi medarbeiderne som arbeider på dette spesifikke området kan ha den nødvendige kompetanse, selv om kommunen generelt har få medarbeidere med kompetanse på området. Det er videre slik at kommunen yter et lavterskeltilbud og at mangel på vedtak på området ikke betyr at tjenester ikke ytes. Vi kan dermed ikke si at det er noen særskilte risikofaktorer på dette området i Hasvik kommune.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelse iverksetter for måloppnåelse, kompetansebygging, tverrfaglig team, rekruttering samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, samt at det er etablerte interne rutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

På dette området er det ikke identifisert risikoreduserende tiltak, og risikoreduserende tiltak settes til **nei**.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om området i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

Ut fra foreliggende opplysninger vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det pågår for tiden forvaltningsrevisjon på området.

Området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på dette området.

Området vurderes å være lite aktuelt for forvaltningsrevisjon i den kommende planperioden.

4.6 NAV og sosiale tjenester

4.6.1 Overordnet rammeverk

Arbeids- og velferdsetaten og kommunene skal ha felles lokale kontorer.¹¹³ Kontoret skal ivareta oppgaver for Arbeids- og velferdsetaten og kommunens oppgaver etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven). Arbeids- og velferdsetaten og kommunen kan avtale at også andre av kommunens tjenester skal inngå i kontoret.

Kommunens ansvar for sosiale tjenester er blant annet regulert i sosialtjenesteloven. Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Kommunen skal blant annet tilby individuelle tjenester som opplysning, råd og veiledning, økonomisk stønad til livsopphold, kvalifiseringsprogram, boliger til vanskeligstilte, samt midlertidig botilbud.¹¹⁴ Kommunen har også ansvar for generelle oppgaver som informasjon, generell forebyggende virksomhet, samarbeid med andre deler av forvaltningen, samt samarbeid med frivillige organisasjoner.¹¹⁵ De tjenester som kommunen yter i henhold til sosialtjenesteloven skal

¹¹³ Jf. lov om arbeids- og velferdsforvaltningen (arbeids- og velferdsforvaltningsloven) [NAV-loven].

¹¹⁴ Jf. lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen kapittel 4.

¹¹⁵ Jf. lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen kapittel 3.

være forsvarlige.¹¹⁶ Den enkelte kommune skal sørge for nødvendige bevilgninger for å yte tjenester som kommunen har ansvaret for etter denne loven.¹¹⁷

4.6.2 Hasvik kommune

I kommunens årsmelding for 2019 er tjenesten beskrevet slik:

Hasvik kommunes sosiale tjenester ivaretas gjennom NAV-Hasvik. Kontoret har to statlige og en kommunal stilling. Odd Ivar Gladsø er kommunalt ansatt NAV-leder.

I følge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå har kommunen utbetalt følgende beløp i sosialhjelp de siste årene:

Tabell 21: Brutto utbetalt sosialhjelp (1000 kr)

	2015	2016	2017	2018	2019
Hasvik	1 449 344	1 848 927	2 003 048	2 752 342	3 480 095

Kilde: SSB, tabell 13006

Antall sosialhjelpsmottakere har utviklet seg slik:

Tabell 22: Sosialhjelpsmottakere (antall)

	2015	2016	2017	2018	2019
Hasvik	75	78	82	76	76

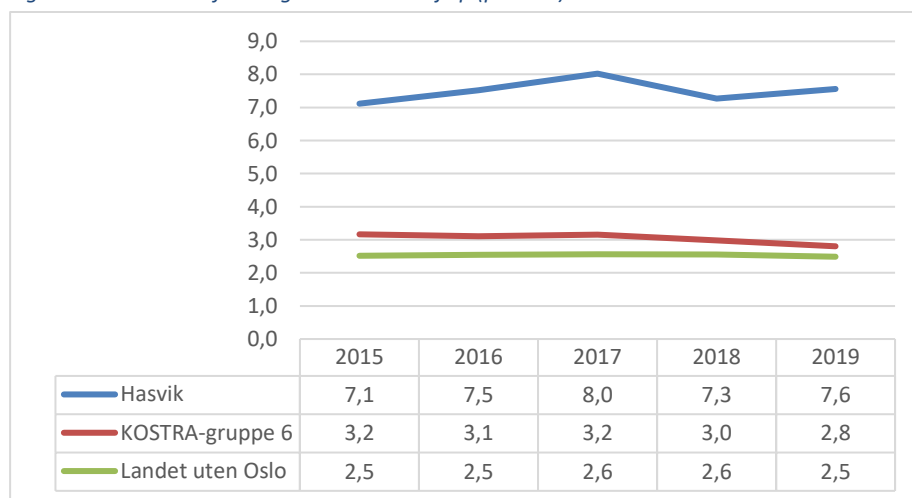
Kilde: SSB, tabell 13006

Tabellene viser at utbetalt sosialhjelp øker, mens tallet på mottakere er relativt stabilt.

Basert på opplysninger publisert at Statistisk sentralbyrå har vi beregnet noen nøkkeltall og sammenlignet disse med gjennomsnittet for landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

Nøkkeltallene er som følger:

Figur 22: Andel av befolkningen med sosialhjelp (prosent)

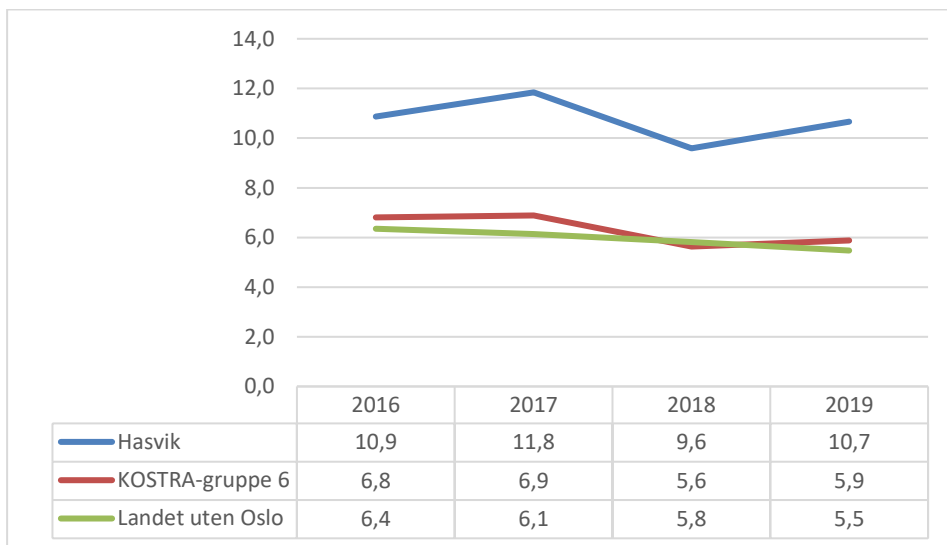

Kilde: SSB, tabell 13006

¹¹⁶ Jf. lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 4.

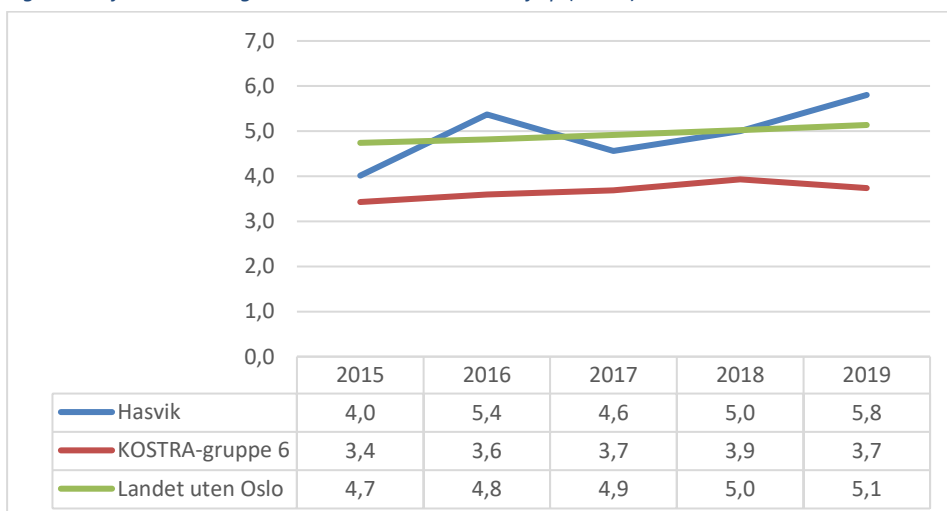
¹¹⁷ Jf. lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 7.

Figur 23: Andel av befolkning 18-24 år med sosialhjelp (prosent)

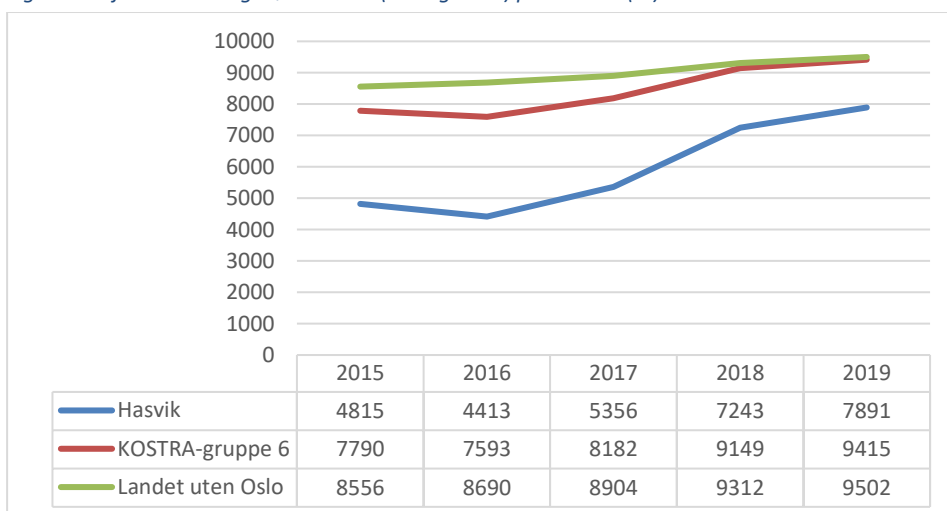
Kilde: SSB, tabell 13006

Figur 24: Gjennomsnittlig antall måneder med sosialhjelp (antall)

Kilde: SSB, tabell 13006

Figur 25: Gjennomsnittlig stønadssum (bidrag + lån) per måned (kr)

Kilde: SSB, tabell 13006

Figurene ovenfor viser at en relativt høy andel av befolkningen i Hasvik kommune får sosialhjelp, at situasjonen er noenlunde stabil, at tiden mottakerne får sosialhjelp øker og at stønadssummene i snitt er lavere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

4.6.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv. Men området er også vesentlig sett ut i fra et medarbeider- og økonomisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan dette gjelde lang saksbehandlingstid, manglende oppfølging av personer med behov for individuell tiltak. En konsekvens kan være at bruker ikke får nødvendig hjelp og den kvalitet på tiltaket som de har krav på.

I et medarbeiderperspektiv kan dette gjelde arbeidsmiljø og ansvarsområder mellom de kommunalt ansatte og de statlige ansatte.

I et økonomiskperspektiv er en risikofaktor en stor økning i samlede utbetalte beløp, og at en stor gruppe faller utenfor arbeidsmarkedet.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **middels** nivå.

Særskilte risikofaktorer i Hasvik kommune

Foreliggende opplysninger viser at en relativt høy andel av befolkningen i Hasvik får sosialhjelp, at andelen har vært stabil de siste årene, at tiden mottakerne får sosialhjelp er økende og at gjennomsnittlig månedlig utbetaling er relativt lav. Opplysningene kan indikere at kommunen ikke lykkes tilstrekkelig med formålet om å fremme overgang til arbeid og aktiv deltakelse i samfunnet.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelsen iverksetter for måloppnåelse, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, og etablerer internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Det er ikke identifisert risikoreduserende tiltak på dette området. Risikoreduserende tiltak settes derfor til **nei**.

Innspill

Sekretariatet har mottatt innspill på området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2016, og rapport ble avlagt i 2016. Området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på dette området.

Området anses å være aktuelt for forvaltningsrevisjon, men i og med at det relativt nylig er gjennomført forvaltningsrevisjon bør nok andre områder prioriteres høyere.

4.7 Oppsummering av risiko- og vesentlighetsvurderinger

Område	Aktuell ja/nei	Konsekvens	Risiko- reduserende tiltak	Sannsynlighet	Vesentlig- het
4. 1 Generelt	Ja	Høy	Delvis	Middels	Høy
4.2 Helsetjenester i hjemmet – praktisk bistand	Ja	Høy	Delvis	Middels	Høy
4.3 Institusjonsplass, herunder sykehjem	Ja	Høy	Delvis	Middels	Høy
4.4 Kommunens ansvar for pårørende	Nei	Middels	Nei	Middels	Middels
4.5 Rus og psykiatri	Nei	Høy	Nei	Middels	Middels
4.6 NAV og sosiale tjenester	Ja, kan være aktuell	Middels	Nei	Middels	Middels

5. OPPVEKST OG OPPLÆRING

5.1 Barnehage

5.1.1 Overordnet rammeverk

I henhold til barnehageloven har kommunen plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen.¹¹⁸ Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov.¹¹⁹ Tilbud om barnehageplass kan skje både i kommunalt eide barnehager og i privat eide barnehager. Barnehagens formål er flere. Blant annet skal barnehagen i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.¹²⁰ Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet, ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse, og bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.¹²¹ Kommunen godkjenner og fører tilsyn med barnehagene.¹²² Kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle godkjente, ikke-kommunale barnehager i kommunen.¹²³ Offentlige tilskudd og foreldrebetaling skal komme barna i barnehagen til gode.¹²⁴

Grunnbemanning i barnehage er hjemlet i barnehageloven § 18: Bemanningen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal minst ha én ansatt per tre barn når barna er under tre år og én ansatt per seks barn når barna er over tre år. Barn skal regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.

Fra 1. januar 2021 er det vedtatt en del endringer i barnehageloven, blant annet blir aktivitetsplikt lovfestet. Dette skal sikre alle barn et trygt og godt barnehagemiljø.¹²⁵

5.1.2 Hasvik kommune

Kommunebarometeret

I kommunebarometeret som er presentert under punkt 2.1.4 ovenfor framgår det at Hasvik kommune scorer svakt på følgende nøkkeltall:

- Antall barn per årsverk, kommunale barnehager
- Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen
- Andel ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning
- Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste fire år
- Andel 1-5-åringer med barnehageplass

¹¹⁸ Jf. lov om barnehager § 8 andre ledd, jf. § 12 a.

¹¹⁹ Jf. lov om barnehager § 8 andre ledd.

¹²⁰ Jf. lov om barnehager § 1 første ledd.

¹²¹ Jf. lov om barnehager §§ 2, 17, 17 a. og 18.

¹²² Jf. lov om barnehager §§ 10 og 16.

¹²³ Jf. lov om barnehager § 14.

¹²⁴ Jf. lov om barnehager § 14 a. første ledd.

¹²⁵ <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Vedtak/Beslutninger/Lovvedtak/2019-2020/vedtak-201920-132/>

Beskrivelse av området

I årsmeldingen for 2019 beskrives barnehagesituasjonen i kommunen. Her står det blant annet følgende:

Videre har kommunen barnehage tilbud på alle tre stedene. Hasvik barnehage ledes av styrer Mona Mausest. Barnehagen hadde ved utgangen av 2019 to avdelinger i drift med til sammen 14 barn som utgjorde 19 plasser. 3 av disse var minoritetsspråklige. Breivikbotn barnehage ledes av styrer Mari Gamst. Det har vært to avdelinger i drift som ved utgangen av 2019 hadde 17 barn som utgjorde 23 plasser. 7 av barna er minoritetsspråklige. Sørvær barnehage ledes av styrer Elisabeth Mikalsen. Barnehagen driftes med en avdeling og hadde ved utgangen av året 9 barn som utgjorde 11 plasser. 4 av barna er minoritetsspråklige. Etter hovedopptak gjøres supplerende opptak av styrerne gjennom hele året. Ingen barn stod på venteliste høsten 2019.

Ved årsskiftet var det dispensasjon fra utdanningskravet som pedagogisk leder på 1,85 stilling av totalt 5 stillinger.

Voksenopplæringen hadde høsten 2019 8 elever fordelt på to opplæringsgrupper

På kommunens hjemmeside framgår følgende opplysninger om barnehagene i Hasvik:

Hasvik kommune har 3 barnehager, en på hvert tettsted: Hasvik, Breivikbotn og Sørvær. Barnehagenes åpningstid er fra kl 07.15 til kl 16.00.

Breivikbotn barnehage har 1 avdeling og 18 plasser for barn i alderen 10 måneder til 6 år. Hasvik barnehage har 1 avdeling med 19 plasser. (Ett barn under 3 år teller 2 plasser. Barnet regnes som 3 år fra 01.01 det gjeldende kalenderår, dersom det fyller 3 år i løpet av de 6 første månedene, og fra nytt barnehageår for resten av barna.) Sørvær oppvekstsenter har felles barnehage og SFO i alderen 10 måneder og 10 år.

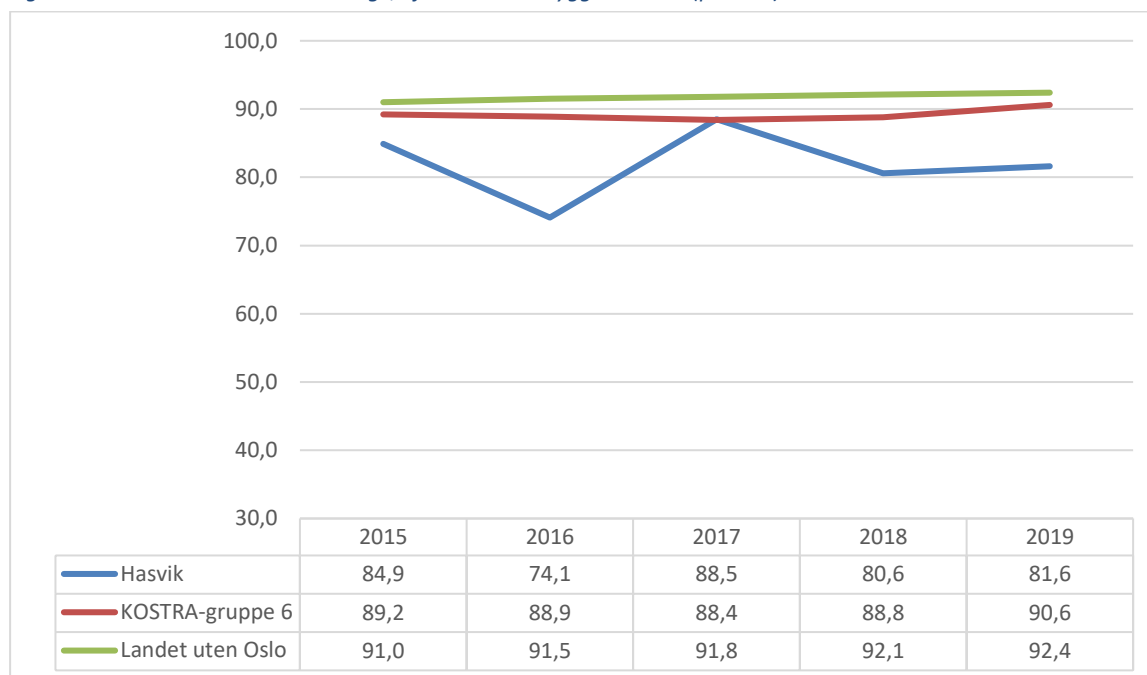
Barnehagen har tilbud om 50 % og 100 % plasser. 100 % plasser har fortrinnsrett ved opptak, og barnet har fast plass til det begynner på skolen. På alle kurs og planleggingsdager er barnehagen stengt for barna.

Nøkkeltall

Andel barn i barnehage

I følge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå har andelen barn 1-5 år i barnehage utviklet seg slik de siste årene:

Figur 26: Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)

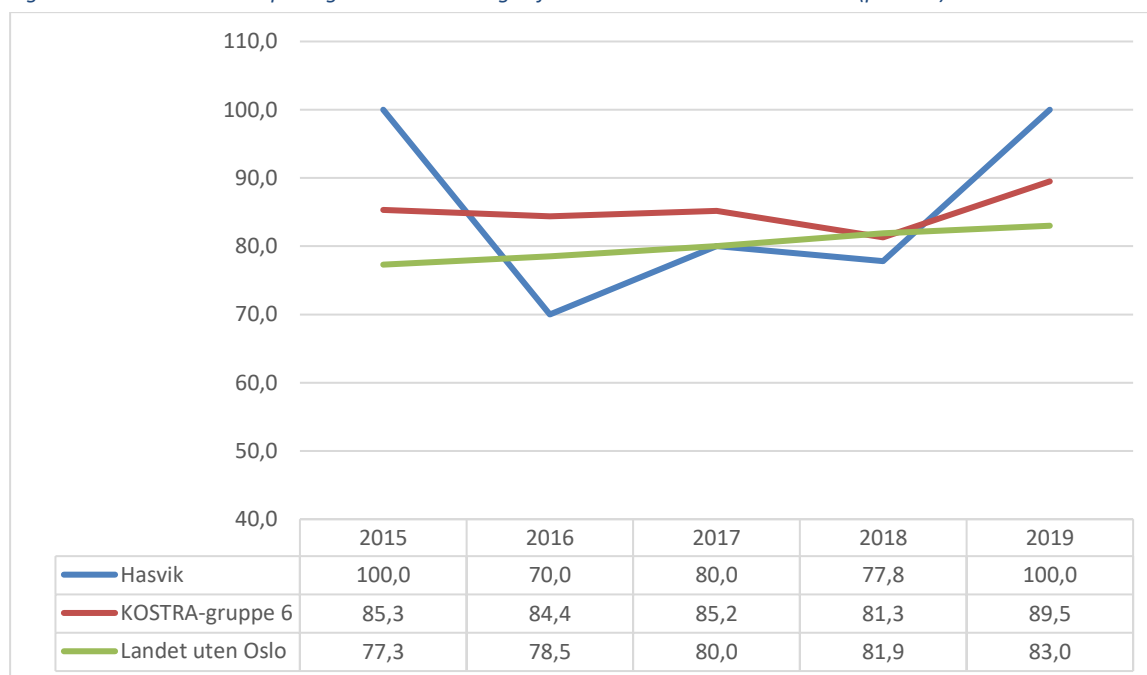

Kilde: SSB, tabell 12562

Diagrammet viser at andelen barn i barnehage i Hasvik kommune har vært lavere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6 de siste to årene.

Det finnes også opplysninger om hvor stor andel av de minoritetsspråklige barna som har plass i barnehage. Dette nøkkeltallet har utviklet seg slik:

Figur 27: Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)

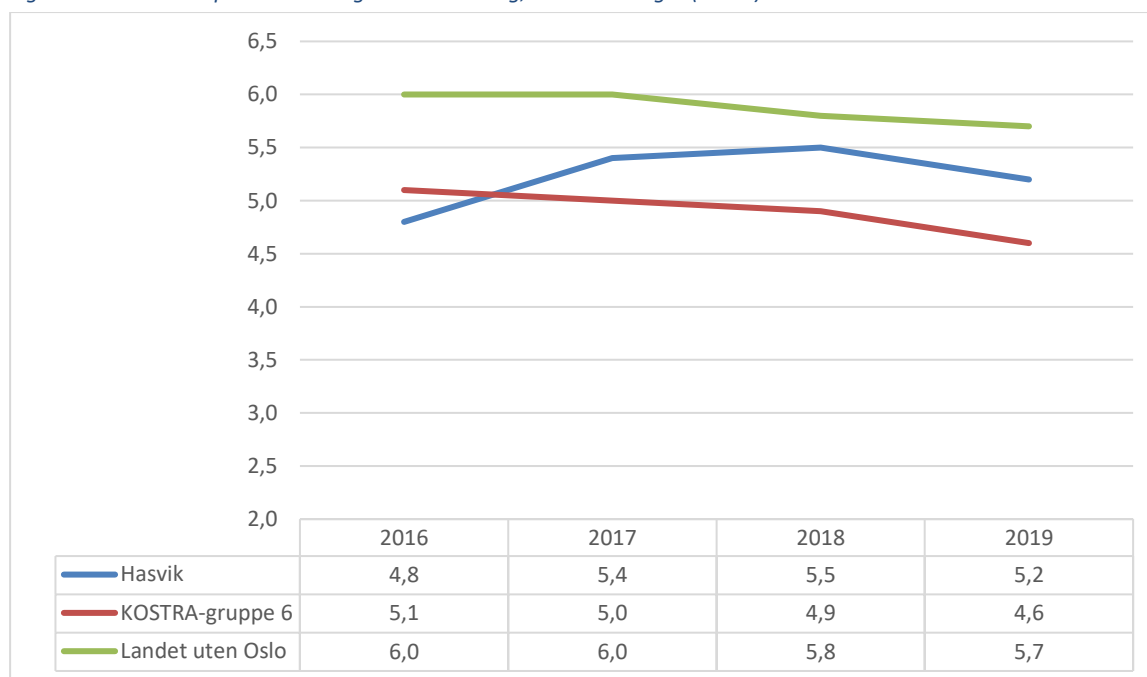
Kilde: SSB, tabell 12562

Figuren viser at andelen minoritetsspråklige barn som har hatt plass i barnehage har variert i perioden. Siste år var alle minoritetsspråklige barn i barnehage i Hasvik kommune.

Bemanning - antall

I følge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå har bemanningsnivået, målt i antall barn per årsverk, utviklet seg slik:

Figur 28: Antall barn per årsverk til grunnbemanning, alle barnehager (antall)

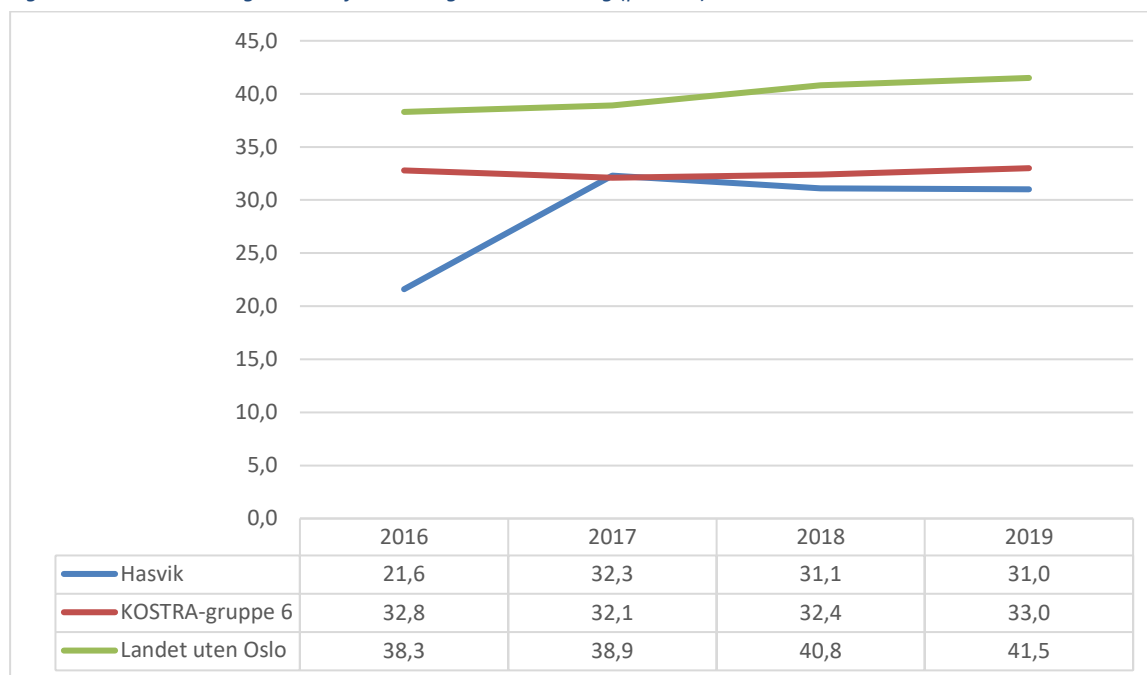
Kilde: SSB, tabell 12562

Diagrammet viser at antall barn per årsverk har variert i perioden og at det de siste årene har ligget mellom gjennomsnittet i landet uten Oslo og gjennomsnittet for kommunene i KOSTRA-gruppe 6.

Bemanning - kompetanse

Andelen barnehagelærere i forhold til grunnbemanningen, som sier noe om kompetansenivået i barnehagene, har utviklet seg slik:

Figur 29: Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)

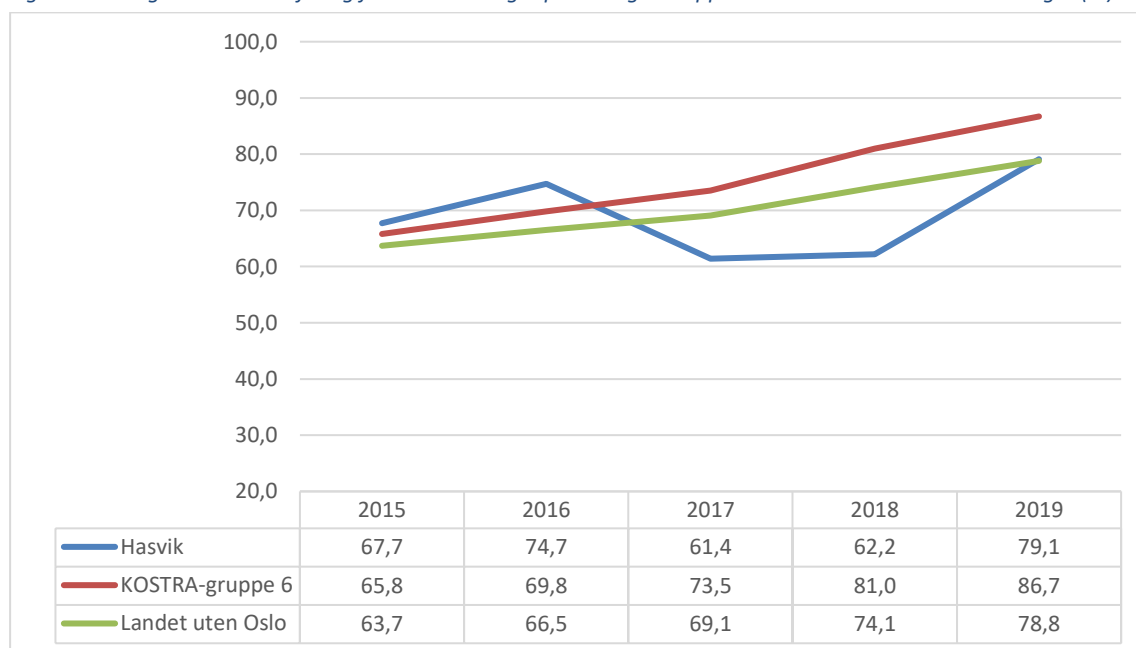
Kilde: SSB, tabell 12562

I denne oversikten er det ikke med tall for 2015 fordi det ikke foreligger opplysninger om årsverk etter utdanning før 2016. Tallene viser at andelen barnehagelærere i Hasvik har vært noenlunde stabil de siste årene og at den har ligget på linje med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6.

Ressursbruk

Når det gjelder ressursbruk til barnehager foreligger det blant annet data som sammenholder driftsutgifter med oppholdstimer. Dette nøkkeltallet har utviklet seg slik:

Figur 30: Korrigerte brutto driftsutgifter til barnehager per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)

Kilde: SSB, tabell 12562

Figuren viser at utgifter i forhold til oppholdstimer i Hasvik kommune har vært høyere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6, men at de siste tre årene har ligget under gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6. Siste år er nøkkeltallet på nivå med gjennomsnittet i landet uten Oslo.

5.1.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv. Men området er også vesentlig sett ut i fra et omdømmeperspektiv, politisk og organisatorisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan dette gjelde at tilbudet ikke gir godt nok utbytte i form av utvikling, læring og språkutvikling. Konsekvens er at tilbudet ikke er til barnets beste, samt at barn med spesielle behov ikke får den kvalitet på tilbudet som de skal.

I et omdømmeperspektiv er det viktig for bolyst, rekruttering til jobber i kommunen at barn har et godt tilbud, og at det er god barnehagedekning.

I et politisk perspektiv er det en risiko for manglende etterlevelse av lovverk og retningslinjene, samt manglende måloppnåelse. Risikofaktorene kan også være knyttet til mer organisatoriske forhold, som for eksempel manglende kapasitet, kunnskap og kompetanse, samt uklare ansvarsforhold og oppfølging i kommuneorganisasjonen av tjenesten.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Særskilte risikofaktorer i Hasvik kommune

På bakgrunn av foreliggende opplysninger synes den mest framtrædende risiko for barnehageområdet i Hasvik kommune å være knyttet til de pedagogiske ledernes formelle kompetanse. Det opplyses i årsmeldingen at 1,85 av 5 stillinger drives på dispensasjon fra utdanningskravet. Dette kan påvirke kvaliteten på tjenestetilbudet negativt.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelse iverksetter for måloppnåelse, kompetansebygging, tverrfaglig team, rekruttering, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, samt at det er etablerte internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende krav i regelverket.

Det kan være iverksatt risikoreduserende tiltak på området, men vi har ikke kunnet identifisere noen slike tiltak. Risikoreduserende tiltak må derfor settes til **nei**.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill på området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

Både statistikk og kommunens årsmelding synliggjør at det er manglende formell kompetanse i barnehagen i Hasvik kommune. I det lange løp er det neppe tilrådelig å drive på dispensasjon fra utdanningskravet. På dette området vurderes sannsynligheten for at det kan inntreffe uønskede hendelser som **høy**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020. Området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **høy** på dette området.

Området vurderes å være aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode. Eventuell forvaltningsrevisjon kan gjennomføres når som helst i perioden, og bør ha et særskilt fokus på rekruttering, stabilisering og utvikling av pedagogiske ledere.

5.2 Grunnskole

5.2.1 Overordnet rammeverk

Grunnskolen er en obligatorisk skolegang for barn i alderen 6–16 år.¹²⁶ Det er kommunen som har ansvaret for grunnskoleopplæringen.¹²⁷ Opplæringen er gratis, og eleven får nødvendige læremidler på skolen. Grunnskolen er delt i to nivåer, det vil si barnetrinn (1.-7. trinn), og ungdomstrinn (8.-10. trinn). Tilsatte som skal undervise, må ha relevant kompetanse i de fagene de skal undervise i.¹²⁸ Opplæringen skal tilpasses evnene og forutsetningene til den enkelte eleven, lærlingen, praksisbrevkandidaten og lære kandidaten (tilpasset opplæring).¹²⁹ På 1. til 4. årstrinn skal skolen sørge for at elever som står i fare for å bli hengende etter i lesing, skriving eller regning, raskt får egne intensiv opplæring slik at forventet progresjon blir nådd (tidlig innsats).¹³⁰ Elever som ikke har eller som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning.¹³¹ Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.¹³² Skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold,

¹²⁶ Se utdanning.no: https://utdanning.no/tema/nyttig_informasjon/grunnskole

¹²⁷ Jf. lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa § 13-1.

¹²⁸ Jf. lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa § 10-2.

¹²⁹ Jf. lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa § 1-3.

¹³⁰ Jf. lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa § 1-4.

¹³¹ Jf. lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa § 5-1.

¹³² Jf. lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa § 9 A-2.

diskriminering og trakassering.¹³³ Alle som arbeider på skolen, skal følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø, og gripe inn mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering dersom det er mulig.¹³⁴ Ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken.

5.2.2 Hasvik kommune

Kommunebarometeret

I kommunebarometeret som er presentert under punkt 2.1.1 ovenfor framgår det at Hasvik kommune scorer svakt på følgende nøkkeltall:

- Andel elever som har fullført og bestått videregående innen fem år
- Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk
- Andel lærere som oppfyller kravene til undervisning 8.-10. trinn
- Fysisk aktivitet 5.-7. trinn
- Andel elever som får leksehjelp 8.-10. trinn

Nøkkeltall knyttet til spesialundervisning er presentert under kapittelet for PP-tjenesten.

Beskrivelse av området

I årsmeldingen for 2019 beskrives situasjonen i grunnskolen. Her står det blant annet følgende:

Kommunen har grunnskole med tilhørende SFO-tilbud på alle tre stedene. Hasvik skole er en 1–10 skole med 63 elever fordelt på 10 trinn. 9 barn benyttet SFO. Skolen ledes av rektor Dan Vidar Johnsen. Breivikbotn skole er en 1 – 7 skole med 14 elever fordelt på 5 trinn. 8 barn benyttet SFO høsten 2019. Skolen er ledes av rektor Hege Skogly. Sørvær skole er en 1 – 10 skole. Skolen har 15 elever fordelt på 8 trinn. 6 barn benyttet SFO. Skolen ledes av rektor Birgit Kristensen.

Resultater

Utdanningsdirektoratet gjør resultater fra grunnopplæringen offentlig tilgjengelig på Skoleporten.¹³⁵ Her framgår det at Hasvik kommune har hatt følgende utvikling i grunnskolepoeng¹³⁶ de siste årene:

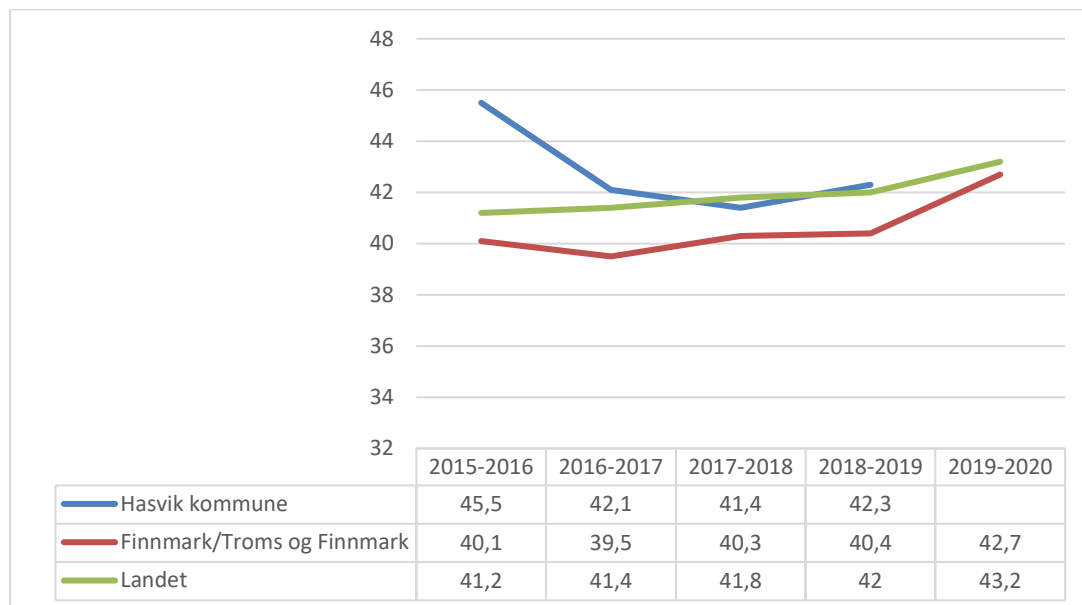
¹³³ Jf. lov om grunnskolen og den videregående opplæringa § 9 A-3.

¹³⁴ Jf. lov om grunnskolen og den videregående opplæringa § 9 A-4.

¹³⁵ Nettadressen er skoleporten.udir.no. Her framgår det at Skoleporten er et verktøy for vurdering av kvalitet i grunnopplæringen og at målet er at skoler, skoleeiere, foresatte, elever og andre interesserte skal få tilgang til relevante og pålitelige nøkkeltall for grunnopplæringen.

¹³⁶ Grunnskolepoeng regnes ut ved at alle avsluttende karakterer som føres på vitnemålet, legges sammen og deles på antall karakterer slik at en får et gjennomsnitt. Deretter ganges gjennomsnittet med 10. Elever som har færre enn halvparten gyldige karakterer er ikke med i beregningene.

Figur 31: Grunnskolepoeng, gjennomsnitt

Kilde: Utdanningsdirektoratet

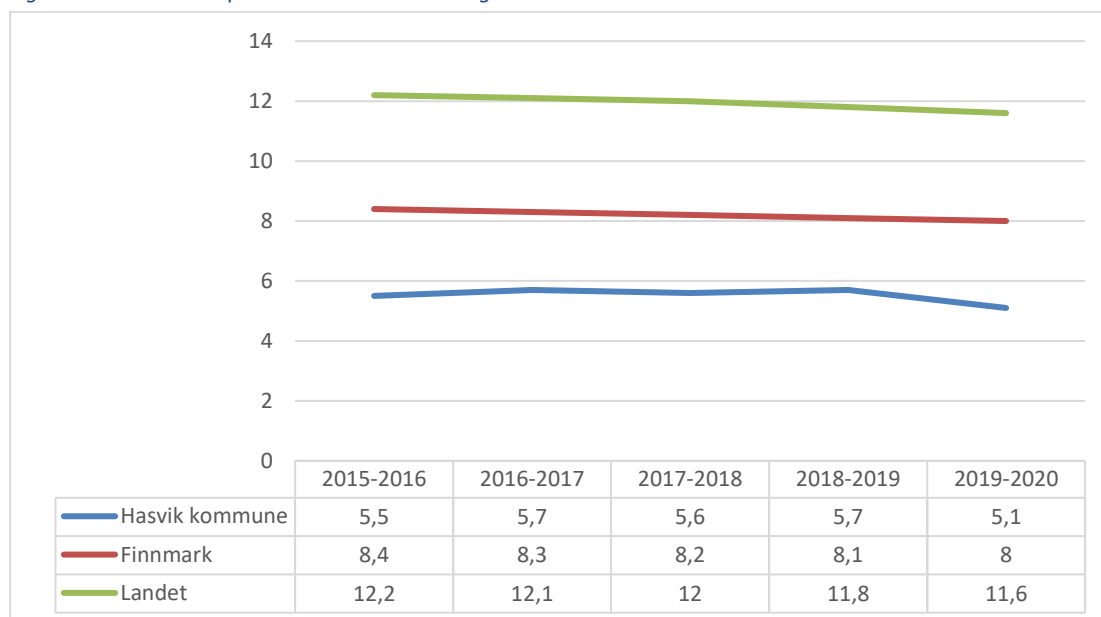
Grunnskolepoeng for siste skoleår for Hasvik kommune er ikke publisert. De tre skoleårene før det har resultatene vært bedre enn gjennomsnittet i Finnmark og på linje med landsgjennomsnittet.

På grunn av lavt elevtall er resultater på 5. og 8. klassetrinn for Hasvik kommune av personvern hensyn ikke offentlig tilgjengelig. Det kan derfor ikke presenteres tall som viser utviklingen på disse klassetrinnene.

Lærertetthet

Antall elever per årsverk til utdanning sier noe om lærertettheten. I Hasvik kommune har det vært følgende utvikling på dette området:

Figur 32: Antall elever per årsverk til undervisning

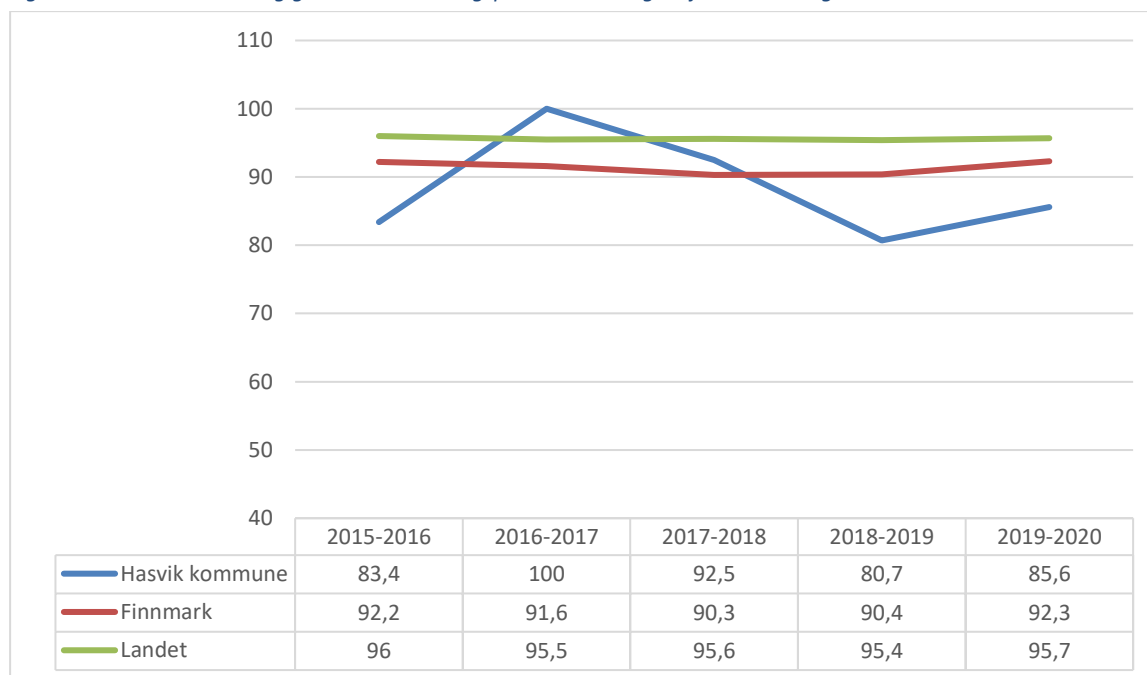
Kilde: Utdanningsdirektoratet

Figuren viser at lærertettheten (målt ut fra antall elever per undervisningsårsverk) i Hasvik kommune er høyere enn gjennomsnittet i tidligere Finnmark fylke og betydelig høyere enn gjennomsnittet for landet sett under ett.

Kompetanse

Andelen undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning har utviklet seg slik:

Figur 33: Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Diagrammet viser at andelen undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning i Hasvik kommune har variert mye de siste årene. De to siste skoleårene har andelen vært lavere enn gjennomsnittet i landet og tidligere Finnmark fylke.

Mobbing

Skolene skal i løpet av høstsemesteret gjennomføre Elevundersøkelsen på 7. og 10. trinn. Dette er en undersøkelse hvor elevene får si sin mening om læring og trivsel i skolen.¹³⁷ I undersøkelsen er det spørsmål om eleven utsettes for mobbing av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere. Resultatene vil av personvern hensyn ikke være offentlig tilgjengelig hvis 1-4 elever har svart at de opplever mobbing, noe som er tilfellet for Hasvik kommune. Resultatet av elevundersøkelsen på dette området er skjernet for alle de siste fem skoleårene.

¹³⁷ I vårsemesteret er det frivillig for skolene å gjennomføre undersøkelsen. Skolen kan selv velge om de også ønsker å gjennomføre undersøkelsen på andre enn 7. og 10. trinn. Se <https://www.udir.no/tall-og-forskning/brukerundersokelser/elevundersokelsen/>

5.2.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv. Men området er også vesentlig sett ut i fra et medarbeider, omdømme, politisk og organisatorisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan dette gjelde at undervisningen ikke gir tilfredsstillende utbytte i det ordinære opplæringstilbudet, tidlig innsats og at rett til spesialundervisning ikke følges opp. En konsekvens er at elevene ikke har et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Dårlig skolemiljø kan få store konsekvenser for elevene sin fremtid og videre utdanning. En lærer er en rollemodell og en motivator for læring og trivsel på skolen.

I et medarbeiderperspektiv kan risikofaktorer være arbeidspress, manglende tilhørighet og motivasjon, lav kompetanse. Dårlig ledelse og mistriivsel på jobb kan føre til sykefravær, økte utgifter og dårlig kvalitet på tjenesten.

I et omdømmeperspektiv kan dårlig omdømme føre til lav bolyst/befolkningsvekst samt manglende stabilisering og rekruttering av kvalifisert personale i skolene.

I et politisk perspektiv er en risikofaktor manglende etterlevelse av lovverk og retningslinjene samt manglende måloppnåelse. Risikofaktorene kan også være knyttet til mer organisatoriske forhold, som for eksempel manglende kapasitet, kunnskap og kompetanse, samt uklare ansvarsforhold og oppfølging i kommuneorganisasjonen av tjenesten.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Særskilte risikoforhold i Hasvik kommune

Ut fra foreliggende opplysninger synes den mest framtrædende risiko å være knyttet til undervisningspersonellens formelle kompetanse. Utviklingen i andelen undervisningspersonell med godkjent utdanning var siste år på et nivå som ligger et stykke under gjennomsnittet i landet og kommunene i tidligere Finnmark fylke. Dette må antas å ha betydning for kvaliteten på opplæringen elevene får.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelsen iverksetter for måloppnåelse, tidlig innsats, kompetanse bygging, tverrfaglig team, rekruttering samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, samt at det er etablerte internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Det kan være iverksatt risikoreduserende tiltak på området, men vi har ikke kunnet identifisere noen slike tiltak. Risikoreduserende tiltak må derfor settes til **nei**.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill på området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

Andelen undervisningspersonell med godkjent utdanning er lavere enn gjennomsnittet i landet og kommunene i Finnmark. Dette antas å ha betydning for kvaliteten på opplæringen skolene gir. Sannsynligheten for at det kan inntreffe uønskede hendelser vurderes derfor som **høy**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020.

Området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **høy** på dette området.

Området vurderes å være aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode. Eventuell forvaltningsrevisjon kan gjennomføres når som helst i planperioden, og bør ha et særskilt fokus på rekruttering, stabilisering og utvikling av utdanningspersonell.

5.3 PP-tjenesten

5.3.1 Overordnet rammeverk

Hver kommune skal ha en pedagogisk-psykologisk tjeneste.¹³⁸ PP-tjenesten skal hjelpe barn, ungdom og voksne med særlige behov gjennom utdanningsløpet.¹³⁹ PP-tjenesten i kommunen kan organiseres i samarbeid med andre kommuner eller med fylkeskommunen. Tjenesten skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov. Den pedagogisk-psykologiske tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering der loven krever det.

Kunnskapsdepartementet sin Stortingsmelding 6 (2019-2020) *Tett på- tidlig innsats og inkluderende felleskap i barnehage, skole og SFO*, vil at PP-tjenesten skal være mer til stede i barnehager og skoler, slik at den i større grad kan bidra til å forebygge vansker og tilpasse tilbudene til mangfoldet i barne- og elevgruppen, samt en PP-tjeneste som arbeider tettere på barna og elevene, slik at en kan bidra til bedre kvalitet både på det ordinære og det spesialpedagogiske tilbudet. Kunnskapsdepartementet vil også styrke kompetansen til de

¹³⁸ Jf. lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa § 5-6.

¹³⁹ Se Udir.no: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/samarbeid/pp-tjenesten/>

ansatte i PP-tjenesten, slik at tjenesten blir bedre til å støtte barnehager og skoler og samtidig videreutvikle kvaliteten på det sakkyndige arbeidet.¹⁴⁰

5.3.2 Hasvik kommune

Kommunebarometeret

I kommunebarometeret som er presentert under punkt 2.1.1 ovenfor framgår det at Hasvik kommune scorer svakt på følgende nøkkeltall knyttet til spesialundervisning:

- Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år
- Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år

Beskrivelse av området

På kommunens hjemmeside er det informasjon om PP-tjenesten. Informasjonen inneholder en beskrivelse av tjenesten, målgruppen og vilkår for å kunne motta tjenester (sakkyndig vurdering) fra PPT. Det er videre informasjon om hvordan man søker og den videre saksbehandling. På siden er det også et søknadsskjema, som i tillegg inneholder en rutinebeskrivelse for spesialundervisning. Det framgår at kommunen har en egen PPT-rådgiver.

I kommunens helhetlige folkehelseoversikt 2020-2023¹⁴¹ trekkes tidlig innsats fram som en nøkkelfaktor til å løse de viktigste folkehelseutfordringene i kommunen. Det opplyses av kommunen er i slutfasen av et treårig prosjekt om tidlig innsats. Det står følgende om dette prosjektet:

Dette prosjektet har bidratt til økt kompetanse hos de ansatte, og et forbedret samarbeid mellom hjelpetjenestene, barnehager og skoler. Gjennom en tidlig innsats kan vi motvirke frafall i videregående opplæring, lav yrkesdeltakelse, graden rus og/eller psykiske helseproblemer og dårlige levevaner. En forbedring på disse områdene bidrar videre til å redusere problemer som lave inntekter, barnefattigdom, dårligere boforhold, dårligere helse mv.

Fremover vil det være viktig å opprettholde arbeidet med «tidlig innsats», og tiltak fra prosjektet må implementeres i ordinær drift.

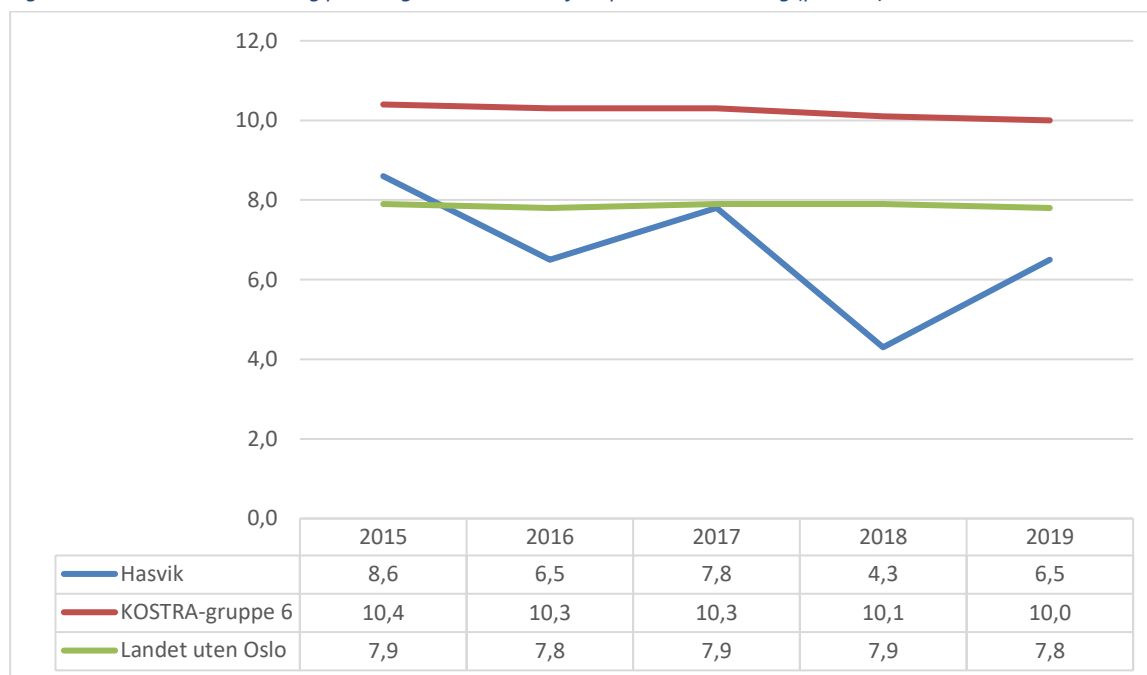
Nøkkeltall:

Ifølge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå har følgende andel elever fått spesialundervisning de siste årene:

¹⁴⁰ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-6-20192020/id2677025/?ch=4>

¹⁴¹ Vedtatt av kommunestyret 11.2.2020.

Figur 34: Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)

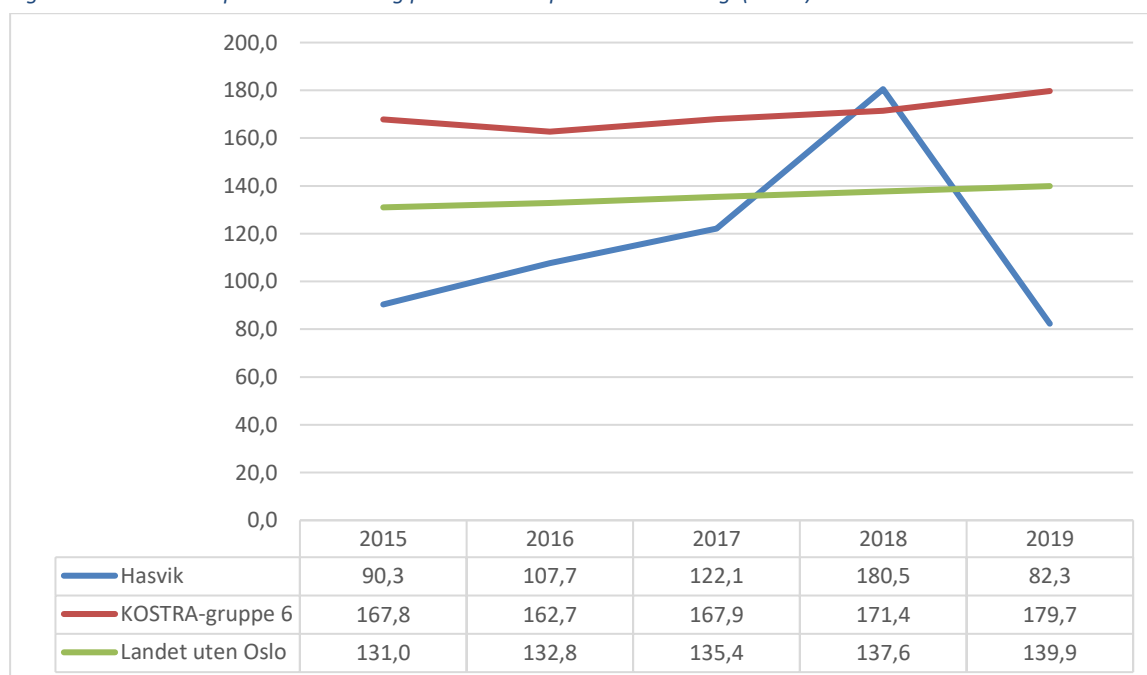

Kilde: SSB, tabell 12255

Diagrammet viser at andelen elever som får spesialundervisning i Hasvik kommune har variert mye i perioden. De to siste årene har andelen vært lavere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og i enda større grad KOSTRA-gruppe 6.

Elevene som har fått spesialundervisning har i gjennomsnitt hatt følgende antall timer spesialundervisning:

Figur 35: Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)

Kilde: SSB

Figuren viser at elevene som har fått spesialundervisning i Hasvik kommune i gjennomsnitt har hatt et timetall som har vært lavere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6. Unntaket er 2018, hvor timetallet i Hasvik var høyere enn gjennomsnittet i gruppene det sammenlignes med.

5.3.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv. Men området er også vesentlig sett ut i fra et politisk og et organisatorisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et bruker- og medarbeiderperspektiv kan dette gjelde henvisningstid-/saksbehandlingstiden, samt lange ventelister. PP-tjenesten skal hjelpe barn, ungdom og voksne med særlige behov gjennom utdanningsløpet. En risikofaktor i den sammenheng er kapasitet og tilgjengelighet i tjenesten. En konsekvens er at bruker ikke får hjelp i rett tid.

Dersom det tverrfaglige samarbeidet ikke er godt-/tilstede får det konsekvenser både for brukere og de medarbeiderne, som ikke får råd og veiledning som følge av manglende samarbeid rundt barn, ungdom og voksne med særlige behov. Tjenesten skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særlige behov. Den pedagogisk-psykologiske tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering der loven krever det.

I et politisk perspektiv er en risikofaktor manglende etterlevelse av lovverk og retningslinjene samt manglende måloppnåelse. Risikofaktorene kan også være knyttet til mer organisatoriske forhold, som for eksempel manglende kapasitet og kompetanse, samt uklare ansvarsforhold og oppfølging i kommuneorganisasjonen av tjenesten.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Særskilte risikofaktorer i Hasvik kommune

Opplysningene viser at det siste år var en relativt lav andel elever som mottok spesialundervisning, samtidig som hver elev fikk i gjennomsnitt et antall timer spesialundervisning som var betydelig lavere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6. Dette indikerer risiko for at ikke alle som har behov for spesialundervisning får det, og at de som får spesialundervisning ikke får det i et tilstrekkelig omfang.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelse iverksetter for måloppnåelse, kompetansebygging, tverrfaglig team, rekruttering, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen. Et annet risikoreduserende tiltak er at det er etablerte internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten

planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Det kan være iverksatt risikoreduserende tiltak på området, men vi har ikke kunnet identifisere noen slike tiltak. Risikoreduserende tiltak må derfor settes til **nei**.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

Sannsynligheten for at det kan inntreffe uønskede hendelser vurderes å være **høy**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020. Spesialundervisning er ett av områdene kommunestyret har besluttet at det skal gjennomføres forvaltningsrevisjon av i perioden 2017-2020, men revisjonen har gitt beskjed om at de ikke vil klare å levere dette.

Området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **høy** på dette området.

Området vurderes å være aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode. Eventuell forvaltningsrevisjon kan gjennomføres når som helst i perioden.

5.4 Barneverntjenesten

5.4.1 Overordnet rammeverk

Lov om barneverntjenester skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.¹⁴² Loven skal videre bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår.

Det kommunale barnevernet har ansvaret for å utføre alle oppgavene som ikke er lagt til et statlig organ. Barnevernstjenesten har ansvar for at barn som oppholder seg i kommunen og som har behov for hjelp fra barnevernet, får den hjelpen de trenger. Det omfatter blant annet å gjennomgå bekymringsmeldinger, gjennomføre undersøkelser, utføre utredninger og kartlegging av barnet og barnets situasjon, gi råd og veiledning, treffe vedtak om frivillige hjelpetiltak, treffe midlertidige vedtak i akutsituasjoner, forberede tvangssaker for behandling i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker (fylkesnemnda). Det kan for

¹⁴² Jf. Lov om barneverntjenester § 1-1.

eksempel være behandling av saker om pålegg om hjelpetiltak, saker om omsorgsovertakelse og fratakelse av foreldreansvar. Videre skal barneverntjenesten godkjenne og føre tilsyn med fosterhjem i kommunen. Barneverntjenesten skal også iverksette tiltak og følge opp barn som mottar hjelp fra barnevernet.

5.4.2 Hasvik kommune

Kommunebarometeret

I kommunebarometeret som er presentert under punkt 2.1.1 ovenfor framgår det at Hasvik kommune scorer svakt på følgende nøkkeltall:

- Andel barn i barnevernet, korrigert for behovet
- Andel barn under omsorg som har omsorgsplan
- Netto utgift forebygging per innbygger 0-5 år
- I hvor mange av de siste fire årene har kommunen oppgitt at den har hatt brukerundersøkelse i barnevernet?

Beskrivelse av området

Kommunens hjemmeside inneholder informasjon om barneverntjenestens oppgaver. I følge kontaktinformasjonen har kommunen to medarbeidere i tjenesten: Barnevernleder og barnevernkonsulent. Det framgår også at kommunen har inngått samarbeid med Alta kommune om kjøp av akuttberedskap fra 1. januar 2019.

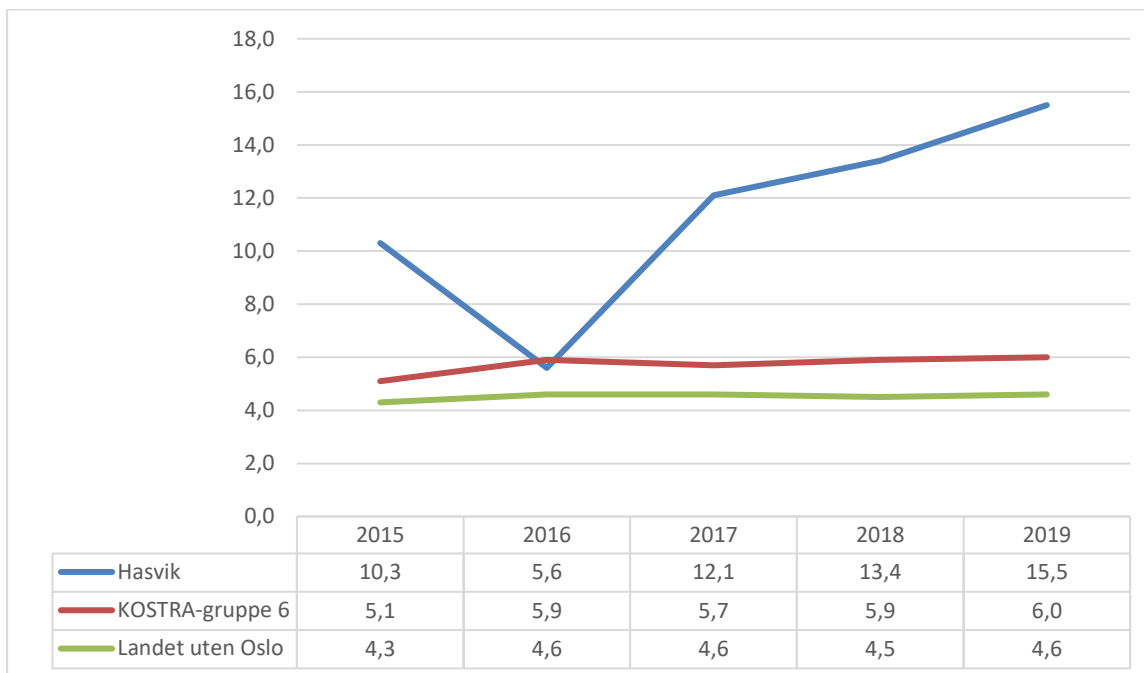
I Hasvik kommunes årsmelding for 2019 opplyses det at barneverntjenesten er organisatorisk plassert i enhet for familie, forebygging og rehabilitering sammen med rus og psykiatri, helsestasjon, fysioterapi, ergoterapi og folkehelse.

Nøkkeltall

Statistisk Sentralbyrå publiserer ulike nøkkeltall for barneverntjenesten. Noen av disse nøkkeltallene presenteres nedenfor.

Behov/pågang

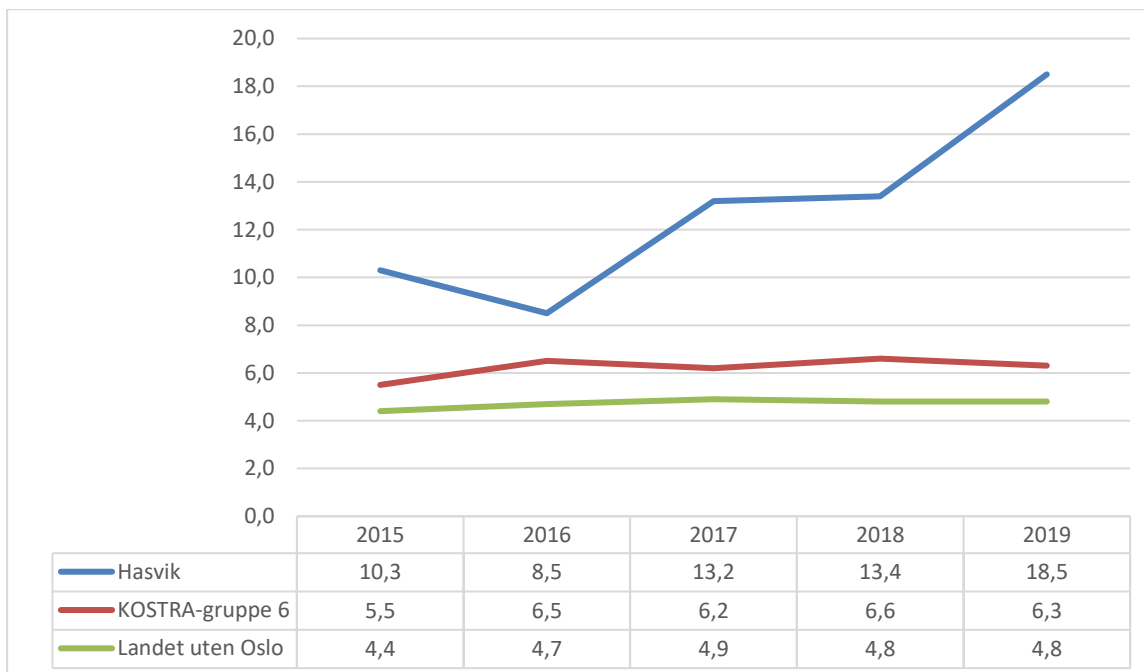
Figur 36: Barn med melding ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)

Kilde: SSB, tabell 12280

Diagrammet viser at barnevernet de siste tre årene har mottatt melding på en andel av barna i kommunen som er betydelig større enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

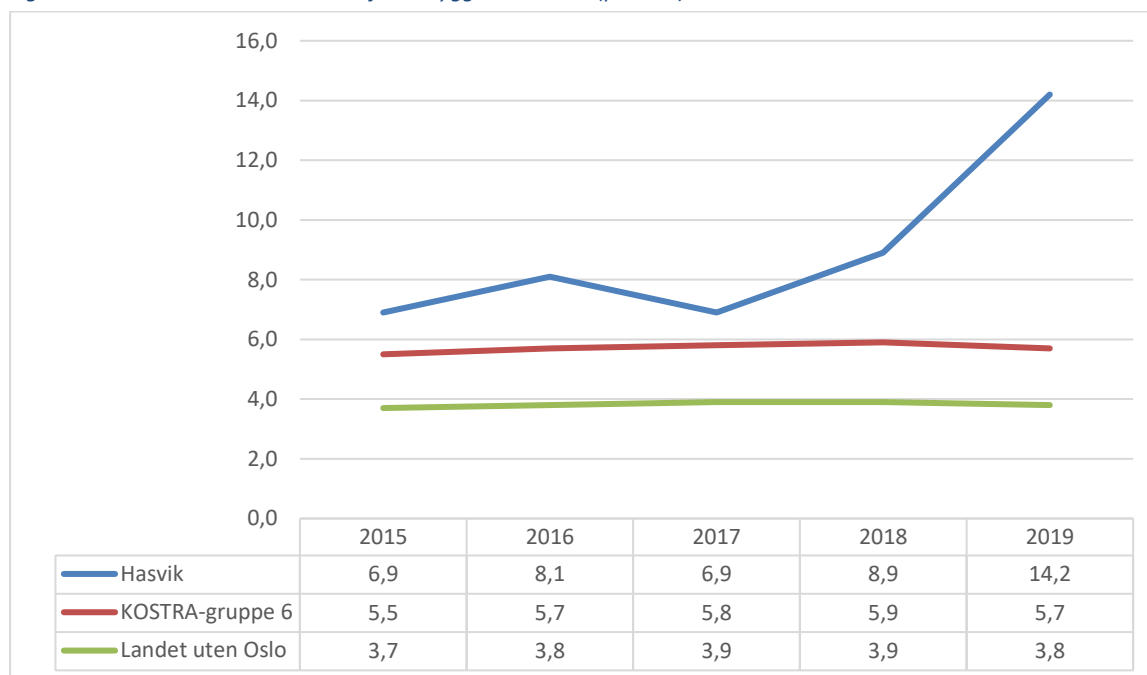
Figur 37: Prosentdelen barn med undersøkning ift. innbyggjarar 0-17 år (prosent)

Kilde: SSB, tabell 12280

Figuren viser at andelen barn hvor barnevernet har gjort undersøkelser er økende og at andelen de siste tre årene er større enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

Figur 38: Barn med barnevernstiltak ift. innbyggjarar 0-22 år (prosent)

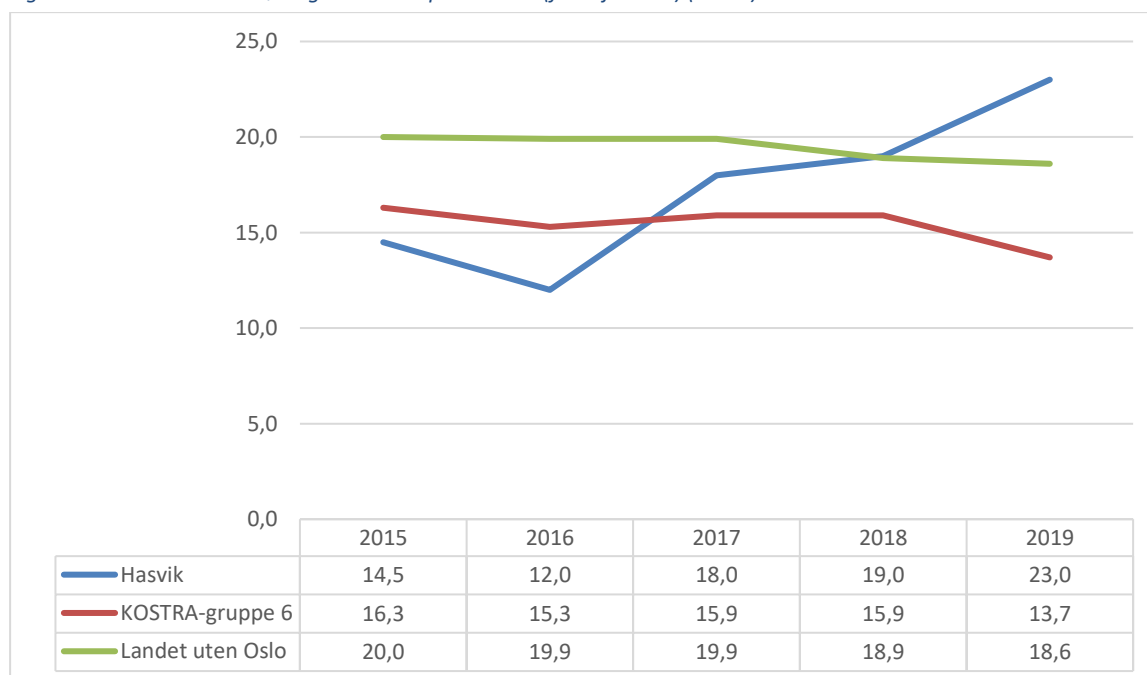

Kilde: SSB, tabell 12280

Diagrammet viser at andelen barn med barnevernstiltak i Hasvik kommune har økt betydelig de siste to årene, til et nivå som er langt over gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

Produktivitet/effektivitet

Figur 39: Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)

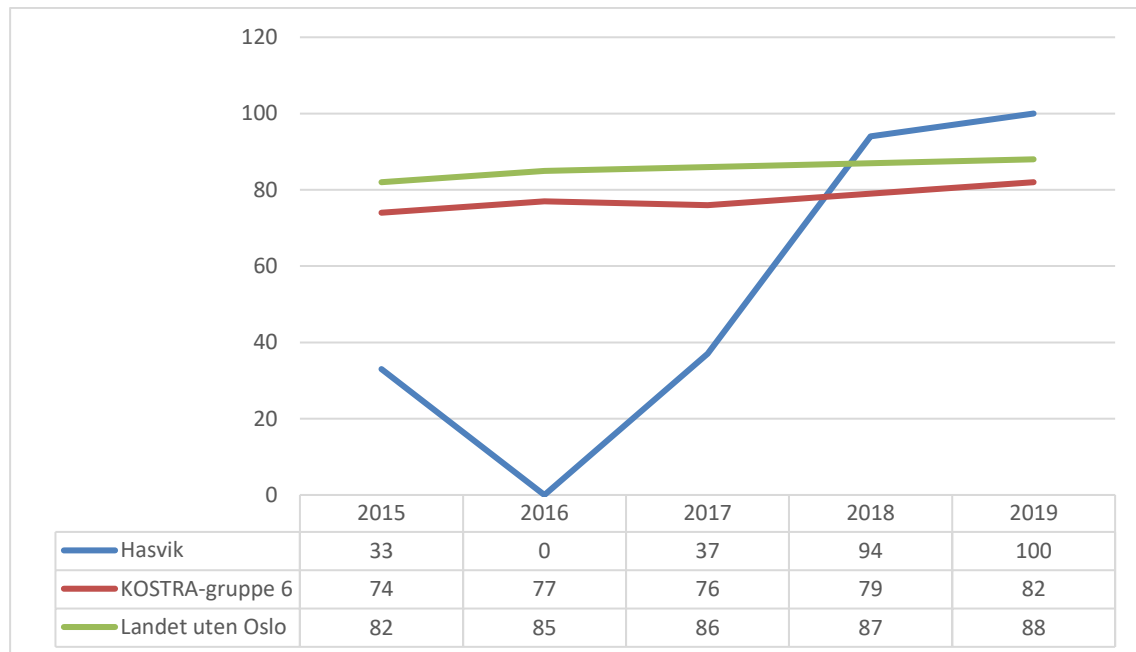

Kilde: SSB, tabell 12280

Figuren viser at antall barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk har vært lavt i Hasvik kommune, men at dette har endret seg vesentlig de siste tre årene. Siste år er nøkkeltallet betydelig høyere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

Saksbehandlingstid

Figur 40: Undersøkingar med handsamingstid innan 3 månader (prosent)

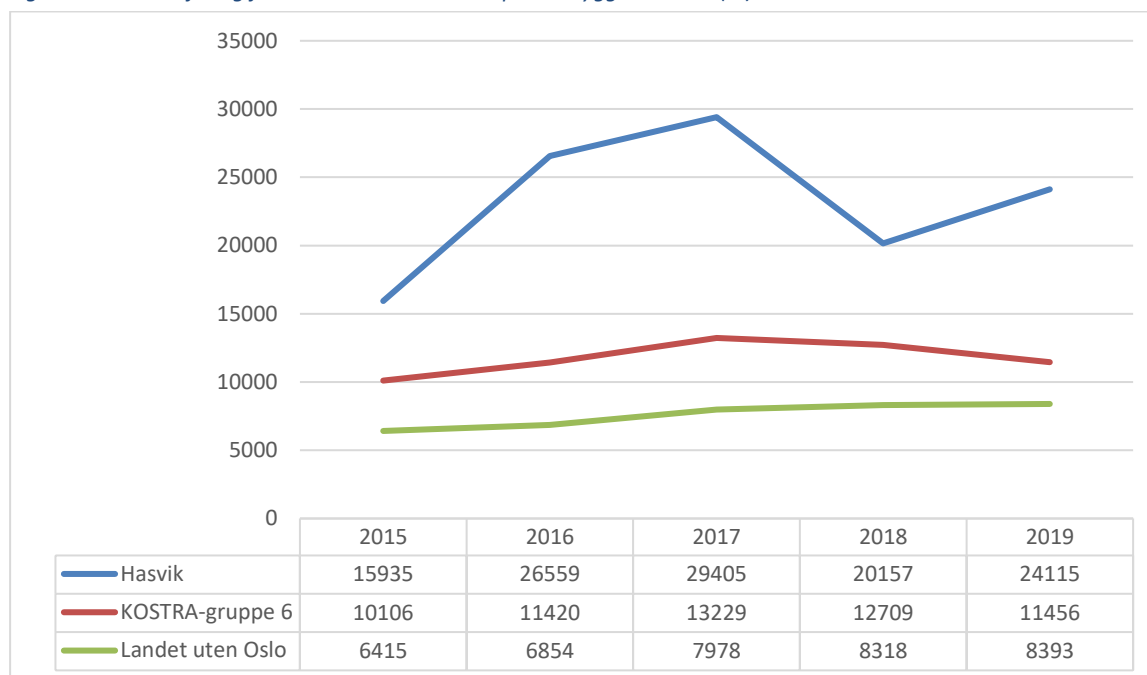
Kilde: SSB, tabell 12280

Tall for Hasvik kommune for 2016 er ikke publisert av personvern hensyn og er derfor satt til 0. Diagrammet viser at andelen saker som er behandlet innen 3 måneder har økt betydelig de siste to årene, til et nivå over gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

Ressursbruk

For å kunne måle kostnadsnivået beregner Statistisk sentralbyrå utgiftene til barnevern i forhold til antall innbyggere 0 – 22 år. Dette nøkkeltallet har utviklet seg slik:

Figur 41: Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbyggjar 0-22 år (kr)

Kilde: SSB, tabell 12280

Diagrammet viser at utgifter til barnevern i forhold til innbyggere 0-22 år har variert mye i perioden. Kostnadsnivået har hele tiden vært betydelig over gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

5.4.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan dette gjelde at barn ikke får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. En annen risikofaktor kan være lang saksbehandlingstid, manglende oppfølging av personer med behov for individuell tiltak. En konsekvens kan være at bruker ikke får nødvendig hjelp og den kvalitet på tiltaket som de har krav på.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Særskilte risikoforhold i Hasvik kommune

Foreliggende opplysninger viser at det har vært en kraftig økning i antall meldinger, undersøkelser og tiltak sett i forhold til antall barn i Hasvik kommune de siste årene. Til tross for denne økte aktiviteten er nøkkeltall for måling av saksbehandlingstid på et nivå som er bedre enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6. Det brukes relativt sett mye penger på barnevern i Hasvik kommune, men pengebruken viser en utflatende tendens. Opplysningene indikerer et mer aktivt barnevern og behøver ikke nødvendigvis skyldes at oppvekstforholdene er verre i Hasvik enn i andre kommuner. Det er imidlertid bekymringsverdig at kommunen scorer lavt på barn under omsorg med omsorgsplan og at

barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk er høyt. Det tyder på at barnevernet er under et betydelig arbeidspress. Det anses dermed å være risiko for at ikke alle barn får den oppfølging de har behov for eller krav på.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelsen iverksetter for måloppnåelse, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, og etablerer internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Hasvik kommune samarbeider med Alta kommune om akuttberedskap. Tiltaket anses å være **delvis** risikoreduserende.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill på området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill vedrørende området i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **høy**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon av området i perioden 2013-2020.

Området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv, særlig i et brukerperspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **høy** på dette området.

Området vurderes å være aktuelt for forvaltningsrevisjon i den kommende planperioden. Eventuell forvaltningsrevisjon kan gjennomføres når som helst i perioden.

5.5 Kultur

5.5.1 Overordnet rammeverk

Kommunenes ansvar på kulturområdet framgår blant annet av kulturloven.¹⁴³ I loven står det at stat, fylkeskommuner og kommuner har ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet, slik at alle får mulighet til å delta i kulturaktiviteter og

¹⁴³ Offisielt navn er Lov av 29.6.2007 nr. 89 om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd (kulturlova).

oppleve et mangfold av kulturuttrykk.¹⁴⁴ Kommunene skal sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemidler og tiltak som fremmer og legger til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet lokalt.¹⁴⁵ De skal (sammen med de andre forvaltningsnivåene) også sørge for

- at kulturlivet har forutsigbare utviklingskår,
- å fremme profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbudet og legge til rette for deltakelse i kulturaktiviteter og
- at personer, organisasjoner og institusjoner har tilgang til informasjon om ordninger med økonomisk støtte og om andre virkemidler og tiltak.¹⁴⁶

Alle kommuner skal ha et folkebibliotek.¹⁴⁷ Biblioteket kan drives alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommunen eller en statlig institusjon.¹⁴⁸ Kommunene er forpliktet til å ha en fagutdannet biblioteksjef.¹⁴⁹

Kommunene er videre pålagt å ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge, som er organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet for øvrig.¹⁵⁰

5.5.2 Hasvik kommune

Kommunebarometeret

I kommunebarometeret som er presentert under punkt 2.1.7 ovenfor framgår det at Hasvik kommune scorer svakt på følgende nøkkeltall innenfor kultursektoren:

- Besøk i folkebibliotek per innbygger
- Andel av voksne som er aktive lånere på biblioteket
- Utlån per innbygger
- Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud til barn og unge
- Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger
- Kinobesøk per innbygger
- Ansatte kulturarbeidere i kommunen
- Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole
- Antall timer i kulturskolen, per elev
- Antall besøk i året, per innbygger 6-20 år (antas å være i kommunale fritidssentre, som Hasvik kommune ikke har noen av)

Beskrivelse av området

I kommunens årsmelding for 2019 står det følgende om aktivitetene på kulturområdet:

¹⁴⁴ Kulturlova § 1.

¹⁴⁵ Kulturlova § 4.

¹⁴⁶ Kulturlova § 5.

¹⁴⁷ Dette framgår av lov om folkebibliotek av 12.12.1985 nr. 108 (folkebibliotekloven).

¹⁴⁸ Folkebibliotekloven § 4 andre ledd.

¹⁴⁹ Folkebibliotekloven § 5.

¹⁵⁰ Dette framgår av opplæringslova § 13-6.

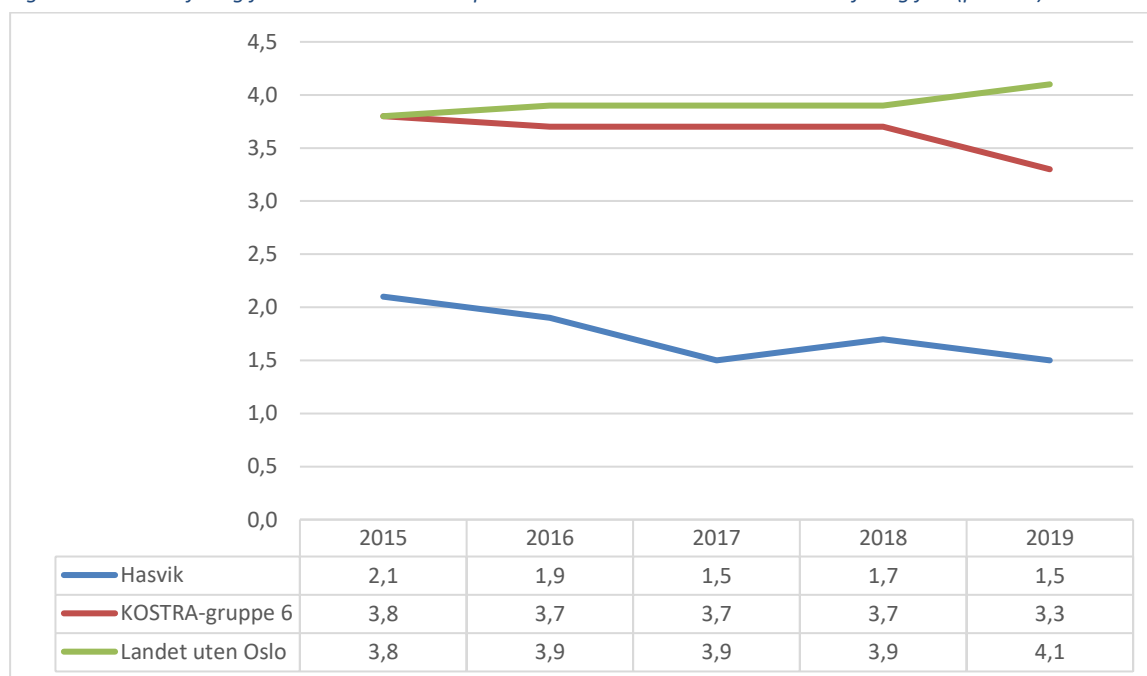
Kulturskolen hadde høsten 2019 12 elever som fikk opplæring innen musikk. Det ble også gjennomført UKM arrangement.

Kommunen gir tilskudd til lag og foreninger gjennom kulturmidlene. Det gis også eget tilskudd til 17.mai arrangørene på hvert av stedene. Lag, foreninger og andre sammenslutninger har gratis leie av gymsal. Det er også mulighet å leie basseng mot en rimelig avgift for både privatpersoner, lag og foreninger. Kommunens treningsrom på kompetansesenteret i Breivikbotn er gratis for alle å benytte.

Kommunens folkebibliotek er lokalisert ved skolen i Breivikbotn. Biblioteket ledes av biblioteksjef Ramona Wallin i 50 % stilling. Det ble i 2019 registrert vel 700 utlånte medier.

Ressursbruk – drift – andel av samlede utgifter

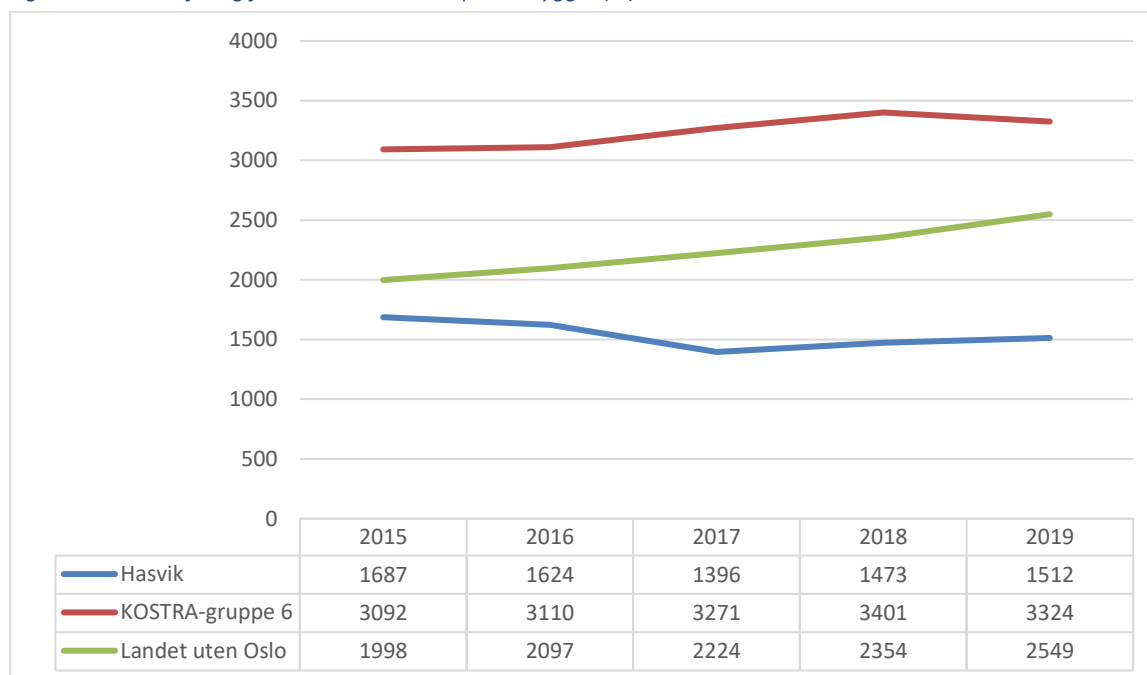
Figur 42: Netto driftsutgifter til kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)

Kilde: SSB, tabell 12060

Ressursbruk – drift – per innbygger

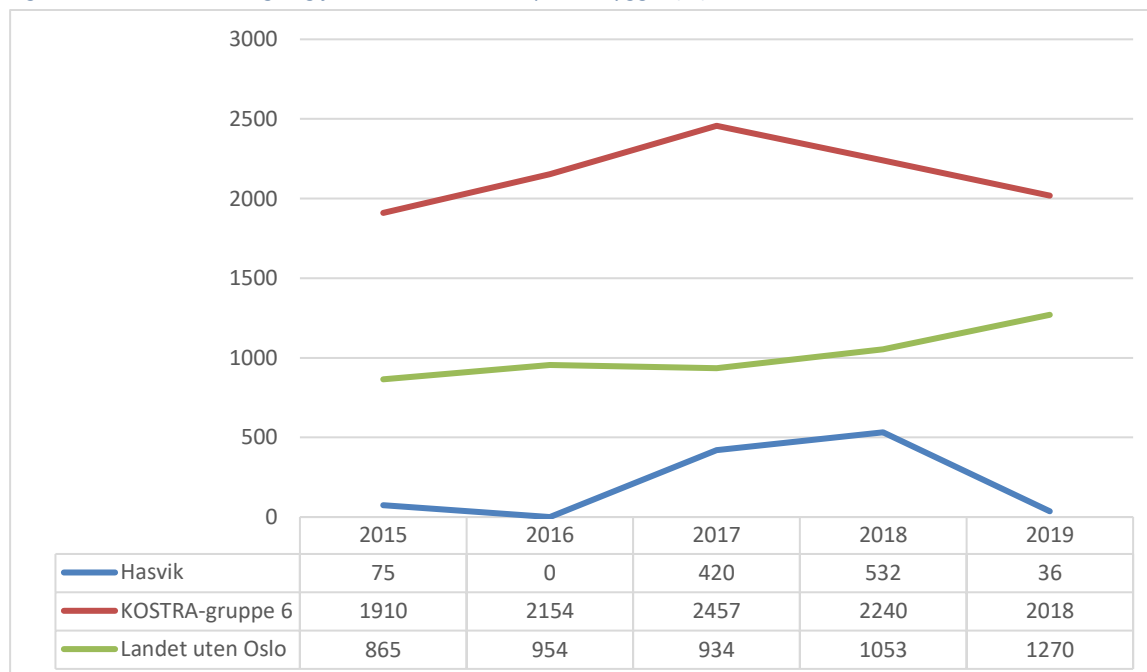
Figur 43: Netto driftsutgifter til kultursektoren per innbygger (kr)

Kilde: SSB, tabell 12060

Ressursbruk – investeringer – per innbygger

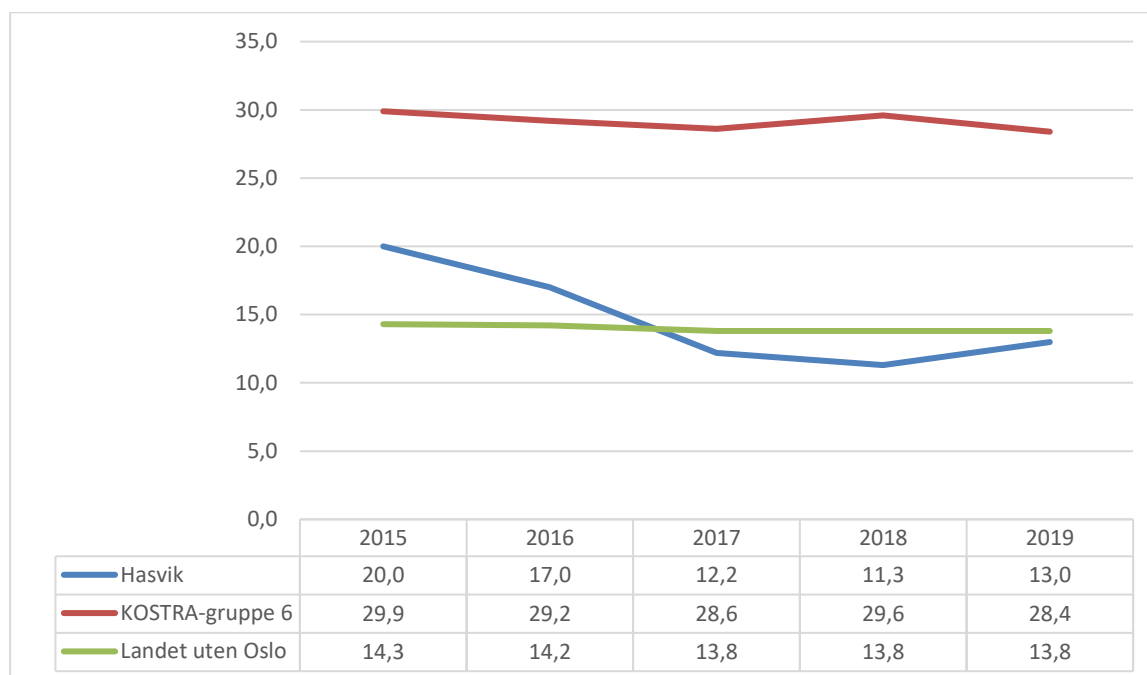
Figur 44: Brutto investeringsutgifter til kultursektoren per innbygger (kr)

Kilde: SSB, tabell 12060

Andel barn i kulturskolen

Figur 45: Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)

Kilde: SSB, tabell 12060

Tallene som er presentert i diagrammene ovenfor viser at andelen barn i Hasvik kommune som er elev ved kulturskolen har vært synkende og nå er på nivå med gjennomsnittet i landet uten Oslo og langt under gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6. Tallene viser også at det brukes lite penger på kulturområdet i Hasvik, langt mindre enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og i enda større grad KOSTRA-gruppe 6.

5.5.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv, men har også betydning i et samfunnsperspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Manglende satsing på området kan gå ut over omfang og kvalitet på tilbudet som gis til brukerne. Manglende kulturtilbud kan virke negativt på folkehelsen og innbyggernes bolyst.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **middels** nivå.

Særskilte risikoforhold i Hasvik kommune

De foreliggende opplysninger viser at kommunen bruker svært lite penger på kultur, noe som må antas å påvirke tjenestetilbudet negativt.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelsen iverksetter for måloppnåelse, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, og etablerer

internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Det kan være iverksatt risikoreduserende tiltak på området, men vi har ikke kunnet identifisere noen slike tiltak. Risikoreduserende tiltak må derfor settes til **nei**.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill på området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill vedrørende området i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **høy**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020. Området er i hovedsak ikke gjenstand for statlig tilsyn.

Vesentlighetsvurderinger

Vesentlighetsgraden anses å være **middels** på dette området.

Området anses å kunne være aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

5.6 Oppsummering av risiko- og vesentlighetsvurderinger

Område	Aktuell ja/nei	Konsekvens	Risiko- reduserende tiltak	Sannsynlighet	Vesentlig- het
5.1 Barnehage	Ja	Høy	Nei	Høy	Høy
5.2 Grunnskole	Ja	Høy	Nei	Høy	Høy
5.3 PP-tjenesten	Ja	Høy	Nei	Høy	Høy
5.4 Barneverntjenesten	Ja	Høy	Delvis	Høy	Høy
5.5 Kultur	Ja, kan være aktuell	Middels	Nei	Høy	Middels

6. TEKNISKE TJENESTER

6.1 Vann, avløp og renovasjon

6.1.1 Overordnet rammeverk

Det er i hovedsak kommunene som sørger for vann- og avløpstjenester, selv om det ikke er en direkte lovpålagt oppgave.¹⁵¹ Blant de 90 % av befolkningen som var tilknyttet et vannverk i 2009, fikk 95 % av disse vann fra kommunale vannverk. De resterende er knyttet til mindre, private anlegg, hovedsakelig organisert som private andelslag eid av brukerne. Kommunalt eide vann- og avløpsanlegg er ved lov sikret at gebyrene som tas inn fra abonnentene i sin helhet går til å dekke kostnadene med å produsere tjenesten samt kvalitetsforbedringer og sikkerhetstiltak. Kommunene kan kreve å få dekket selvkost av abonnentene, men ikke mer.¹⁵²

I henhold til forurensningsloven skal kommunen sørge for innsamling av husholdningsavfall.¹⁵³ Kommunen skal fastsette gebyrer til dekning av kostnader forbundet med avfallssektoren, herunder innsamling, transport, mottak, oppbevaring, behandling, etterkontroll m.v.¹⁵⁴ Kostnadene skal fullt ut dekkes inn gjennom gebyrer.

6.1.2 Hasvik kommune

Det er teknisk sektor som har ansvar for vann, avløp og renovasjon i Hasvik kommune. Renovasjon ivaretas av Vest-Finnmark avfallsselskap IKS (VEFAS).

I kommunens årsmelding for 2019 beskrives området slik:

Hasvik vannverk driftes uten driftsforstyrrelser og produserer drikkevann av høy kvalitet. Breivikbotn vannverk produserer drikkevann av god kvalitet. Sørvær vannverk har stabil produksjon av drikkevann med god kvalitet. På Breivik ble det boret ytterligere en grunnvannsbrønn høsten 2019. Forhåpentligvis sikrer tiltaket tilstrekkelig kapasitet. For øvrig har alle renseanleggene tilstrekkelig kapasitet.

På kommunens hjemmeside er tjenestene beskrevet. Her står det blant annet følgende:

Hasvik kommune har 3 vannrenseanlegg - ett på hvert sted - Hasvik, Breivikbotn og Sørvær. Her sikres vannkvaliteten med rensing og utfelling.

Det blir tatt ukentlige vannprøver som sendes inn for analyser. Ved feil på anleggene vil varsling bli foretatt automatisk via telefon, unntatt i Breivikbotn hvor en rød lampe lyser på bygget. Hvis du oppdager at det kan være fare for lekkasjer og lignende bør dette varsles

¹⁵¹ Se Miljøverndepartementet: Høringsnotat (mars 2009) om utkast til lov om kommunalt eigarskap og kommunale vass- og avløpsgebyr (Lovfesting av kommunalt eierskap til vann- og avløpsanlegg), på side 4:

https://www.regjeringen.no/contentassets/62770eb9d838403b80a069d0a11651ad/horingsnotat_offeierskap_avlop.pdf

¹⁵² Jf. lov om kommunale vass- og avløpsanlegg (vass- og avløpsanleggslova).

¹⁵³ Jf. lov om vern mot forurensninger og om avfall § 30.

¹⁵⁴ Jf. lov om vern mot forurensninger og om avfall § 34.

tidligst mulig til teknisk seksjon. Videre utføres det årlige kontroller av vanninntaksledninger ved hjelp av dykkere. Lekkasje på hovedvannledningene blir utført av seksjonen og hvis du har behov for tilkopling til det kommunale vannettet skal teknisk personell være med når det gjelder tilkoplingen på selve hovednettet. Hvis du av en eller annen grunn har fått vannlekkasje på din private ledning og du ikke kan stoppe denne ved hjelp av stoppekranen, må teknisk seksjon kontaktes for å stoppe lekkasjen ved hjelp av stoppekraner på hovedledningen. Kommunens avløpsnett består av hovedavløp (utslipp) til sjø via slamavskillere eller direkte ut ved utslippsledning. I Sørvær og Breivikbotn er det av nødvendighetshensyn montert flere pumpestasjoner som pumper avløpsvannet. Disse stasjonene sammen med slamavskillerne har kommunen ukentlige tilsyn og kontroll med, og med påfølgende vedlikehold.

Vannkvalitet

Ifølge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå er 100 % av innbyggerne i Hasvik kommune tilknyttet vannverk med tilfredsstillende prøvesvar på e-coli, mot et landsgjennomsnitt på 99,5 %.¹⁵⁵

Renseanlegg avløp

Ifølge Statistisk sentralbyrå er 100 % av innbyggerne i Hasvik kommune tilknyttet anlegg der renskravene er oppfylt, mot et landsgjennomsnitt på 35,1 %.

Fornyelse av lednings- og avløpsnett

Statistisk sentralbyrå publiserer tall for andel fornyet kommunalt ledningsnett, men det foreligger ingen tall for Hasvik kommune de siste fem årene. Vi kan dermed ikke si noe om fornyelsestakten på ledningsnettet i Hasvik kommune. Landsgjennomsnittet ligger på omtrent 0,7 prosent per år.

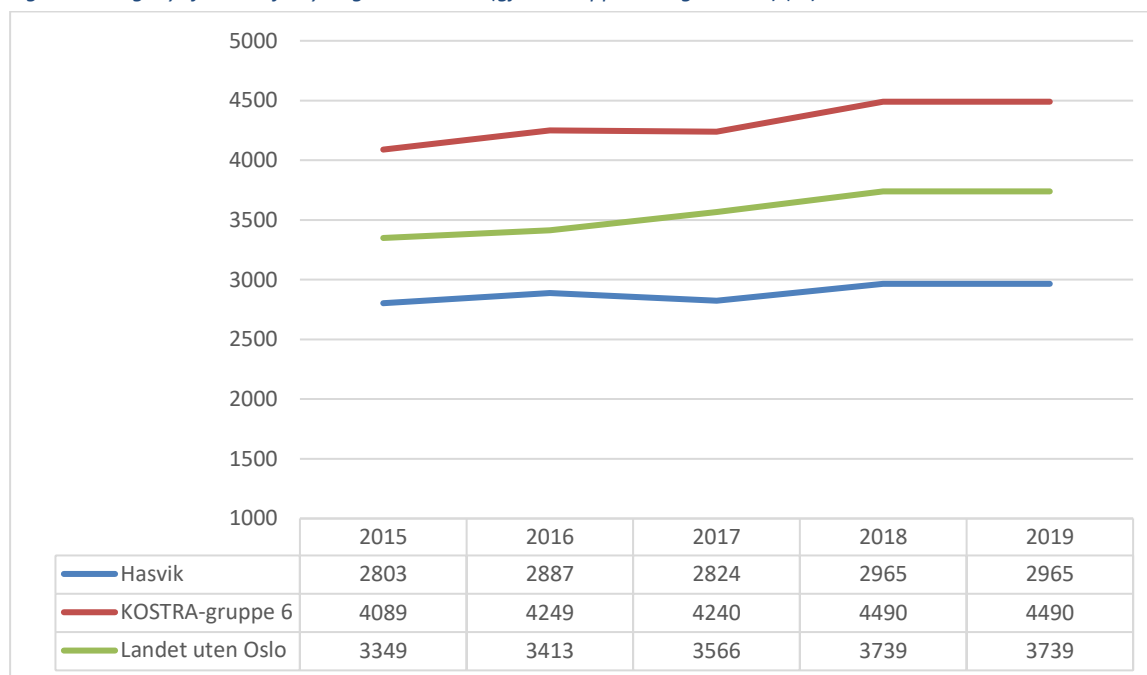
Når det gjelder fornyelsestakten på *avløpsnettet* i Hasvik kommune foreligger det tall for 2015 og 2019. I 2015 var andelen 0 prosent og i 2019 1,31 prosent. Landsgjennomsnittet for fornyelse av kommunalt avløpsnett er 0,61 prosent for 2019.

Gebyrer

Ifølge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå har Hasvik kommune følgende årlige gebyrer innenfor tjenestene vannforsyning, avløp og renovasjon sammenlignet med gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

¹⁵⁵ Status for 2019.

Figur 46: Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva (gjelder rapporteringsåret +1) (kr)

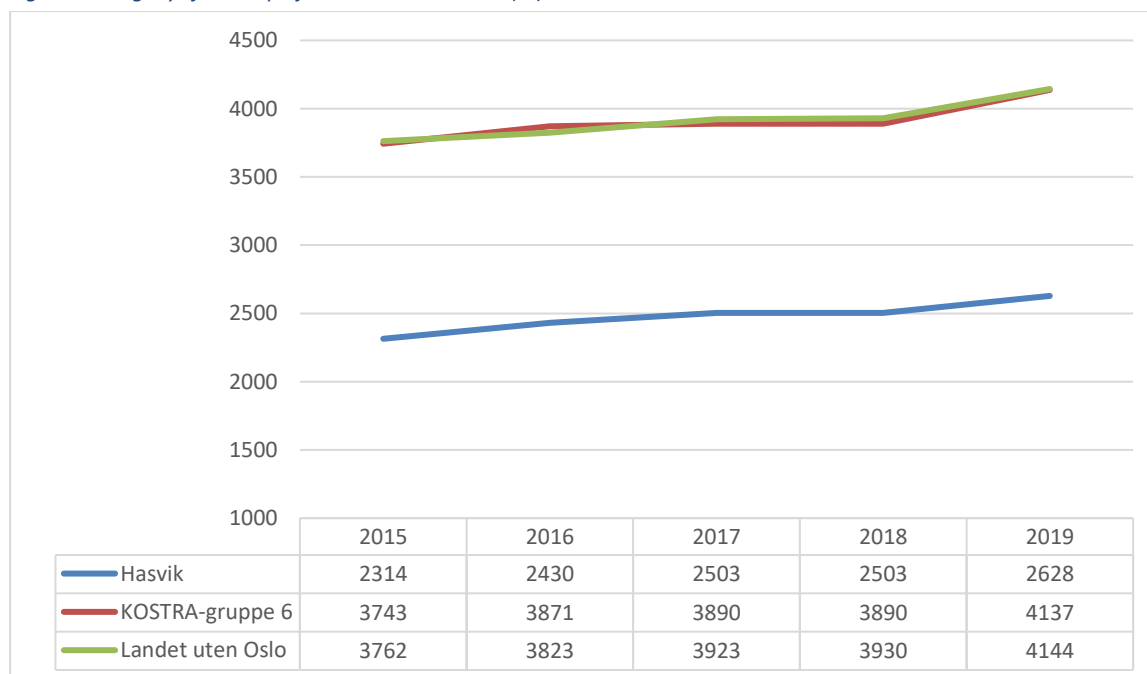

Kilde: SSB, tabell 11791

Diagrammet viser at gebyrnivået i Hasvik er betydelig lavere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og i enda større grad KOSTRA-gruppe 6.

Gebyrnivået på avløpstjenesten har utviklet seg som følger:

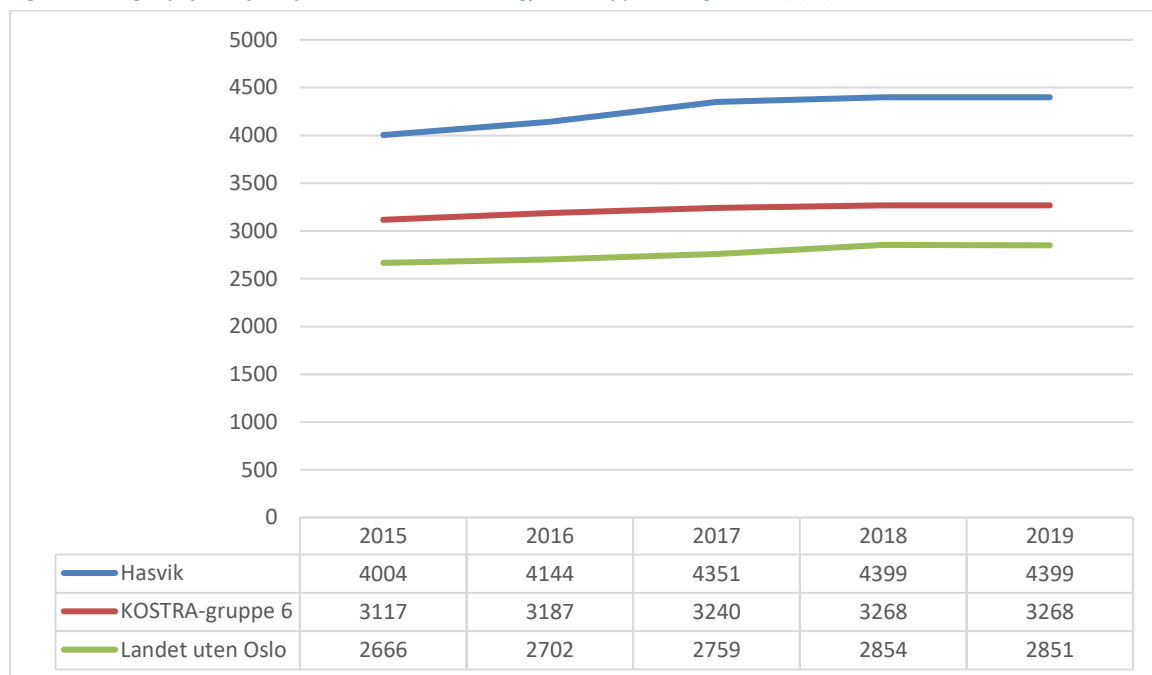
Figur 47: Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (kr)

Kilde: SSB, tabell 11789

Tabellen viser at gebyrnivået på avløpstjenesten er betydelig lavere i Hasvik kommune enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

Figur 48: Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)

Kilde: SSB, tabell 12263

Tabellen viser at gebyrnivået for renovasjonstjenesten i Hasvik kommune er betydelig høyere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

Vi har innhentet utdrag fra selvkostregnskapet for tjenestene vann, avløp og renovasjon fra Statistisk Sentralbyrå for de siste fem årene. Utdraget er slik:

Tabell 23: Hasvik kommune, utdrag av selvkostregnskap, vannforsyning

	2015	2016	2017	2018	2019
Årets finansielle resultat	405	-882	-767	-984	260
Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	405	0	0	0	260
Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	882	767	984	0
Saldo selvkostfond per 1.1 i rapporteringsåret	720	1125	243	-527	-1535
Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	0	0	-3	-24	-31
Saldo per 31.12. i rapporteringsåret	1125	243	-527	-1535	-1306

Kilde: SSB

Tabellen viser at selvkostfondet har gått fra å være positivt til å være negativt. Siste år er det negative fondet redusert.

Tabell 24: Hasvik kommune, utdrag av selvkostregnskap, avløp

	2015	2016	2017	2018	2019
Årets finansielle resultat	163	-49	-4	32	-548
Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	163	0	0	32	0
Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	49	4	0	255
Kontrollsum (subsidiert)	0	0	0	0	-293
Saldo selvkostfond per 1.1 i rapporteringsåret	103	266	217	217	255
Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	0	0	4	6	-293
Saldo per 31.12. i rapporteringsåret	266	217	217	255	-293

Kilde: SSB

Tabellen viser at selvkostfondet har gått fra å være positivt til å være negativt siste år.

Tabell 25: Hasvik kommune, utdrag av selvkostregnskap, renovasjon

	2015	2016	2017	2018	2019
Årets finansielle resultat	163	99	-139	-19	-31
Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	163	99	0	0	0
Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	0	0	139	17	31
Kontrollsum (subsidiert)	0	0	0	-2	0
Saldo selvkostfond per 1.1 i rapporteringsåret	1357	1520	1619	1511	1511
Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	0	0	36	35	32
Saldo per 31.12. i rapporteringsåret	1520	1619	1516	1529	1512

Kilde: SSB

Tabellen viser at selvkostfondet på renovasjon er positivt og at det har vært relativt stabilt de siste fem årene. Det er således ingen tegn til nedbygging av fondet.

6.1.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan dette gjelde at kommunens innbyggere ikke får levert gode tjenester innenfor vann, avløp og renovasjon. En annen risikofaktor er at kommunen krever mer egenbetaling enn krav til kun å få dekket selvkost av abonnentene. Fra et samfunns- og miljøperspektiv kan en risikofaktor være

manglende kvalitetsforbedringer og manglende sikkerhetstiltak, med alvorlige konsekvenser for både brukere og samfunn samt miljøkonsekvenser.

En risikofaktor fra et økonomisk perspektiv kan være tjenesteområdets driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter, samt forskjeller i forhold til sammenlignbare kommuner med mer.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **middels** nivå.

Særskilte risikofaktore i Hasvik kommune

Opplysningene ovenfor viser at gebyrnivået på renovasjon er høyt og at selvkostfondet er stabilt positivt. Kravet om at overskudd skal tilbakeføres innen 5 år¹⁵⁶ synes altså ikke å være overholdt.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelsen iverksetter for måloppnåelse, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, og etablerer internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Det kan være iverksatt risikoreduserende tiltak på området, men vi har ikke kunnet identifisere noen slike tiltak. Det må derfor svares **nei** på risikoreduserende tiltak.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill på området.

Kontrollutvalget har trukket fram vann, avløp og renovasjon som et aktuelt tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

Ut fra den kartlegging som er gjort synes det primært å være knyttet risiko til at gebyrnivået på renovasjonstjenester er betydelig høyere enn selvkost. På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det ble gjennomført forvaltningsrevisjon av selvkostområdet (vann/avløp/renovasjon) i perioden 2013-2016, og rapport ble avlagt i 2017. Deler av området kan være gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på dette området.

¹⁵⁶ Kommunal- og moderniseringsdepartementet: Retningslinjer for beregning av selvkost på kommunale betalingstjenester, s. 27.

Det er særlig selvkostområdet på renovasjon som peker seg ut som aktuelt for forvaltningsrevisjon. I og med at denne tjenesten ivaretas av VEFAS, kan det være aktuelt å vurdere forvaltningsrevisjon av dette selskapet. En risiko- og vesentlighetsvurdering av VEFAS er gjort i kapittel 7.3.2 nedenfor.

6.2 Kommunale veier

6.2.1 Overordnet rammeverk

Offentlig veg er veg eller gate som er åpen for allmenn ferdsel og som blir holdt ved like av stat, fylkeskommune eller kommune.¹⁵⁷ Kommunens ansvar er å sikre at det kommunale vegnettet er åpent for allmenn ferdsel. Til dette ligger et ansvar for å planlegge, bygge, utbedre, drifte og vedlikeholde dette vegnettet. Kommunene er i henhold til vegloven gitt vegmyndighet. Veglova slår fast at vegmyndighetene har vedlikeholdsplikt for offentlige veger. Verken loven eller forarbeidene inneholder imidlertid noen nærmere definisjon av hva innholdet i vedlikeholdsplikten er, utover det som følger av utgangspunktet i lovens § 1 om at offentlige veger skal være åpne for «allmenn ferdsel».¹⁵⁸ I teori og praksis er det likevel utformet noen kriterier som er av betydning ved vurderingen av om det vedlikeholdet en kommune utfører tilfredsstiller lovens krav.

6.2.2 Hasvik kommune

I Hasvik kommune er det driftsavdelingen som har ansvaret for kommunale veier.

I kommunens årsmelding for 2019 beskrives tilstanden og hva som er gjort på det kommunale veinettet. Her står det blant annet følgende:

Mange kommunale veger fikk nytt asfaltdekke i 2018. Vegene uten fast dekke blir gruset, høvlet og saltet. Standarden på de kommunale vegene oppleves som god. Unntakene er Hasfjordvegen og Dønnesfjordvegen som i perioder av sommerhalvåret ikke holder ønsket standard.

Majoriteten av kommunens gatebelysning skal gradvis skiftes ut med moderne LED-belysning. Arbeidene startet opp i 2019 ved at 80 lyspunkter ble montert. Utsiftingen fortsetter de neste par årene.

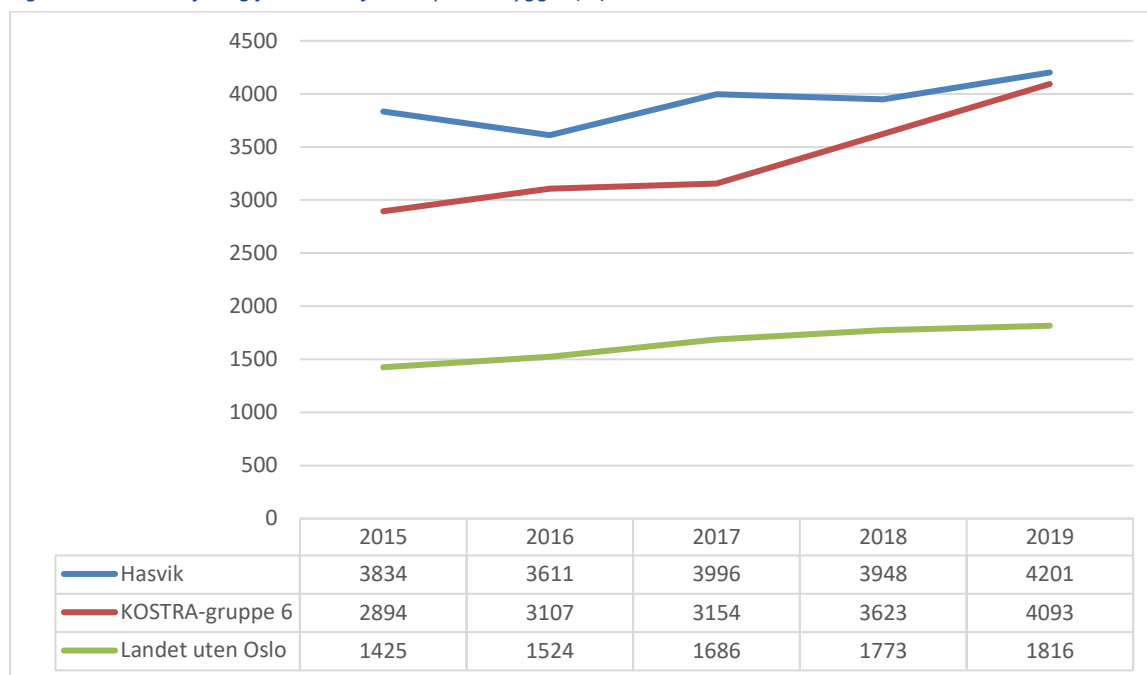
Ressursbruk

Statistisk sentralbyrå har beregnet ulike nøkkeltall knyttet til ressursbruk til kommunale veier. Ett av disse er brutto driftsutgifter til samferdsel per innbygger. Dette nøkkeltallet har utviklet seg slik:

¹⁵⁷ Jf. lov om vegar (veglova) § 1.

¹⁵⁸ Se Sivilombudsmannens uttalelse i sak 2009/57: <https://www.sivilombudsmannen.no/uttalelser/kommunens-vedlikeholdsplikt-for-kommunale-veier/>

Figur 49: Brutto driftsutgifter til samferdsel per innbygger (kr)

Kilde: SSB, tabell 11816

Figuren viser at Hasvik kommune bruker betydelig mer penger på samferdsel per innbygger enn gjennomsnittet i landet uten Oslo. Siste år var pengebruken omtrent på nivå med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6.

Statistisk sentralbyrå beregner ikke nøkkeltall som viser hvor mye driftsutgifter til samferdsel utgjør av kommunens samlede driftsutgifter. På bakgrunn av tilgjengelige tall har vi beregnet dette på egen hånd. Tallene er som følger:

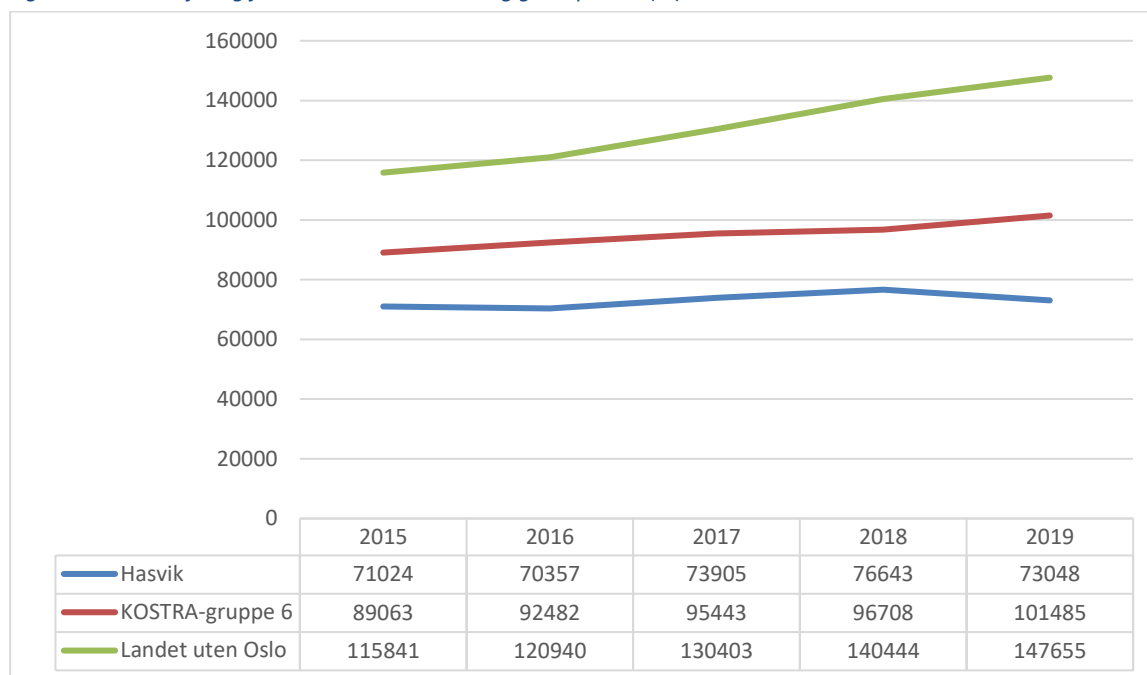
	2015	2016	2017	2018	2019
Netto driftsutgifter ekskl. avskrivninger til samferdsel (1000 kr)	3 203	2 492	3 405	3 320	3 332
Sum driftsutgifter (1000 kr)	121 979	128 474	136 695	137 740	147 274
Andel av sum driftsutgifter	2,63 %	1,94 %	2,49 %	2,41 %	2,26 %

Kilde: SSB (basert på tall i tabell 12183 og 12328)

Tabellen viser at samferdselsutgiftenes andel av kommunens samlede driftsutgifter har vært relativt stabil de siste årene.

Et annet nøkkeltall er brutto driftsutgifter per km vei. Dette nøkkeltallet har hatt følgende utvikling:

Figur 50: Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km (kr)

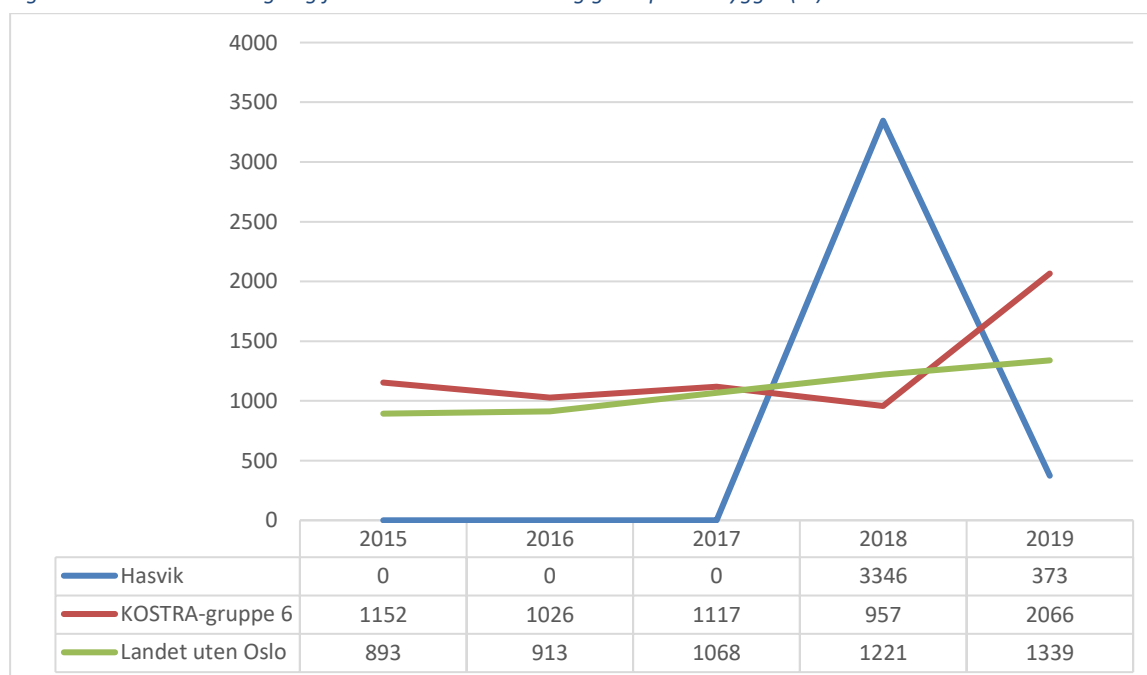

Kilde: SSB, tabell 11816

Diagrammet viser at Hasvik kommunes driftsutgifter til vei per kilometer har vært relativt stabil de siste årene og at utgiftene er betydelig lavere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

Når det gjelder investeringer til gater og veier finnes det tall for investeringsutgifter per innbygger. Dette nøkkeltallet har utviklet seg som følger:

Figur 51: Brutto investeringsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger (kr)

Kilde: SSB, tabell 11816

Diagrammet viser at det har vært et lavt investeringsnivå de siste årene, bortsett fra 2018 hvor investeringsnivået var betydelig høyere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

Av de øvrige forholdstallene som er tilgjengelige hos SSB er det spesielt ett tall hvor Hasvik kommune avviker betydelig fra gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6 i negativ retning. Det er andel km vei som er tilrettelagt for syklende. Hasvik kommune har ingen veier som er tilrettelagt for syklende, mens gjennomsnittlig andel for landet uten Oslo er 14,6 prosent og KOSTRA-gruppe 6 er 7,8 prosent i 2019.

6.2.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv, samfunnsperspektiv og et økonomisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. Både i et brukerperspektiv og samfunnsperspektiv kan dette gjelde manglende oppfølging av vedlikeholdsplikt-/brøyting av offentlig veinett. Fra et samfunns- og miljøperspektiv kan også en risikofaktor være manglende kvalitetsforbedringer og manglende sikkerhetstiltak, med alvorlige konsekvenser for både brukere og samfunn, samt miljøkonsekvenser. En risikofaktor fra et økonomisk perspektiv kan være tjenesteområdets driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter, samt forskjeller i forhold til sammenlignbare kommuner med mer. Høye driftsutgifter relativt sett, kan representere lite effektiv veidrift.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **middels** nivå.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelse iverksetter for måloppnåelse, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, og etablerer internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Det kan være iverksatt risikoreduserende tiltak på området, men vi har ikke kunnet identifisere noen slike tiltak. Det må derfor svares **nei** på risikoreduserende tiltak.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill på området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill vedrørende området i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at det kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020. Området er tradisjonelt sett ikke gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på dette området.

Området vurderes å være lite aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

6.3 Brann- og feievesen

6.3.1 Overordnet rammeverk

Kommunen skal sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver på en effektiv og sikker måte.¹⁵⁹ Brannvesenet skal blant annet gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen, gjennomføre brannforebyggende tilsyn, være innsatsstyrke ved brann, samt sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.¹⁶⁰ Kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg.¹⁶¹

Leder av brannvesenet og øvrig personell skal ha de kvalifikasjoner som er nødvendige for å kunne ivareta brannvesenets oppgaver på en forsvarlig måte.¹⁶² Brannvesenet skal organiseres med en forebyggende avdeling og en beredskapsavdeling.¹⁶³ Enhver kommune skal ha beredskap for brann og ulykker som sikrer innsats i hele kommunen innenfor fastsatte krav til innsatstider.¹⁶⁴

6.3.2 Hasvik kommune

I kommunens årsmelding for 2019 beskrives tjenesteområdet slik:

Den kommunale brannberedskapen ivaretas av brannsjef Halvard Holst-Olsen i 20 % stilling, samt varabrannsjef og 15 øvrige deltidsansatte brannkonstabler / utrykningsledere.

På kommunens hjemmeside står det følgende om brann- og feietjenesten:

¹⁵⁹ Jf. lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 9.

¹⁶⁰ Jf. lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 11.

¹⁶¹ Jf. lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 28.

¹⁶² Jf. lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 9.

¹⁶³ Jf. forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen § 2-5.

¹⁶⁴ Jf. forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen § 5-1.

Brannberedskap

Brannberedskapen er lagt opp slik at det er utstasjonert en branntilhenger med nødvendig utstyr på hvert av de 3 tettstedene Hasvik, Breivikbotn og Sørvær. På Sørvær og i Breivikbotn er det også utplassert en hjertestarter. Eventuelle branntilløp og andre forhold på de 3 tettstedene er først og fremst dekket av en utrykningsleder og 5 brannmenn på hvert sted. Alarmeringen skjer via 110- sentralen gjennom AKUB-er på hvert sted og til personalets personsøkere.

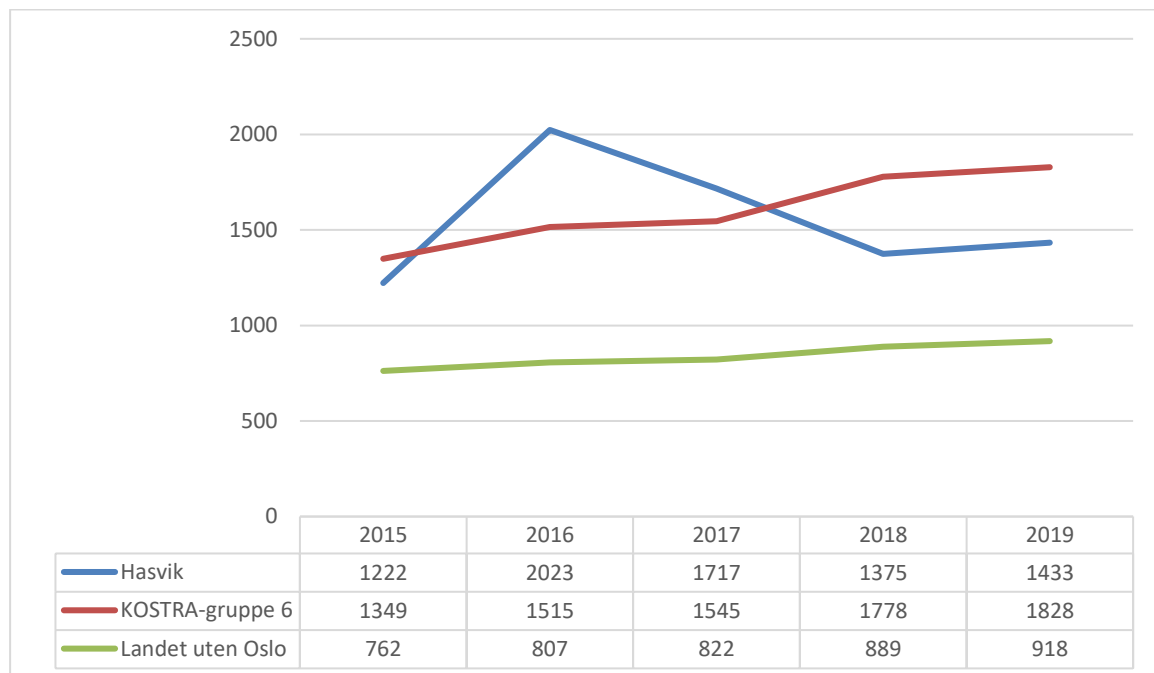
Feietjeneste

Feietjenesten er lagt opp slik at det feies hvert 3. år, og på en slik måte at en veksler mellom stedene Hasvik, Breivikbotn og Sørvær/Breivik. Det innkreves feieavgift årlig for denne tjenesten basert på de utgifter som kommunen har. I dag kjøper kommunen denne tjenesten av Loppa kommune som har feier med godkjent kompetanse. Alle husstander som inngår i feietjenesten skal ha fastmontert godkjent stige ved loddpipe, og denne skal være festet forskriftsmessig. I forbindelse med feiingen må husstandene regne med at det også kan bli utført tilsyn med loddpiper og ovner mv.

Utgiftsnivå

Ifølge tall innhentet fra SSB har netto driftsutgifter til forebygging av (funksjon 338) og beredskap mot brann og andre ulykker (funksjon 339) i forhold til innbyggertall utviklet seg slik de siste årene:

Figur 52: Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr)

Kilde: SSB

Diagrammet viser at driftsutgiftene i forhold til innbyggertall har variert i perioden og at utgiftsnivået de siste to årene har ligget mellom gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6.

6.3.3 Risiko- og vesentlighetsvurdering

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv, samfunnsmessig og økonomisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan dette gjelde manglende utføring av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i tjenesten. Andre risikofaktorer er manglende feiing og tilsyn med fyringsanlegg samt at en risikofaktor kan være at regelverket for selvkostområdet ikke overholdes, noe som kan medføre at tjenesten blir dyrere ut til forbruker.

Fra et samfunns- og miljøperspektiv kan en risikofaktor være manglende kvalitetsforbedringer og manglende sikkerhetstiltak, med alvorlige konsekvenser for både brukere og samfunn, samt miljøkonsekvenser.

En risikofaktor fra et økonomisk perspektiv kan være tjenesteområdets driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter, samt forskjeller i forhold til sammenlignbare kommuner med mer.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelsen iverksetter for måloppnåelse, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, og etablerer internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Det kan være iverksatt risikoreduserende tiltak på området, men vi har ikke kunnet identifisere noen slike tiltak. Det må dermed svares **nei** på risikoreduserende tiltak.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill som gjelder området.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om temaet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020. Området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på dette området.

Området peker seg ikke ut som særlig aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

6.4 Plan- og byggesak

6.4.1 Overordnet rammeverk

Plan- og bygningsloven bestemmer hvordan landets arealer skal brukes og reguleres. Arealplanlegging er viktig for at arealene skal bli brukt på en effektiv og rasjonell måte. Reglene om behandling av byggesaker skal sikre en forsvarlig utførelse og kontroll med byggearbeider. Loven stiller enkelte materielle krav til byggverk. Byggeteknisk forskrift inneholder ytterligere krav.

Loven gjelder alle typer aktiviteter og virksomheter knyttet til fast eiendom. Den gjelder for hele landet og for alle «tiltak». Med «tiltak» mener loven «oppføring, rivning, endring, herunder fasadeendringer, endret bruk og andre tiltak knyttet til bygninger, konstruksjoner og anlegg, samt terrenginngrep og opprettelse og endring av eiendom». Som «tiltak» regnes også annen virksomhet og endring av arealbruk som vil være i strid med det som er bestemt om arealformål, planbestemmelser og hensynssoner.

Videre inneholder loven en plandel og en byggesaksdel. Plandelen har regler om de ulike planene: Statlige arealplaner, regionale planer, kommuneplaner og reguleringsplaner. Loven gir regler om hvordan disse behandles og hvilke virkninger de har for nåtidig og fremtidig utnyttelse. Byggesaksdelen inneholder regler om hvordan byggesaker skal behandles, om når det foreligger søknadsplikt, om at tiltak skal forestås av et foretak med ansvarsrett, om hvilke krav som stilles til søknaden og kommunens tilsynsplikt med byggearbeider.¹⁶⁵

6.4.2 Hasvik kommune

I årsmeldingen for 2019 er det ingen opplysninger om plan- og byggesaksarbeidet annet enn at det opplyses at det er teknisk sektor som utfører oppgaver knyttet til kommunens rolle som bygnings- og reguleringsmyndighet.

Aktivitet

Antall behandlede reguleringssaker i Hasvik kommune:

Tabell 26: Reguleringsplaner vedtatt i alt (antall)

2015	2016	2017	2018	2019
1	1	0	0	1

Kilde: SSB, tabell 12295

¹⁶⁵ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71>

Tabellen viser at omfanget av reguleringsaker i Hasvik kommune er svært begrenset.

Antall behandlede byggesøknader i Hasvik kommune:

Tabell 27: Byggesøknader i alt behandlet (antall)

2015	2016	2017	2018	2019
10	10	20	0	1

Kilde: SSB, tabell 12295

Tabellen viser at det er stor variasjon i saker fra år til år og at antall saker har vært svært lavt de to siste årene.

Saksbehandlingstid

I og med at det er så få saker som har vært behandlet de siste årene har det lite for seg å presentere tall for saksbehandlingstid.

6.4.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv og et samfunnsperspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan dette gjelde at innbyggernes rettigheter og plikter ikke blir ivaretatt på forvaltningsmessig korrekt måte i saksbehandling og oppfølging, samt sikre en forsvarlig utførelse av byggeprosjekter ved tilsyn. Konsekvens er at antall klager på enkeltvedtak øker, og at prosjekt blir forsinket. En annen risikofaktor kan være at lovpålagt tilsyn nedprioriteres og dermed ikke sikrer en forsvarlig utførelse og kontroll med byggearbeidet i kommunen.

I et samfunnsperspektiv vil manglende reguleringsplaner og bestemmelser hvordan kommunens arealer skal bli brukt på en effektiv og rasjonell måte kunne få store samfunnsmessige konsekvenser. Planarbeidet må gjøres på en slik måte at en sikrer gode avveininger mellom bruk og vern av arealene.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **middels** nivå.

Særskilte risikofaktorer i Hasvik

Foreliggende opplysninger viser at det er et svært lavt aktivitetsnivå på plan- og byggesaksområdet i Hasvik kommune. Vi kan ikke se at noen opplysninger indikerer særskilte risikoforhold.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelsen iverksetter for måloppnåelse, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, og etablerer

internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Det er ikke identifisert risikoreduserende tiltak på dette området. Det må dermed svares nei på risikoreduserende tiltak.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill på området.

Kontrollutvalget har trukket fram plan- og byggesaksbehandling som et aktuelt tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020. Deler av området er tradisjonelt sett gjenstand for statlig tilsyn på systemnivå.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på dette området.

Området peker seg ikke ut som særlig aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

6.5 Bygg- og eiendomsforvaltning

6.5.1 Overordnet rammeverk

Norske kommuner og fylkeskommuner forvalter store verdier i form av eiendommer og bygninger. Bygningsmassen er en av flere avgjørende innsatsfaktor for all kommunal tjenesteyting.¹⁶⁶

Kommunedirektøren i kommunen er ansvarlig for internkontrollen. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.¹⁶⁷ For bygg og eiendomsforvaltning vil dette være å etablere et system for forvaltning av fast eiendom. Internkontrollforskriftens § 5 viser til behovet for et kvalitetssystem som sikrer en systematisk dokumentering av avvik og oppfølging av disse, noe som er relevant for kommunens bygningsmasse. Videre har administrasjonssjefen i

¹⁶⁶http://www.konsek.no/wp-content/uploads/2016/04/Froeya_Forvaltning_av_bygninger_og_grunneiendom.pdf

¹⁶⁷ kommuneloven § 25-1

kommunen ansvaret for at det en gang i året vedtas en rullerende økonomiplan, som minst omfatter de fire neste budsjettårene.¹⁶⁸

Kommunen har det økonomiske ansvaret for bygging, drift og vedlikehold av kirker. Kirkelig fellesråd har forvaltningsansvaret.¹⁶⁹ Kirkeloven sier at kommunene skal finansiere den lokale kirke, men kommunene må selv fastsette størrelsen på bevilgninger og hvordan de skal utvikle samarbeidet med kirken.¹⁷⁰

Det er kommunestyret selv som skal behandle saker som har et overordnet styringsformål. I dette ligger for eksempel økonomi- og handlingsplan. Det er naturlig å forutsette at dette også gjelder for kommunale bygg og grunneiendom, og ved kjøp og salg av fast eiendom, som ikke er behandlet tidligere gjennom vedtatte planer.¹⁷¹ Kommunestyret har som regel delegert driftsansvaret til for eksempel hovedutvalg for næring, drift og miljø, som da har hovedansvar for alle driftsoppgaver i kommunen. Dette omfatter som oftest også kommunale bygg.¹⁷²

6.5.2 Hasvik kommune

Det er teknisk sektor som har ansvar for kommunens bygg- og eiendomsforvaltning. På kommunens hjemmeside står det følgende om organiseringen:

Teknisk seksjon er oppbygget med seksjonsleder og rådgiver som reiner administrative stillinger.

Uteseksjonen er oppbygget med en driftsleder som har ansvar for skole, vannrenseanlegg, havner, helsesenter og barnehage. Hver enkelt skole har egen vaktmester som er underlagt driftsleder.

Driftsleder har også ansvaret for vedlikehold av kommunale bygg som utleieboliger/eldreboliger og anlegg for utleie til annet formål. Her inngår også boligforvaltning som registreringer, husleiekontrakter, ut- og innflyttinger m.v. Inn under dette tilhører også fagarbeider bygg, rørlegger og fagarbeider for vann- og avløp.

Teknisk seksjon har også ansvaret for renhold av skoler og barnehager og helsesenter med de stillingshjemler som hører inn under dette.

I årsmeldingen for 2019 er det redegjort for gjennomførte investeringer. Det står følgende om prosjekter relatert til bygningsmassen:

Sørvær skole fikk en betydelig oppgradering i 2019. Bygget fikk nytt yttertak og store deler av klasseromsfløyen ble pusset opp. Samlet ble det brukt rundt 3,5 millioner kroner på bygget.

¹⁶⁸ kommuneloven § 14-4

¹⁶⁹ [kirkeloven](#), [kulturminneloven](#), [rundskriv T-3/2000](#) (om forvaltning av kirke, kirkegård og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø) og i regler og retningslinjer fastsatt av departementet og Kirkerådet.

<https://www.regjeringen.no/no/tema/tro-og-livssyn/den-norske-kirke/innsiktsartikler/kirkebygg/id2009476/>

¹⁷⁰ https://www.ka.no/_service/300851/download/id/450596/name/Kirke+og+kommune_2016%282%29.pdf

¹⁷¹ kommuneloven § 14-2

¹⁷² kommuneloven § 5-14

[...]

Ved sykehjemsavdelingen på Hasvik ble det i løpet av året anskaffet nytt sykesignalanlegg med tilhørende velferdsteknologiske løsninger. Anlegget kostet knappe 2 millioner kroner. I tillegg ble det brukt vel 350.000 kroner til nytt inventar til dagligstuen.

Lekeplasser ved skoler og barnehager fikk nytt utstyr for en million kroner i 2019.

En kommunal tomannsbolig på Hasvik ble totalrenovert for vel 3,5 millioner kroner.

I årsbudsjett for 2020/økonomiplan 2020-2023 ligger det inne investeringer knyttet til bygningsmassen. Om dette står det følgende:

Nordveggen på rådhuset må renoveres. Konsulentselskapet Rambøll utreder for tiden to ulike alternativer. Det foreslås satt av kroner 900.000 til prosjektet som finansieres ved bruk av investeringsfond.

Kystverket ferdigstiller sin del av Lillehavet-prosjektet i løpet av vinteren. Det foreslås satt av kroner 3.000.000 som startbevilgning til anskaffelse flytebrygger og etablering av annen infrastruktur for å få anlegget anvendbart som liggeplass for fiskeflåten. Tiltaket foreslås finansiert ved bruk av investeringsfond.

Det foreslås satt av kroner 400 000 til utvendige oppgraderinger ved Sørvær barnehage. Tiltaket omfatter utskifting av eternittkledning og deler av taket, nytt gjerde, utvendig belysning, samt ytterdør og garasjeport. Foreslås finansiert ved bruk av investeringsfond.

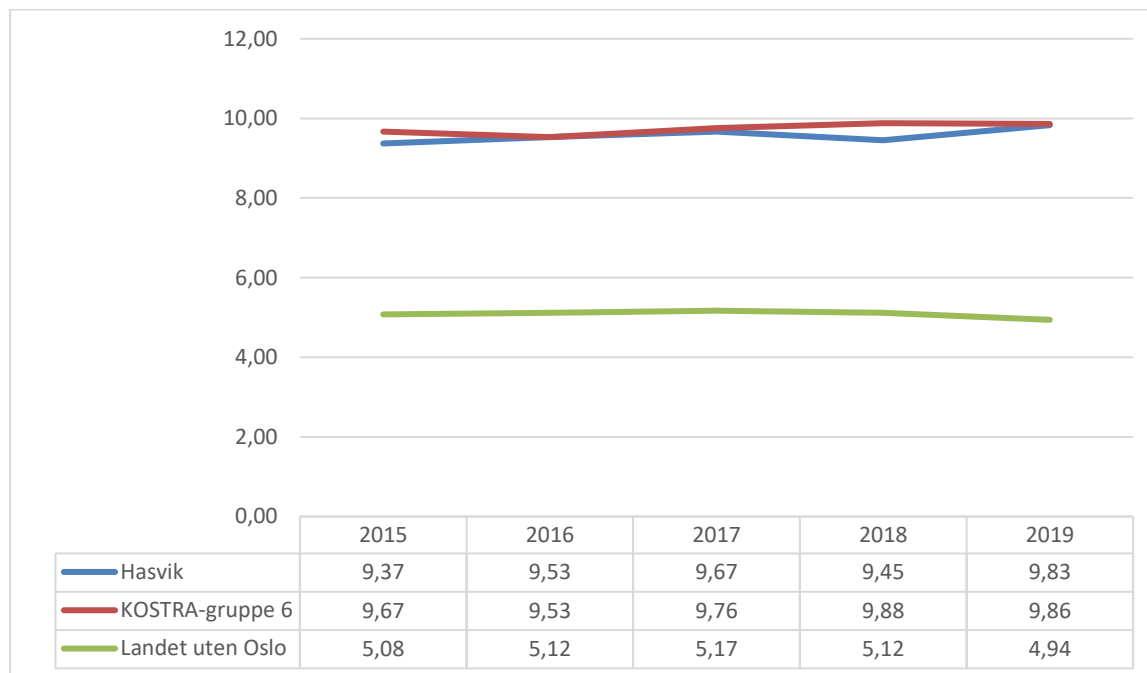
Rådmannen beskriver investeringsnivået slik:

Hasvik kommune har de siste årene gjennomført betydelige investeringsløft. Kommunen har imidlertid vært dyktig på å skaffe eksterne prosjektmidler som har bidratt til å delfinansiere flere av prosjektene. Det har dessuten vært politisk vilje til å finansiere deler av investeringene ved bruk av fondsmidler.

Nøkkeltall

Ifølge Statistisk sentralbyrå har Hasvik kommune følgende areal på formålsbygg sett i forhold til innbyggertallet:

Figur 53: Areal på formålsbygg per innbygger (m2)

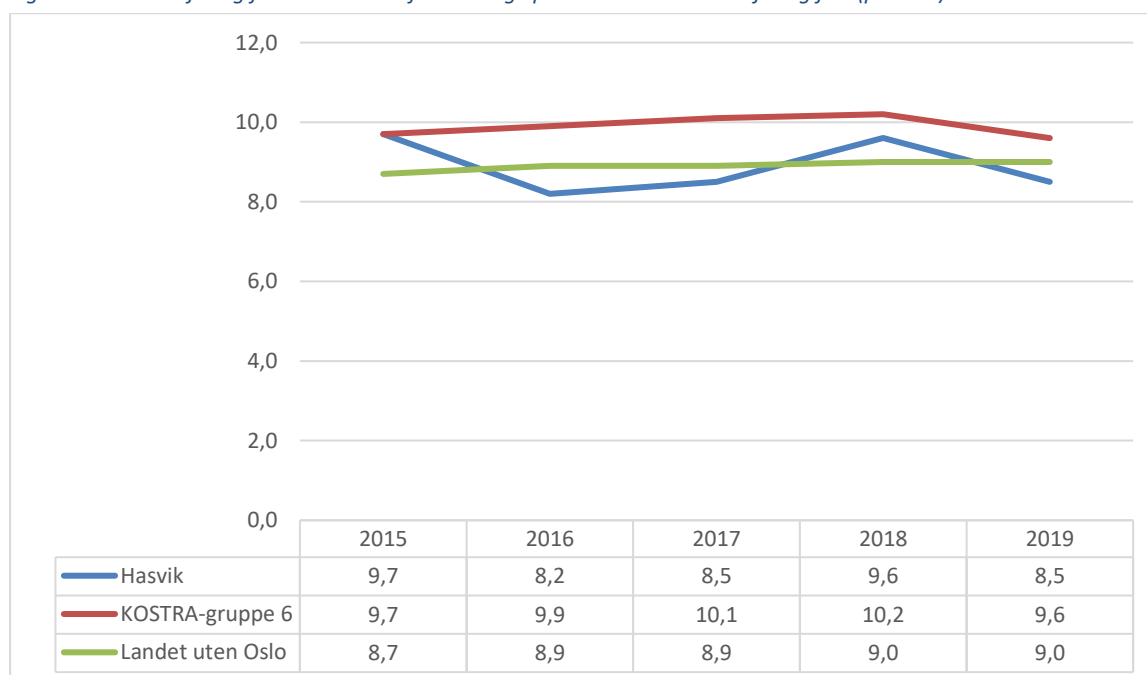

Kilde: SSB, tabell 12051

Figuren viser at Hasvik kommune har en bygningsmasse i forhold til innbyggertallet som er betydelig over gjennomsnittet i landet uten Oslo, men på linje med gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6.

I følge opplysninger innhentet fra Statistisk sentralbyrå har andelen driftsutgifter til eiendomsforvaltning i forhold til samlede driftsutgifter utviklet seg på følgende måte:

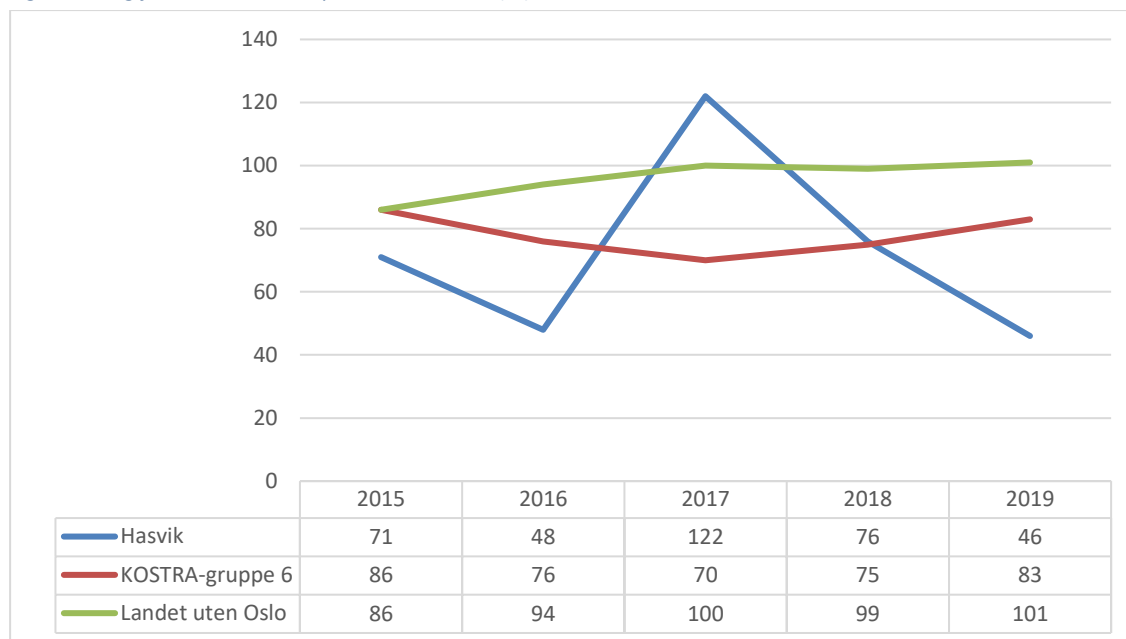
Figur 54: Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)

Kilde: SSB, tabell 12051

Figuren viser andelen driftsutgifter til eiendomsforvaltning har ligget rundt gjennomsnittet i landet uten Oslo. De siste fire årene har utgiftsandelen vært lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6.

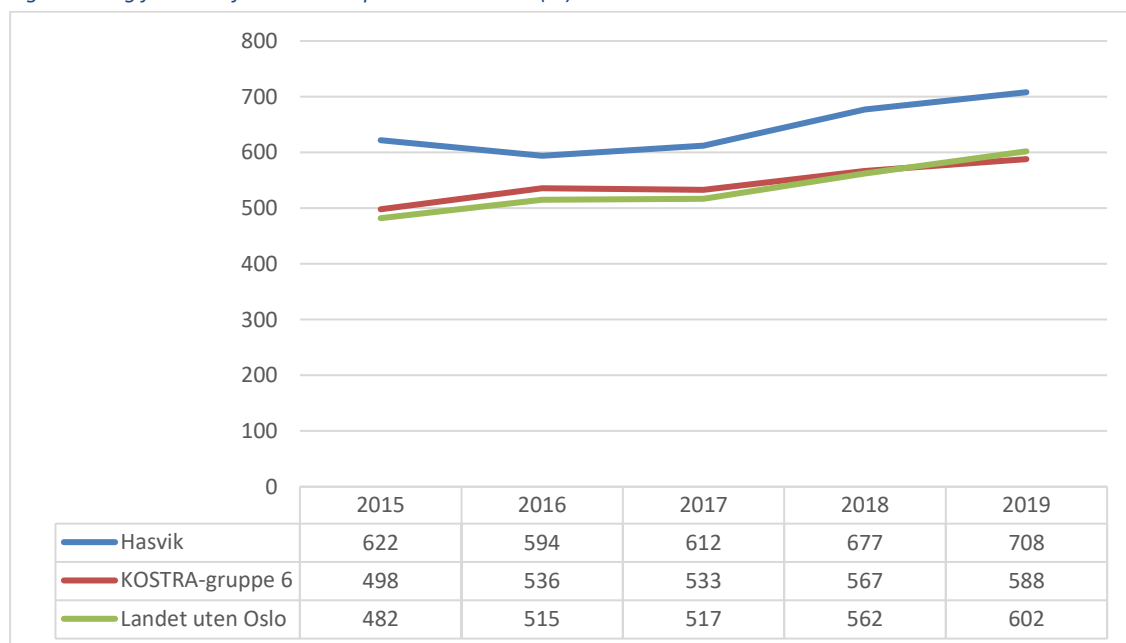
Figur 55: Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)

Kilde: SSB, tabell 12051

Figuren viser at vedlikeholdsutgiftene per kvadratmeter har ligget under gjennomsnittet i landet uten Oslo alle de siste fem årene bortsett fra 2017, da det var en sterk økning i utgiftene i Hasvik kommune. Utgiftsnivået har vært lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 6 tre av de siste fem årene.

Figur 56: Utgifter til driftsaktiviteter per kvadratmeter (kr)

Kilde: SSB, tabell 12051

Figuren viser at utgifter til driftsaktiviteter i forhold til areal har vært høyere enn gjennomsnittet i landet uten Oslo og KOSTRA-gruppe 6 hele perioden.

6.5.3 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv, medarbeiderperspektiv, samfunnsperspektiv og et økonomisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv, medarbeiderperspektiv og samfunnsperspektiv kan dette gjelde at ikke kommunen ivaretar boliger, skoler, barnehager, institusjonsbygg og administrasjonslokaler, samt at vedlikehold, renovering og avvik ikke følges opp. Konsekvens er at en av hovedfaktorene i kommunal tjenesteyting ikke blir tilfredsstillende ivaretatt.

I et økonomisk perspektiv er en risikofaktor økte utgifter eller redusert ressursbruk til bygg og eiendom, som igjen kan føre til etterslep på vedlikehold og renovering. Dårlig prosjektstyring ved investeringer vil også kunne medføre store budsjettoverskridelser. Det kan også være en økonomisk risikofaktor dersom kommunen eier flere bygg enn nødvendig.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå.

Særskilte risikofaktorer i Hasvik

Statistikken viser at kommunen jevnt over bruker relativt lite penger på vedlikehold av bygningsmassen, men samtidig opplyser rådmannen at kommunen har vært dyktig til å skaffe eksterne prosjektmidler til å delfinansiere investeringer. Vårt inntrykk er at det gjennomføres løpende vedlikehold. Det er ikke identifisert særskilte risikoforhold på dette området i Hasvik kommune.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som både politisk og administrativ ledelse iverksetter for måloppnåelse, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, og etablerer internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Det kan være iverksatt risikoreduserende tiltak på området, men vi har ikke kunnet identifisere noen slike tiltak. Det må dermed svares **nei** på risikoreduserende tiltak.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill på området.

Kontrollutvalget har trukket fram bygg og vedlikehold som et aktuelt tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Forvaltningsrevisjon og tilsyn

Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjon på området i planperioden 2013-2020. Deler av området kan være gjenstand for statlig tilsyn.

Vesentlighetsvurderinger

Dette området er i utgangspunktet vesentlig sett ut i fra flere perspektiv. Samlet sett vurderes vesentlighetsgraden å være **middels** på dette området.

Området vurderes å være lite aktuelt for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

6.6 Oppsummering av risiko- og vesentlighetsvurderinger

Område	Aktuell ja/nei	Konsekvens	Risiko- reduserende tiltak	Sannsynlighet	Vesentlig- het
6.1 Vann, avløp og renovasjon	Nei (bortsett fra renovasjon/VEFAS)	Middels	Nei	Middels	Middels
6.1 Kommunale veier	Nei	Middels	Nei	Middels	Middels
6.2 Brann- og feievesen	Nei	Høy	Nei	Middels	Middels
6.4 Plan- og byggesak	Nei	Middels	Nei	Middels	Middels
6.3 Bygg- og eiendomsforvaltning	Nei	Høy	Nei	Middels	Middels

7. SELSKAPER OG EIERSTYRING

7.1 Overordnet rammeverk

Kommuneloven stiller krav til kommunen om å føre kontroll med at kommunens interesser i selskap kommunen har eierskap i blir ivaretatt på en betryggende måte.¹⁷³ Kommuneloven gir videre kommunen anledning til å gjennomføre forvaltningsrevisjon i selskaper som kommunen har eierinteresser i.¹⁷⁴

Obligatorisk eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon vil i denne planperioden **kun** gjelde eierskapsforvaltningen i heloffentlig eide selskap som omfattes av kommuneloven §§ 23-6 og 24-10 om innsynsrett.

I ny kommunelov er det nå lovfestet at kommunene skal ha utarbeidet eierskapsmelding for sin eierstyring.¹⁷⁵

7.2 Hasvik kommunes eierskap og eierstyring

Hasvik kommune har opprettet egne selskaper og er interessent i selskapene sammen med andre instanser, privatpersoner og organisasjoner. Selskapene er opprettet for å utføre tjenester som kommunen har et ansvar for, og som videre tilbys egne innbyggere og næringslivet. Valg av selskapsform er vurdert og vedtatt av kommunestyret.

Vi har ikke funnet at Hasvik kommune har utarbeidet eierskapsmelding. Slik melding skal i henhold til ny kommunelov utarbeides minst én gang i valgperioden.

Hasvik kommune har følgende eierskap i heloffentlige selskaper:

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar
Interkommunalt Arkiv IKS (IKA FINNMARK)	Arkiv	1,30 % ¹⁷⁶	Gjennomført selskapskontroll i 2015
Vest-Finnmark avfallsselskap IKS (VEFAS)	Renovasjons-tjenester	6,86 %	
Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS (KUSEK)	Sekretariats-tjenester	7,69 %	Økning i antall ansatte fra 2 til 3 i 2020. Økt oppdragsmengde
Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS (VEFIK)	Revisjon	1 eierandel	Det er også tidligere vurdert

¹⁷³ Kommuneloven § 23-2 første ledd.

¹⁷⁴ Kommuneloven § 23-2 første ledd.

¹⁷⁵ Kommuneloven § 26-1.

¹⁷⁶ Iht. opplysninger hos regnskapstall.no på adressen <https://www.regnskapstall.no/roller-og-eiere-av-ika-finnmark-iks-10365148751>.

			forvaltningsrevisjon av selskapet
Hammerfest Energi AS	Kraftproduksjon og nett	10 % ¹⁷⁷	

7.2.1 Avgrensninger i risiko- og vesentlighetsvurderinger av selskap

Sekretariatet foretar kun risiko- og vesentlighetsvurderinger av selskap som det i prosessen er gitt innspill på eller at det er fremkommet andre indikatorer på risiko. Dersom kontrollutvalget ønsker å tilføye andre selskap i vurderingene vil dette bli foretatt i forbindelse med oppstart av prosjektet. For en nærmere beskrivelse av grunnlaget for vurderinger i risiko- og vesentlighetsvurderinger henvises til kapittel 1.

Sekretariatet kan ikke utføre risiko- og vesentlighetsvurderinger av eget selskap på grunn av habilitet og uavhengighet. Det er ikke innkommet innspill som gjelder KUSEK.

7.2.2 Eierskapskontroll i inneværende planperiode

Obligatorisk eierskapskontroll av Hasvik kommune for inneværende planperiode er gjennomført av sekretariatet i 2019.

7.3 Interkommunale selskaper (IKS)

Kommuner og fylkeskommuner kan utføre felles oppgaver gjennom et interkommunalt samarbeid, herunder som interkommunalt selskap.¹⁷⁸

Deltakers ansvar¹⁷⁹

Den enkelte deltaker hefter ubegrenset for en prosent- eller brøkdel av selskapets forpliktelser. Til sammen skal delene utgjøre selskapets samlede forpliktelser. Den enkelte deltakers ansvar for selskapsforpliktelser svarer til deltakerens eierandel i selskapet med mindre annet fremgår av selskapsavtalen. En selskapskreditor må først gjøre sitt krav gjeldende mot selskapet. Dersom kreditor ikke oppnår dekning av selskapet innen 14 dager regnet fra påkrav, kan kreditor kreve den enkelte deltakeren direkte for deltakerens andel av forpliktelsen. En deltaker som helt eller delvis har dekket en fordring på selskapet, kan straks søke tilbake sitt utlegg av selskapet.

7.3.1 IKA Finnmark IKS

IKA Finnmark IKS er opprettet for drift av arkiver.

Formålet med selskapet framgår av selskapets selskapsavtale. Denne er vedtatt i selskapets representantskap og i de respektive eierkommunenes kommunestyre, herunder i Hasvik kommune.¹⁸⁰

¹⁷⁷ Iht. opplysninger på <https://www.regnskapstall.no/roller-og-eiere-av-hammerfest-energi-as-10099768551>.

¹⁷⁸ Kommuneloven § 17-1.

¹⁷⁹ IKS-loven § 3.

¹⁸⁰ Selskapsavtalen ble vedtatt i kommunestyremøte 10.12.2010, sak 53/10.

I selskapsavtalen § 4 står det følgende om selskapets formål:

Formålet med selskapet er å legge forholdene til rette for eiernes rasjonelle, funksjonsdyktige og effektive gjennomføring av arkivlovens intensjoner og bestemmelser. Selskapet skal fungere som arkivdepot for eierne.

Selskapet kan fungere som fylkesarkiv for deltakende fylkeskommune samt motta, oppbevare og tilgjengelig gjøre privatarkiver.

Selskapet kan delta i andre selskap som tjener hovedformålet.

IKA Finnmark IKS har ikke erverv som formål, men kan selge kompetanse og arkivtjenester til andre så lenge dette ikke går utover hovedformålet.

Kommunestyret i Hasvik har gjennom godkjenning av selskapsavtalen gitt sin tilslutning til selskapets formål.

Sekretariatet har ikke mottatt innspill om dette selskapet.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill vedørende dette selskapet.

Det er gjennomført selskapskontroll av selskapet i forrige planperiode. Selskapet er ikke aktuell for eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon i kommende planperiode.

7.3.2 Vest-Finnmark Avfallsselskap IKS (VEFAS)

VEFAS IKS er opprettet for å drive avfallstjenester.

Formålet med selskapet framgår av selskapets selskapsavtale. Denne er vedtatt i selskapets representantskap og i de respektive eierkommunenes kommunestyre, herunder i Hasvik kommune.

I selskapsavtalen framgår det at VEFAS IKS har følgende formål:

VEFAS IKS skal drive avfallshåndtering i selskapets medlemskommuner, og arbeide for avfallsminimering, ombruk, gjenvinning og forsvarlig sluttbehandling av avfallet.

VEFAS IKS skal være en pådriver for- og utvikle fremtidsrettede og miljømessige gode løsninger for avfallshåndtering. Skriftlig informasjon til abonnentene i Kautokeino kommune skal være tilgjengelig både på norsk og samisk.

VEFAS IKS har ikke erverv til formål og husholdningsavfall innhentes til selvkost.

VEFAS IKS kan eie virksomheter som faller naturlig inn i utviklingen av selskapet og som bidrar til at eierkommunenes og selskapets målsettinger oppnås på en gunstig økonomisk måte. All forretningsmessig virksomhet av vesentlig betydning skal skilles ut og utføres i egne

selskaper. I den utstrekning selskapet har kapasitet, kan det påta seg avfallshåndtering for andre etter særskilt avtale.

Kommunestyret i Hasvik har gjennom godkjenning av selskapsavtalen gitt sin tilslutning til selskapets formål.

Selskapet har hatt følgende økonomiske utvikling de siste årene:¹⁸¹

Tabell 28: Vest-Finnmark Avfallsselskap IKS, Resultatregnskap og balanse 2015-2019 (utdrag)

RESULTATREGNSKAP	2019	2018	2017	2016	2015
Sum driftsinntekter	46 563 000	46 434 000	41 358 000	36 672 000	35 216 000
Driftsresultat	1 677 000	5 367 000	-2 287 000	-3 492 000	1 750 000
Resultat før skatt	525 000	4 507 000	-2 948 000	-4 817 000	706 000
Årsresultat	525 000	4 507 000	-2 948 000	-4 817 000	706 000

▼ Vis flere detaljer

BALANSEREGNSKAP	2019	2018	2017	2016	2015
Sum anleggsmidler	63 297 000	57 573 000	61 567 000	74 150 000	73 136 000
Sum omløpsmidler	47 262 000	21 076 000	19 655 000	11 797 000	13 667 000
Sum egenkapital	4 941 000	4 415 000	-92 000	2 856 000	7 673 000
Sum gjeld	105 619 000	74 234 000	81 315 000	83 091 000	79 130 000

Kilde: Regnskapstall.no

Tabellen viser at drifts- og årsresultatet har variert mye i perioden. Det samme har størrelsen på egenkapitalen.

Det framgår under kapittel 6.1 ovenfor at selvkostfondet for renovasjon for Hasvik kommunes vedkommende har ligget stabilt på omtrent 1,5 millioner kroner de siste fem årene. Dette tilsier at overskudd ikke tilbakeføres til brukerne i løpet av fem år slik det stilles krav om.

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et brukerperspektiv, eierperspektiv, samfunns- og miljøperspektiv og økonomisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et brukerperspektiv kan det være risiko for at selskapet ikke ivaretar renovasjonstjenestene på en tilfredsstillende måte og at gebyrnivået er unødvendig høyt. Her kan det påpekes at kostnadene ved renovasjon skal dekkes fullt ut

¹⁸¹ Iht. opplysninger hos regnskapstall.no på adressen <https://www.regnskapstall.no/regnskapstall-for-finnmark-miljoetjeneste-as-10054206251>.

av brukerne og ikke kan subsidieres av kommunen. Eventuell urasjonell drift av selskapet vil dermed ikke få noen direkte økonomisk konsekvens for kommunen.

I et samfunns- og miljøperspektiv kan det være risiko for at det ikke tas tilstrekkelige miljøhensyn i avfallshåndteringen. I et eierperspektiv er det risiko for at selskapet ikke fullt ut fyller formålet med opprettelsen av selskapet.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **middels** nivå.

Særskilte risikofaktorer i VEFAS

Regnskapstallene for de siste fem årene viser store svingninger i resultat. Vi har ikke undersøkt saken tilstrekkelig til å kunne si om dette er i samsvar med økonomiplaner/budsjetter, om det skyldes uforutsette hendelser, svak økonomistyring eller om det har andre årsaker. Dette kan det være grunn til å undersøke nærmere. De foreliggende opplysninger indikerer videre at det kan være risiko for at retningslinjene for beregning av selvkost ikke følges fullt ut.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som eierkommunene både politisk og gjennom generalforsamlingen iverksetter for måloppnåelse, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, og etablerer internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Styring og internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

Hasvik kommune får ivaretatt sine eierinteresser blant annet gjennom styreverv i selskapet og deltakelse på møter i representantskapet. Derav vurderes de risikoreduserende tiltakene å være **delvis** reduserende for uønskede hendelser.

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill på området.

Kontrollutvalget har foreslått selskapet som aktuell for risiko- og vesentlighetsvurdering i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at den kan inntreffe uønskede hendelser som **middels**.

Vesentlighetsvurdering

Området vurderes å være av **høy** vesentlighet.

VEFAS anses å være aktuell for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode. Fokus for en eventuell forvaltningsrevisjon bør være på selvkost og økonomistyring.

7.3.3 Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS (KUSEK)

KUSEK er opprettet for å utføre den lovpålagte sekretariatsfunksjonen for deltakende kommuners kontrollutvalg.

Formålet med selskapet framgår av selskapets selskapsavtale. Denne er vedtatt i selskapets representantskap og i de respektive eierkommunenes kommunestyre, herunder i Hasvik kommune.

I selskapsavtalen framgår det at KUSEK har følgende formål:

Utføre sekretariatsfunksjonen for deltakernes kontrollutvalg og hva dermed står i naturlig forbindelse.

Det er ikke kommet innspill vedrørende selskapet. Dersom kontrollutvalget ser behov for risiko- og vesentlighetsvurderinger av selskapet må dette bestilles særskilt fra andre leverandører.

7.3.4 Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS (VEFIK)

VEFIK er opprettet for revisjon av offentlig virksomhet som kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskap, kirkeforvaltning, offentlige stiftelser mv. Vest-Finnmark kommunerevisjon, VEFIK ble stiftet i 2004 med samtlige av de daværende 10 kommunene i Vest-Finnmark som eiere.

Formålet med selskapet framgår av selskapets selskapsavtale. Denne er vedtatt i selskapets representantskap og i de respektive eierkommunenes kommunestyre, herunder i Alta kommune.

I selskapsavtalen framgår det at VEFIK har følgende formål:

- Utføre de lovpålagte revisjonsoppgaver for deltakerne
- Utføre andre revisjonsoppdrag og rådgivning for deltakerne
- Utføre revisjonsoppdrag og rådgivning for andre selskaper

VEFIK utgjør Hasvik kommunes lovpålagte revisjonsordning jfr. kommunelovens bestemmelser. Kommunen mottar i begynnelsen av hver valgperiode engasjementsbrev fra VEFIK hvor selskapet synliggjør sitt samlede oppdrag for kommunen.

I 2016 søkte 5 av kommunene i Øst-Finnmark med tillegg av Finnmark fylkeskommune eierskap i VEFIK, og i en periode frem til 2020 hadde selskapet med dette i praksis 16 eierkommuner. Selskapet har 16 ansatte per dato, herav 6 som jobber innen forvaltningsrevisjon. Tre av eierkommunene i Øst-Finnmark har i 2020 avsluttet sitt eierskap i selskapet, og valgt annen revisjonsordning. Iberegnet kommunesammenslåingen mellom Hammerfest og Kvalsund har selskapet per oktober i år 11 eierkommuner. Antall eierkommuner er dermed redusert med vel 31 prosent, og dertil reduksjon i oppdragsportefølje.

Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Perspektiv

Dette området er i særlig grad vesentlig sett ut i fra et eierperspektiv, brukerperspektiv, kontroll- og tilsynsperspektiv og økonomisk perspektiv.

Risikofaktorer og konsekvenser

Området bærer i seg flere risikofaktorer. I et eierperspektiv kan manglende oppfølging, rapportering og revisjon medføre at formålet med selskapet ikke oppfylles, herunder at Hasvik kommune skal få dekket lovpålagte revisjonsoppgaver, det vil i hovedsak si forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon.

En annen risikofaktor er i et økonomisk perspektiv dersom ikke utgiftene står i forhold til tjenestelevering, samt den økonomiske risikoen ved at kommunen i sin helhet hefter for selskapets forpliktelser ut fra sin eierandel. Konsekvensen kan være en økning i kommunens finansielle risiko og at eierkommunenes mål med selskapet ikke er oppfylt.

I et brukerperspektiv kan svikt i selskapenes drift med, mer føre til reduserte tjenester til innbyggerne eller eierkommunene, både med hensyn til kvalitet og kvantitet.

I et kontroll- og tilsynsperspektiv vil manglende revisjon være lovbrudd, og kan få alvorlige konsekvenser for kommunen.

På dette området vurderes konsekvensene av uønskede hendelser å være på **høyt** nivå

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak kan være tiltak som eierkommunene både politisk og gjennom representantskap iverksetter for måloppnåelse, samt forankring av vedtatte mål i organisasjonen, og etablerer internrutiner og handlingsmål for at uønskede hendelser ikke skal inntreffe. Styring og internkontroll er fellesnevneren på de systematiske tiltakene som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav. VEFIK skal være konkurransedyktig gjennom høyt fokus på både kvalitet og kostnader ut fra eiernes krav om høyere kostnadseffektivitet.

Det er i kontrollperioden funnet grunnlag for å rapportere fra kontrollutvalget til kommunestyret om avvik vedrørende levering av revisjonstjenester til Hasvik kommune. Dette gjelder manglende levering av rapporter etter forvaltningsrevisjon, jf. plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020. Det har i perioden etter dette kommet frem en del misnøye i eierkommunene grunnet utfordringer med å få leveranser av forvaltningsrevisjoner fra selskapet, og dette har blant annet bidratt til at noen av kommunene har avsluttet eller vedtatt å avslutte sitt eierskap i selskapet. Kommunestyret i Hasvik vedtok i møte 11. november 2020 å be kontrollutvalget utrede alternativ revisjonsordning for kommunen.

Selskapet har betydelig nedgang i antall eierkommuner, men samtidig vedtatt en økning i sitt driftsbudsjett for 2021, med en fordelt utgift til nåværende eierkommuner som tilsvarer en gjennomsnittlig prosentvis økning fra 2020 på rundt 30 prosent per kommune. For Hasvik

kommune endres honoraret fra kr 541 632 i 2020 til kr 751 000 i 2021. Dette tilsvarer en økning på 38,7 prosent.

Selskapets styre har i september 2020 skriftlig anmodet eierne om å slå ring om VEFIK. Styret ber der om tid til å stabilisere selskapet med den forutsetning at VEFIK skal levere tjenester som er fullt ut konkurransedyktig på kvalitet og pris. Styret har derfor gjort vedtak om å søke samarbeid med andre revisjonsselskap. Det er ikke nevnt hvilket revisjonsselskap dette gjelder.

På dette området vurderes de risikoreduserende tiltak å være **lite** reduserende for uønskede hendelser.

Innspill

Sekretariatet har mottatt innspill om selskapet.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om dette selskapet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

Sannsynlighet

På dette området vurderes sannsynligheten for at det kan inntreffe uønskede hendelser som **høy**.

Vesentlighetsvurdering

Området vurderes å være av **høy** vesentlighet.

VEFIK anses å være aktuell for forvaltningsrevisjon i kommende planperiode. Fokus for en eventuell forvaltningsrevisjon bør være på rutiner for gjennomføring av forvaltningsrevisjon og økonomistyring.

7.4 Aksjeselskaper (AS)

Et aksjeselskap er et selvstendig rettssubjekt hvor eierne ikke personlig svarer for selskapets forpliktelser. Organisasjonsformen reguleres av aksjeloven.¹⁸²

7.4.1 Hammerfest Energi AS

Hammerfest Energi AS er opprettet for å forestå transport, produksjon og omsetning av energi, herunder produksjon av elektrisitet fra vannkraft.

Formålet med selskapet framgår av selskapets vedtekter. Disse er vedtatt i selskapets generalforsamling. I vedtektene framgår det at Hammerfest Energi AS har følgende formål:

*Gjennom eierskap og innovasjon være med å utvikle kostnadseffektive energiløsninger.
Forestå transport, produksjon og omsetning av energi, sikkert og effektivt.
Drive annen virksomhet i naturlig tilknytning til selskapets kompetanse og kapasitet.
Delta i andre selskaper. Ivareta eiernes interesser ved å være samfunnsengasjert på*

¹⁸² <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1997-06-13-44>.

forretningsmessig basis.

Selskapet eies av Hammerfest kommune (90 %) og Hasvik kommune (10 %).

Hammerfest Energi AS har flere datterselskaper og eierinteresser i andre selskaper. Dette gjelder følgende selskaper:

Tabell 29: Hammerfest Energi AS, Datterselskaper

Selskap	Eierandel
Hammerfest Energi Nett AS	100 %
Hammerfest Energi Varme AS	100 %
Hammerfest Energi Bredbånd AS	100 %
Hammerfest Energi Kraftomsetning AS	100 %
Porsa Kraftlag AS	70 %
Rossmolla Utvikling AS	51 %

Kilde: Hammerfest Energi AS

Tabell 30: Hammerfest Energi AS, Andre eierinteresser

Selskap	Eierandel
Hammerfest Strøm AS	16,2 %
Barents Naturgass AS	34,5 %
Pro Barents AS	14,2 %
Finnmark Kraft AS	12,5 %
Barents Industri teknikk AS	20 %
Bitstorm AS	24 %
Ishavslin AS	11 %
Hammerfest Næringsinvest AS	24,2 %

Kilde: Hammerfest Energi AS

Innspill

Sekretariatet har ikke mottatt innspill om selskapet.

Kontrollutvalget hadde ikke innspill om dette selskapet i sin drøfting av mulige tema for risiko- og vesentlighetsvurderinger.

7.5 Andre selskaper

Bortsett fra de selskaper som er omtalt ovenfor har kommunen eierandeler i følgende organisasjoner:¹⁸³

Selskap	Eierandel
Sørvær Fiskeriservice AS	44,66 %
Hasvik Fiskeriservice AS	47,17 %
Breivikbotn Fiskeriservice AS	40 %

¹⁸³ Opplysningene om eierandeler i andre selskaper er hentet fra sekretariatets rapport om eierskapskontroll som ble behandlet av kontrollutvalget 26.9.2019 (sak 11/19).

Marinor AS	4,41 %
Sørøya Sjømat AS	17,02 %
Ságat-Sámiid Áviisa AS Samisk Avis AS	0,04 %
Sørvær Kystfiskeinvest AS	49 %
Breivikbotn Samfunnshus SA	49 %
Hasvik Samfunnshus SA	
Biblioteksentralen SA	0,26 %

7.6 Oppsummering av risiko- og vesentlighetsvurderinger

Område	Aktuell ja/nei	Konsekvens	Risiko- reduserende tiltak	Sannsynlighet	Vesentlig- het
Vest-Finnmark Avfallsselskap IKS (VEFAS)	Ja	Middels	Delvis	Middels	Høy
Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS (VEFIK)	Ja	Høy	Nei	Høy	Høy